

มาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
(SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากสภาวะการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19
(ฉบับสมบูรณ์)

นางสาวณิชชาพัชร อธิเมศร์มงคล

เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565

หัวข้อเอกัตศึกษา มาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากสภาวะการแพร่ระบาดของ
ของเชื้อไวรัส COVID-19

โดย นางสาวณิชชาพัชร์ อธิเมศร์มงคล

รหัสประจำตัว 648 02112 34

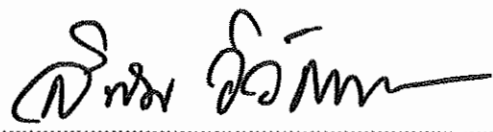
หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชา ภาษีอากร

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผศ.ดร.สิพิมพ์ วิวัฒน์วัฒนา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ศ.(พิเศษ) ดร.พล อีร์คุปต์

ปีการศึกษา 2565

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ

ลงชื่อ..........อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผศ.ดร.สิพิมพ์ วิวัฒน์วัฒนา)

ลงชื่อ..........อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศ.(พิเศษ) ดร.พล อีร์คุปต์)

บทคัดย่อ

ในการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงมาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมุ่งเน้นในเรื่องมาตรการการบรรเทาภาระภาษีสำหรับวิสาหกิจ ฯ เป็นสำคัญ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิสาหกิจ ฯ ในหลายด้าน ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน วิสาหกิจ ฯ ดังกล่าวเป็นกลุ่มเปราะบางที่มีเงินทุนสำรองต่ำ ดังนั้นแล้วในหลายประเทศจึงมีการใช้มาตรการทางภาษีต่าง ๆ เพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่วิสาหกิจ ฯ

จากการการศึกษาพบว่าสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่รัฐบาลออกมาเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจ ฯ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในประเทศไทยยังไม่สามารถที่จะช่วยเหลือวิสาหกิจ ฯ ดังกล่าวได้ เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคมีการใช้นโยบายทางด้านภาษีอย่างจริงจังในการช่วยเหลือทางด้านต้นทุนกับผู้ประกอบการ เช่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ที่มีมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการโดยตรงโดยการจ่ายเงินช่วยเหลือแรงงานร้อยละ 25-75 ของค่าจ้างพื้นฐานเป็นเวลา 9 เดือน มาตรการช่วยเหลือธุรกิจขนาดเล็กโดยการให้เงินช่วยเหลือไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อบริษัท สำหรับประเทศไทยนั้นมีการช่วยเหลือทางด้านภาษีโดยมีลักษณะในการหักรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาด ฯ วิสาหกิจแทบจะไม่มีรายได้เลย ทำให้เกิดผลขาดทุนวิสาหกิจ ฯ จึงไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้นซึ่งสิทธิประโยชน์ทางภาษีดังกล่าวจึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของมาตรการภาษีของประเทศไทยและมีการนำมาตรการการบรรเทาภาระภาษีของสาธารณรัฐสิงคโปร์มาใช้ โดยเฉพาะการยกเว้นภาษีสำหรับผลประโยชน์ที่นายจ้างได้รับจากรัฐบาลเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าว เพื่อให้ครอบคลุมถึงภาระค่าใช้จ่ายที่ผู้ประกอบการแบกรับเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าว การใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อบรรเทาภาระภาษีให้วิสาหกิจ ฯ นั้น นอกจากจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถดำรงธุรกิจต่อไปได้ในช่วงเศรษฐกิจอันย่ำแย่แล้ว ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรตามหลักภาษีอากรที่อีกด้วย

คำสำคัญ : มาตรการทางภาษี, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs), โควิด-19

กิตติกรรมประกาศ

เอกัตศึกษาเล่มนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยได้รับความเมตตาและความช่วยเหลืออย่างดีจากท่านอาจารย์ ผศ.ดร.สิพิมพ์ วิวัฒน์วัฒนา และศาสตราจารย์พิเศษ ดร.พล อีร์คุปต์ ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในขณะที่ท่านมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากมาย ท่านอาจารย์ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ให้ความรู้ มุมมองข้อเสนอนะ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนตรวจสอบและพิจารณาแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้เอกัตศึกษานี้สำเร็จสมบูรณ์ตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์และคณาจารย์พิเศษทุกท่านของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจทางด้านกฎหมาย และชี้แนะแนวทาง ประเด็นปัญหา ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาคิดวิเคราะห์และให้คำแนะนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการทำเอกัตศึกษานี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุก ๆ ท่าน สำหรับการประสานงาน อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือและให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ทำวิจัยด้วยความกรุณาโดยตลอด รวมถึงขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานวิทยทรัพยากร หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลและแนะนำหนังสือให้กับผู้วิจัย จนเอกัตศึกษานี้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านกำลังใจจากครอบครัวและเพื่อน ๆ ที่ให้ความสนับสนุน และสุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเพื่อนนิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ รุ่นที่ 24 ที่ให้ความช่วยเหลือ แบ่งปันความรู้และกำลังใจ เป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยตั้งใจศึกษาตลอดจนสามารถทำเอกัตศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกัตศึกษานี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ ทั้งนี้หากเอกัตศึกษานี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้และขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ณิชชาพัชร อธิเมศร์มงคล

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญแผนภาพ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	7
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 การใช้มาตรการทางภาษีเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจากการสภาวะแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย.....	8
2.1 ผลกระทบ และความจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งการปรับตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs).....	8
2.1.1 ผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs).....	8
2.1.2 ความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs).....	10
2.1.3 การปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อสถานการณ์การแพร่ระบาด	12
2.2 นิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs).....	13
2.2.1 นิยามหรือคำจำกัดความ โดยกระทรวงอุตสาหกรรม	14

2.2.2	นิยามหรือคำจำกัดความโดยกรมสรรพากร.....	20
2.3	ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs).....	21
2.4	หลักการจัดเก็บภาษี และการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม (SMEs)	22
2.4.1	หลักการภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	24
2.4.2	การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs).....	31
2.5	มาตรการทางภาษีในประเทศไทยที่ออกมาช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19	32
2.5.1	มาตรการทางภาษีโดยการกำหนดให้ตัดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น.....	32
2.5.2	มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	34
2.6	บทวิเคราะห์มาตรการทางภาษีของประเทศไทยที่ออกมาช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19	36
บทที่ 3	การใช้มาตรการทางภาษีเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจาก สถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ในสาธารณรัฐสิงคโปร์.....	38
3.1	นิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs).....	39
3.1.1	นิยามหรือคำจำกัดความโดย SPRING Singapore (The Standards, Productivity, and Innovation Board)	39
3.1.2	นิยามหรือคำจำกัดความโดยกรมสรรพากร สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Inland Revenue Authority of Singapore)	40
3.2	ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	41
3.3	หลักการจัดเก็บภาษี และการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs).....	42
3.3.1	หลักภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	42
3.3.2	การยกเว้นภาษี การหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล	51

3.4	มาตรการทางภาษีในสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ออกมาช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19.....	53
บทที่ 4	ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา.....	58
4.1	สภาพปัญหาเกี่ยวกับมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับธุรกิจ SMEs ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19	58
4.1.1	ปัญหาของมาตรการทางภาษีที่มีลักษณะเป็นการตัดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นโดยส่วนใหญ่.....	59
4.1.2	ปัญหาของมาตรการทางภาษีที่กำหนดให้สิทธิประโยชน์เฉพาะในบางพื้นที่	63
4.2	แนวทางการแก้ไขปัญหา.....	67
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	71
5.1	บทสรุป.....	71
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	73
	บรรณานุกรม.....	77
	ภาคผนวก.....	88

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

- 1 ภาพแสดงผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ ๗ จำแนกตามขนาดของธุรกิจ 3
- 2 ภาพแสดงผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ ๗ จำแนกตามลักษณะการจัดตั้งธุรกิจ 4
- 3 ภาพแสดงอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP), รายไตรมาส..... 11
- 4 ภาพแสดงผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลไทย 23
- 5 ภาพแสดงผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ ๗ จำแนกตามพื้นที่การจัดตั้งกิจการ 65

สารบัญตาราง

ตารางที่

1	เกณฑ์ในกำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs).....	19
2	สรุปรูปแบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	28
3	การเปรียบเทียบภาระภาษีของวิสาหกิจ ฯ ในรูปแบบบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล.....	30
4	แสดงอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs	32
5	สรุปมาตรการทางภาษีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย	36
6	สรุปช่วงรายได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับบริษัทที่เริ่มธุรกิจใหม่	51
7	สรุปช่วงรายได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับบริษัทที่เริ่มธุรกิจใหม่ตั้งแต่ปี 2563.....	51
8	สรุปช่วงรายได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีบางส่วนสำหรับทุกบริษัทก่อนปี 2562	52
9	สรุปช่วงรายได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีบางส่วนสำหรับทุกบริษัทตั้งแต่ปี 2563	52
10	สรุปค่าใช้จ่ายในการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลของสาธารณรัฐสิงคโปร์	53
11	แสดงการจ่ายเงินของโครงการ Job Support Scheme.....	55
12	สรุปมาตรการทางภาษีโครงการ Small business Recovery Grant (SBRG)	56
13	ตัวอย่างการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยวิสาหกิจ ฯ มีจำนวนลูกจ้าง 50 คน.....	60
14	แสดงการเปรียบเทียบมาตรการทางภาษีของประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์	61
15	ตัวอย่างการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีได้รับเงินโครงการเยียวยานายจ้างและ ผู้ประกันตนมาตรา 33 (สำนักงานประกันสังคม).....	64
16	แสดงจำนวนการเลิกประกอบกิจการในปี พ.ศ. 2563 – 2564 (แบ่งตามพื้นที่)	66

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ได้มีการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในเมืองอู่ฮั่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และได้มีการแพร่ระบาดออกไปหลายประเทศทั่วโลก องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศตั้งชื่ออย่างเป็นทางการสำหรับเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่นี้ว่า “โควิด-19” (COVID-19) ซึ่งย่อมาจาก “Coronavirus disease starting in 2019”¹ ในประเทศไทยได้รู้จักกับโรคโควิด-19 ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 โดยผู้ป่วยรายแรกเป็นนักท่องเที่ยวหญิงชาวจีนเดินทางเข้ามาในประเทศไทย และต่อมาประเทศไทยมีรายงานการติดเชื้อของผู้ป่วยชาวไทยรายแรก อาชีพขับรถแท็กซี่ ซึ่งไม่เคยมีประวัติเดินทางไปต่างประเทศ แต่มีประวัติขับรถแท็กซี่ให้บริการกับผู้โดยสารชาวจีน ในระยะต่อมาจำนวนผู้ป่วยได้เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจึงทำให้กระทรวงสาธารณสุขได้มีการบัญญัติโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 เป็นโรคติดต่ออันตราย ลำดับที่ 14 ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตราย² ในระยะต่อมาได้พบการแพร่ระบาดใหญ่ โดยเป็นการติดเชื้อเป็นกลุ่มก้อนหรือที่เรียกกันว่าคลัสเตอร์ (Cluster) ในประเทศไทยสามารถแบ่งการแพร่ระบาด ๓ ใหญ่ออกเป็น 3 ระลอกด้วยกัน คือ ระลอกที่ 1 เกิดขึ้นในเดือนมกราคม – พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 การแพร่ระบาดมาจากคลัสเตอร์สนามมวยซึ่งส่งผลให้พบผู้ติดเชื้อกระจายไปใน 68 จังหวัดทั่วประเทศ ระลอกที่ 2 เกิดขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 - มีนาคม พ.ศ. 2564 มาจากคลัสเตอร์ที่ตลาดกลางกุ้ง สมุทรสาคร ระลอกที่ 3 เกิดขึ้นในเดือนเมษายน - ตุลาคม พ.ศ. 2564 มาจากสถานบันเทิงย่านทองหล่อ³

¹ บีบีซี, “โควิด-19: ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ภัยคุกคามชาวโลกปี 2020” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/international-55217851>

² ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563, ข้อ 3 (14), ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2565, แหล่งที่มา: https://hpc10old.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6344

³ กลุ่มพัฒนาวิชาการโรคติดต่อ, “สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาตรการสาธารณสุข” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://ddc.moph.go.th/uploads/files/2017420210820025238.pdf>

จากการแพร่ระบาด ฯ ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชากรโลกและประชากรชาวไทยเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุขและระบบเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลก เป็นวงกว้าง ในหลายอุตสาหกรรม ทำให้ทุกภาคส่วนต้องมีการออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา ดังกล่าว รัฐบาลไทยได้มีการออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตทั่วราชอาณาจักรในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2563 กำหนดมาตรการในการขอความร่วมมือเพื่อควบคุมโรคระบาดนี้ โดยการให้อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ ห้ามประชาชนเข้าไปในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคโควิด-19 การออกประกาศนโยบายปิดประเทศ มาตรการรักษาระยะห่าง 1 – 2 เมตร (Social Distancing) และการประกาศเคอร์ฟิวในบางช่วงเวลาทั่วประเทศ สั่งปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว เช่น ห้างสรรพสินค้า การระงับการให้บริการของสถานบริการต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพฯ ฯ และปริมณฑล และในอีกหลายพื้นที่ การงดกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น การแข่งขันกีฬา งานบันเทิง งานอบรมสัมมนา การแสดงสินค้า เป็นต้น เพื่อลดความเสี่ยงของการติดเชื้อและลดการแพร่กระจายเชื้อ โดยเป็นการลดการรวมตัวกันของผู้คนในพื้นที่แออัดหรืออากาศไม่ถ่ายเทหรือลดการพบปะพูดคุย เพื่อช่วยชะลอการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ไม่ให้ผู้ป่วยสูงเกินขีดความสามารถของระบบสาธารณสุขประเทศไทย ในช่วงที่ยังไม่มีวัคซีนหรือการเข้าถึงวัคซีนของประชาชนยังไม่ทั่วถึงและเพียงพอที่จะสามารถหยุดการแพร่เชื้อหรือลดอัตราการแพร่เชื้อได้

แผนภาพที่ 1 ผลกระทบจากการแพร่ระบาด ฯ จำแนกตามขนาดของธุรกิจ⁴

 ผลกระทบจากสถานการณ์ ฯ จำแนกตามขนาดธุรกิจ

ขนาดธุรกิจ	กิจกรรมทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ผลกระทบที่ธุรกิจได้รับ (%)				
			รายได้ลดลง	ต้องลดรายจ่าย	ทุนจม	ความเสี่ยงในการดำเนินงาน	ความรุนแรงของผลกระทบต่อธุรกิจโดยรวม
ขนาดย่อย (Micro)		332	61.4	39.7	44.3	33.6	57.0
ขนาดย่อม		249	61.5	46.2	48.6	40.6	59.3
ขนาดกลาง		57	63.6	37.6	49.4	37.5	61.1
วิสาหกิจชุมชน		22	58.9	45.7	53.0	30.9	53.6
รวม		660	61.6	42.2	46.6	36.5	58.1

ที่มา : ประมวลผลโดย ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยเศรษฐกิจ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และการออกมาตรการของภาครัฐ ผลการศึกษาของฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยเศรษฐกิจในแผนภาพที่ 1 หัวข้อการสำรวจ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ในเรื่องของรายได้ลดลง ธุรกิจท่องเที่ยวขาดรายได้จากการที่รัฐบาลสั่งปิดประเทศ ไม่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการ ธุรกิจร้านอาหารและร้านค้าปลีกขาดรายได้จากการที่รัฐบาลสั่งล็อกดาวน์ (Lockdown) พื้นที่ต่าง ๆ การสั่งให้ปิดกิจการที่มีความเสี่ยงสูงเช่น ร้านนวด สปา ร้านทำผม ร้านทำเล็บ มาตรการดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการขาดรายได้และประสบปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน กล่าวคือเงินที่จะต้องนำไปจ่ายเป็นค่าจ้างให้แก่ลูกจ้าง หรือต้องนำไปจ่ายชำระหนี้ไม่เพียงพอ ทำให้กิจการบางกิจการจำเป็นต้องลดจำนวนลูกจ้างลง บางกิจการต้องปิดกิจการชั่วคราว หรือบางรายอาจร้ายแรงถึงขั้นปิดกิจการถาวร รองลงมาคือต้นทุนจม ซึ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาด ฯ รายได้ลดลงไปมากหรือแทบจะไม่มีรายได้เลย ในขณะที่ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนยังคงต้องจ่ายอยู่ ได้แก่ ค่าจ้างพนักงาน ค่าเช่า ค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์ เป็นต้น

⁴ ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยเศรษฐกิจ , “ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2565, แหล่งที่มา: https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20210427095331.pdf

แผนภาพที่ 2 ผลกระทบจากการแพร่ระบาด ฯ จำแนกตามลักษณะการจัดตั้งธุรกิจ⁵

ผลกระทบจากสถานการณ์ ฯ จำแนกตามลักษณะการจัดตั้งธุรกิจ

ลักษณะการจัดตั้งธุรกิจ	กิจกรรมทางเศรษฐกิจ	ความรุนแรงของผลกระทบต่อธุรกิจโดยรวม (%)
นิติบุคคล		64.1
	ผลิต	59.2
	ค้า	59.4
	บริการ	72.1
	เกษตร	65.3
บุคคลธรรมดา-จดทะเบียนพาณิชย์		56.5
	ผลิต	56.2
	ค้า	53.3
	บริการ	65.8
	เกษตร	47.0
บุคคลธรรมดา-ไม่จดทะเบียนพาณิชย์		54.1
	ผลิต	44.4
	ค้า	52.4
	บริการ	61.1
	เกษตร	72.9
วิสาหกิจชุมชน		49.9
	ผลิต	47.1
	ค้า	40.0
	บริการ	74.3
	เกษตร	47.6
รวมทุกประเภท		58.1

ที่มา : ประมวลผลโดย ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยเศรษฐกิจ

จากผลการสำรวจ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยเศรษฐกิจตามแผนภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงในระยะเฉียบพลันส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นนิติบุคคลได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ ฯ มากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นบุคคลธรรมดาและมีการจดทะเบียนพาณิชย์ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

จากสถานการณ์การแพร่ระบาด ฯ ได้มีการแพร่ระบาดออกไปทั่วโลก รัฐบาลแต่ละประเทศก็จะมี การตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด-19 ที่แตกต่างกันออกไป แต่สิ่งที่เหมือนกันของรัฐบาลในแต่ละประเทศ คือการใช้มาตรการทางภาษีเพื่อเป็นหนึ่งเครื่องมือสำคัญในการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ ไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจหรือภาคครัวเรือนก็ตาม เช่น การบรรเทาภาระภาษีให้แก่

⁵ เรื่องเดียวกัน หน้า 3

ผู้ประกอบการและผู้มีเงินได้ เพราะเมื่อผู้ประกอบการมีการใช้จ่ายใช้สอย ผู้ประกอบการก็จะมีรายได้ เพื่อนำไปจ่ายชำระหนี้สิน มีเงินไปซื้อวัตถุดิบต่อไป เมื่อศึกษามาตรการทางภาษีเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่กรมสรรพากรได้มีการออกมาตรการ ภายใต้หลักปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ “เลื่อน เร่ง ลด และเพิ่มแรงจูงใจ” พบว่ามาตรการทางภาษีที่ ออกมาสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเฉพาะนั้น โดยส่วนใหญ่เป็นการนำ รายจ่ายไปลงเป็นรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ อาทิเช่น มาตรการลดภาระดอกเบี้ยจ่ายของวิสาหกิจ ฯ โดยให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสามารถลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษสำหรับวิสาหกิจ ฯ ที่เข้าร่วมโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) ให้สามารถนำดอกเบี้ยเงินกู้มาลงเป็นรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น เป็นพิเศษ แต่เนื่องด้วยโครงการดังกล่าวมีข้อจำกัดและเงื่อนไขในการปล่อยสินเชื่อค่อนข้างมาก จึงทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากนัก มาตรการเพื่อคงการจ้างงาน โดยการ อนุญาตให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสามารถลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นสำหรับค่าจ้างที่จ่ายให้แก่ ลูกจ้างในช่วงเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด หรือมาตรการทางภาษีเพื่อจูงใจให้ประชาชนร่วมกันบริจาค เงินและสิ่งของต่าง ๆ เพื่อช่วยกันในการต่อสู้กับการระบาดของโรคโควิด-19 สามารถนำไปลดหย่อน ในการคำนวณภาษีหรือลงเป็นรายจ่ายของกิจการได้ การขยายกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการ ต่าง ๆ มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายควบคู่ไปกับการเร่งคืนภาษี ปัจจุบันกระทรวง สาธารณสุขประเทศไทยออกประกาศให้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป ให้ยกเลิกโรคโค วิด-19 จากการเป็นโรคติดต่ออันตราย เป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง โดยได้มีการเริ่มมีการเปิดประเทศ ต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้ามา แต่ยังคงอยู่ในช่วงแรกของการเปิดประเทศเท่านั้น ยังไม่สามารถกลับไปสู่ สภาพปกติได้ก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ ซึ่งหลายธุรกิจที่ได้รับผลกระทบยังคงประสบ ปัญหาอยู่แม้สถานการณ์จะคลี่คลายลงไปบ้าง แต่ยังคงต้องกังวลเพราะเป็นการฟื้นตัวในบางกิจกรรม ทางเศรษฐกิจเท่านั้น ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ยังมีความไม่แน่นอนอยู่มาก แม้รัฐบาลจะดำเนินมาตรการเพื่อช่วยเหลือและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่ สามารถที่จะช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ครอบคลุมทุกภาคส่วน ด้วยเหตุความไม่แน่นอนนี้ จึงทำให้กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs ในประเทศไทยค่อนข้างน่าเป็นกังวล

ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นมูลเหตุให้ผู้เขียนมุ่งเน้นศึกษาแนวทางเพิ่มเติมในการปรับปรุงมาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยตรง ในเรื่องของการเพิ่มมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลให้สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่ว่าจะเป็นการหักค่าลดหย่อน หักค่าใช้จ่าย หรือมาตรการลดอัตราภาษี เพื่อให้สอดคล้องกับผลกระทบที่วิสาหกิจ ฯ ได้รับในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เนื่องจากการที่ยกเลิกมาตรการก่อนที่ผู้ประกอบการจะพร้อมที่จะยื่นได้ด้วยตัวเองจริง ๆ นั้น อาจทำให้ผู้ประกอบการดังกล่าวมีภาระภาษี ซึ่งอาจจะแบกรับภาระนั้นไม่ไหวในช่วงแรก ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าควรมีการเพิ่มเติม ปรับปรุงมาตรการทางภาษีเพื่อให้สอดคล้องกับผลกระทบที่วิสาหกิจ ฯ ได้รับ และตอบโจทย์กับสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบันให้ได้มากที่สุด โดยมีการนำนโยบายของต่างประเทศมาปรับใช้กับประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจในการใช้มาตรการทางภาษีเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทยในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มมาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดนั้น
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข มาตรการทางภาษีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาและบรรเทาภาระภาษีให้กับวิสาหกิจ ฯ ได้มากขึ้น โดยทำการศึกษามาตรการทางภาษีของต่างประเทศ

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

มาตรการทางภาษีที่ประเทศไทยประกาศใช้สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ผ่านมามีเป็นมาตรการที่ดี แต่ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้มาตรการทางภาษีดังกล่าวสามารถบรรเทาภาระภาษีและช่วยเหลือวิสาหกิจ ฯ ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

เอกัตศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทยในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตลอดจน เสนอแนะมาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลที่คาดว่าจะสามารถช่วยเหลือวิสาหกิจฯ ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดดังกล่าว ทั้งการหักค่าลดหย่อนหรือค่าใช้จ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ การลดอัตราภาษีหรือการยกเว้นภาษี โดยเป็นการศึกษามาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลของต่างประเทศที่ออกมาในช่วงของการแพร่ระบาดดังกล่าวที่อาจนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้จะใช้วิธีศึกษาด้วยการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) ทั้งหมด โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ตำราวิชาการ วิทยานิพนธ์ เอกัตศึกษา บทความวิชาการ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งแนวคำวินิจฉัยตลอดจนข้อหารือของกรมสรรพากร ตลอดจนข้อมูลที่ได้เผยแพร่ทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษามาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศไทยและต่างประเทศ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาเรียบเรียงและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อหาข้อสรุปของการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1). ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมถึงข้อดีและข้อเสียมาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทย
- (2). เข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็นในการเพิ่มมาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทย
- (3). เพื่อเสนอแนวทางแก้ไข ปรับปรุง มาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลให้สามารถแก้ไขปัญหาและบรรเทาภาระภาษีให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้มากขึ้น

บทที่ 2

การใช้มาตรการทางภาษีเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจากการสภาวะแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย

การศึกษาในบทนี้จะกล่าวถึงผลกระทบจากสภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทยที่ส่งผลต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) วิเคราะห์ความจำเป็นที่ต้องให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย หลักการทั่วไปทางภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งมาตรการทางภาษีที่รัฐบาลประเทศไทยออกมาเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

2.1 ผลกระทบ และความจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งการปรับตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ตั้งแต่การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรกจนถึงระลอกปัจจุบัน รัฐบาลมีมาตรการควบคุมการระบาดหลากหลายระดับแล้วแต่สถานการณ์ แต่ล้วนส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจทำให้เศรษฐกิจถดถอยทั้งในวงกว้างหรือเฉพาะจุด มีผู้ตกงานทันทีหรือถูกลดชั่วโมงการทำงานจำนวนหลักล้านคน เกิดผลกระทบทางสังคมตามมารุนแรง ทั้งสำหรับคนทั่วไปและกลุ่มเปราะบาง แม้คนเหล่านี้จะได้รับการเยียวยาจากรัฐบาลมาเป็นระยะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 แต่ก็มีประเด็นเรื่องของความช่วยเหลือโดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเปราะบางที่ไม่อาจรองรับผลกระทบหลายระลอกได้ และยังมีผลกระทบของผู้ได้รับผลกระทบอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ

2.1.1 ผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในหลายด้านทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน ในด้านอุปทาน บริษัทต่าง ๆ ประสบกับปริมาณแรงงานที่ลดลง เนื่องจากลูกจ้างไม่สบาย ถูกกักตัวหรือไม่สามารถเข้าทำงานให้กับนายจ้างได้ ผู้คนถูกจำกัดการเคลื่อนไหว มาตรการควบคุมโรคโดยการล็อกดาวน์และการกักกันทำให้การใช้กำลังการผลิตลดลงและรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้ห่วงโซ่อุปทานหยุดชะงักซึ่งนำไปสู่การขาดแคลนชิ้นส่วนและสินค้าชิ้นกลาง

ในด้านอุปสงค์การสูญเสียอุปสงค์และรายได้อย่างรวดเร็วและฉับพลัน สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำงานของพวกเขาอย่างรุนแรง หรือทำให้เกิดการขาดแคลนสภาพคล่องอย่างรุนแรง นอกจากนี้ ผู้บริโภคประสบกับการสูญเสียรายได้ ความกลัวการแพร่ระบาด และความไม่แน่นอนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้การใช้จ่ายและการบริโภคลดลง ผลกระทบเหล่านี้ทวีคูณขึ้นเนื่องจากคนงานถูกเลิกจ้างและบริษัทไม่สามารถจ่ายเงินเดือนได้ บางภาคส่วน เช่น การท่องเที่ยวและการขนส่งได้รับผลกระทบเป็นพิเศษ ส่งผลให้ธุรกิจและความเชื่อมั่นของผู้บริโภคลดลงด้วย โดยทั่วไปแล้ววิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีแนวโน้มที่จะเสี่ยงต่อ การเว้นระยะห่างทางสังคมมากกว่าบริษัทอื่น ๆ

ธุรกิจต่าง ๆ รวมถึงธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะต้องเผชิญภาวะอุปสงค์ทั่วโลก สำหรับผลิตภัณฑ์และบริการของตนที่ลดลง ผลกระทบนี้อาจรู้สึกได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางภาคส่วน เช่น การท่องเที่ยว แต่ยังคงรวมถึงกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จัดไว้สำหรับตลาดท้องถิ่นที่มีการแนะนำมาตรการควบคุมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อาจมีความยืดหยุ่นและความยืดหยุ่นน้อยลงในการจัดการกับต้นทุนที่เกิดจากผลกระทบเหล่านี้ ค่าใช้จ่ายในการป้องกันและการขอเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานอาจมีมูลค่าสูงเมื่อเทียบกับขนาดของธุรกิจ⁶

ด้วยทรัพยากรที่จำกัดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และอุปสรรคในการเข้าถึงเงินทุน ระยะเวลาที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถอยู่รอดได้นั้นถูกจำกัดมากกว่าบริษัทขนาดใหญ่ การวิจัยในสหรัฐอเมริกาชี้ให้เห็นว่า 50% ของธุรกิจขนาดเล็กดำเนินกิจการโดยมีเงินสดสำรองน้อยกว่า 15 วันและแม้แต่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีสภาพทางการเงินที่ดีก็มีเงินสดสำรองน้อยกว่าสองเดือน ตามที่ OECD ส่งสัญญาณโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อาจล้มละลายได้ในขณะที่มาตรการกักกันมีผลบังคับใช้

ดังนั้นกลุ่มธุรกิจที่เป็นเป้าหมายของมาตรการสนับสนุนควรจะเป็นกลุ่มธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ขายสินค้าไม่คงทนและธุรกิจบริการเป็นหลัก ตามมุมมองความสามารถในการปรับตัว กลุ่มธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการควบคุมการ

⁶ OECD, “Coronavirus-covid-19-sme-policy-responses” [Online], Accessed 24 December 2022, Available from: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/coronavirus-covid-19-sme-policy-responses-04440101/#section-d1e158>

แพร่ระบาดในระยะสั้น ได้แก่ ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า ธุรกิจขนส่งผู้โดยสาร การท่องเที่ยวและโรงแรม อสังหาริมทรัพย์ รถยนต์ เป็นต้น

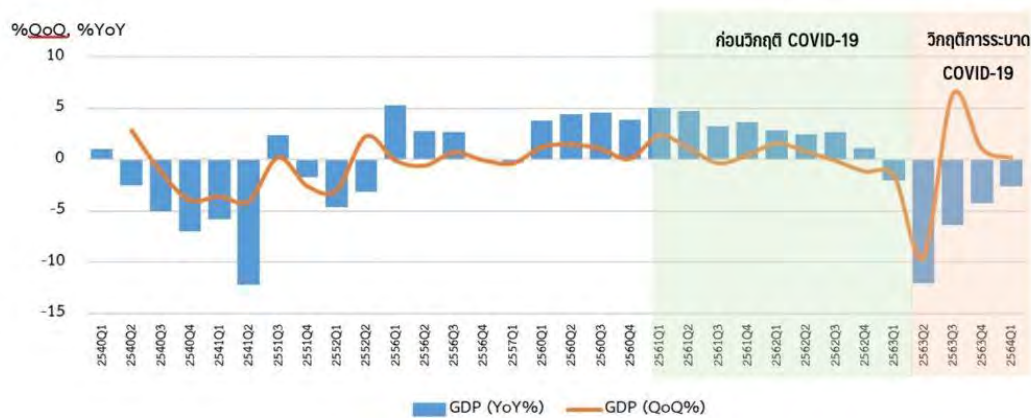
2.1.2 ความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นธุรกิจที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น จากโครงการประเมินผลกระทบของโควิด-19 ต่อสังคมและเศรษฐกิจ โดยคณะวิจัย TDRI (Thailand Development Research Institute) พบว่า ความจำเป็นในการเยียวยาของรัฐบาลเกิดจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อเริ่มเกิดการระบาดเป็นกรณีแรกเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 ส่งผลทำให้ภาคการส่งออกและนำเข้าลดลงอย่างรุนแรงจากการลือคดาวน์ การเดินทางระหว่างประเทศ และอุปสงค์โดยรวมของผู้นำเข้าจากต่างประเทศลดลง จึงเป็นเหตุให้รัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการชะลอตัวของภาคเศรษฐกิจโดยรวม โดยเฉพาะการบริโภคของเอกชนในประเทศและจำเป็นต้องเพิ่มตัวแปรค่าใช้จ่ายหรือการบริโภคของภาครัฐ เพื่อพยุงเศรษฐกิจไม่ให้ลดลงอย่างรุนแรง ด้วยการดูแลคนขาดรายได้หรือไม่มีเงินหมุนเวียน ขาดสภาพคล่องทางการเงิน รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการมากมายหลายอย่างเพื่อเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว

จากการที่เศรษฐกิจชะลอตัวลงดังกล่าวอันเป็นผลจากการระบาดของโรคโควิด-19 ในแต่ละระยะจะแตกต่างกันออกไป โดยการระบาดระยะแรกเริ่มประมาณต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 ไปจนถึงเกือบสิ้นปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเกิดระบาดจากแหล่งกระจุกตัวของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดปริมณฑล โดยช่วงแรกของการระบาดและรัฐต้องใช้มาตรการหยุดกิจการที่มีความเสี่ยงต่อการระบาดสูง โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการ ซึ่งมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อยู่เป็นจำนวนมากและมีการให้หยุดงานหรือให้รองาน มีการรักษาระยะห่าง ลือคดาวน์ประเทศ เนื่องจากต่างประเทศเริ่มมีการระบาดของโควิด-19 อย่างกว้างขวางเช่นกัน ทำให้ต้องมีการดูแลเร่งด่วนให้กับบุคลากรทางการแพทย์ให้มีเครื่องมือและอุปกรณ์ความปลอดภัยอย่างครบถ้วนก่อนตามด้วยการพยุงธุรกิจ SMEs⁷

⁷ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ), “โครงการประเมินผลกระทบของโควิด-19 ต่อสังคมและเศรษฐกิจ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/2021/05/covid-132/>

แผนภาพที่ 3 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP), รายไตรมาส

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2540 - 2564

จากการสำรวจและวิจัยของฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ พบว่าผลกระทบต่อธุรกิจ SMEs จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจพบว่า ธุรกิจบริการได้รับความผลกระทบมากกว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ในทุกด้าน เนื่องจากธุรกิจในภาคบริการมีความเกี่ยวข้องกับการเดินทาง และภาคการท่องเที่ยวอย่างมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติที่หายไปตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2563 ในขณะที่มาตรการกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวของภาครัฐ ทั้งโครงการเราเที่ยวด้วยกัน หรือ การเพิ่มวันหยุดราชการเป็นกรณีพิเศษ แม้ว่าจะช่วยกระตุ้นการเดินทางภายในประเทศได้บ้าง แต่ยังไม่กลับสู่ระดับปกติก่อนการแพร่ระบาด ๓ นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโควิด-19 ครั้งใหม่ระลอกที่ 2 ตั้งแต่ช่วงปลายธันวาคม พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นช่วงใกล้เทศกาลปีใหม่ ซึ่งโดยปกติประชาชนจะมีการเดินทางท่องเที่ยว ทำให้ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2564 ธุรกิจบริการยังคงได้รับผลกระทบอยู่ค่อนข้างมาก รวมทั้งการขาดรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติซึ่งคิดเป็น 2 เท่าของรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย จะทำให้ธุรกิจในภาคการท่องเที่ยวฟื้นตัวได้ช้ากว่าธุรกิจในภาคอื่น ๆ⁸

⁸ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ), “สถานการณ์โควิด-19 และประเด็นที่ส่งผลต่อ SMEs” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/2021/01/covid-58/>

2.1.3 การปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อสถานการณ์การแพร่ระบาด

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของโลกและประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก ภาคธุรกิจประสบกับปัญหาการขาดรายได้ ขาดสภาพคล่องทางการเงิน ตลอดจนปัญหากล้าการบริโภคของประชาชนลดลง เป็นผลกระทบต่องานกัน ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต้องมีการปรับแผนการดำเนินธุรกิจและปรับกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจไปได้

ดังนั้นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะต้องปรับตัวเข้าสู่ยุคใหม่ New Normal ซึ่งหมายความว่า ความปกติใหม่ ฐานวิถี ชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบจนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ จึงต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย⁹ โดยการปรับเปลี่ยนความปกติใหม่นี้จึงส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อชีวิตมนุษย์พฤติกรรม รายได้อาชีพ หรือแม้กระทั่งความต้องการบริโภค อุปโภค ในชีวิตประจำวัน ด้วยกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการให้บริการหรือการผลิตสินค้า ซึ่งพบว่า พฤติกรรมลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้แก่¹⁰

1. ผู้บริโภคระมัดระวังการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ดังนั้นธุรกิจที่ขายสินค้าและบริการที่ฟุ่มเฟือยจะมีความต้องการ น้อยลง ขณะที่สินค้าและบริการที่จำเป็น น่าจะยังขายได้แต่ปริมาณอาจลดลง
2. ผู้บริโภคให้ความสนใจเรื่องสุขภาพ ความสะอาด ความปลอดภัย เป็นเรื่องสำคัญอันดับหนึ่ง ดังนั้นธุรกิจต้องปรับตัวให้ผู้บริโภครู้สึกเชื่อมั่นและมั่นใจในเรื่องความสะอาด และความปลอดภัย ของสินค้าและบริการ
3. ประชาชนต้องทำมาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social distancing) ต่อไปเรื่อย ๆ ทำให้ธุรกิจต้องปรับตัวรองรับระยะห่างทางสังคมของผู้บริโภค

⁹ ราชบัณฑิตยสภา, ราชบัณฑิตบัญญัติศัพท์คำว่า “New normal”, [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://royalsociety.go.th/บัญญัติศัพท์--new-normal/>

¹⁰ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ), “สถานการณ์โควิด-19 และประเด็นที่ส่งผลต่อ SMEs” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/2021/01/covid-58/>

4. ผู้บริโภคต้องการความมั่นใจ (Trust) คือ การตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการใด ๆ ผู้บริโภคต้องมีความมั่นใจในแนวทางปฏิบัติของธุรกิจ ซึ่งจะสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภคถึงเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย และปลอดภัยโรค ในด้านผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต้องมีการปรับตัวและรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป เพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และสามารถได้ประโยชน์จากโอกาสทางการตลาดใหม่ ๆ ยกตัวอย่างเช่น ช่องทางการขายออนไลน์ ช่องทางการขายแบบ Delivery

2.2 นิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การกำหนดนิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทยมีความแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์กรหรือหน่วยงาน ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะเข้ารับสิทธิประโยชน์จากองค์กรหรือหน่วยงานใด ก็ย่อมต้องมีคุณสมบัติตรงตามนิยามขององค์กรหรือหน่วยงานนั้นตามที่กำหนดไว้ จึงเห็นได้ว่านิยาม คำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทยนั้นมีความหลากหลายไม่เป็นเอกภาพซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เกิดความสับสนได้

สำหรับประเทศไทยมีรูปแบบกำหนดนิยามหรือคำจำกัดความที่แตกต่างกันไปทั้งของภาครัฐและเอกชนตามวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์กร โดยใช้ตัวแปรในการกำหนดนิยามหลัก ๆ คือ จำนวนการจ้างงาน สินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน ยอดขายต่อปีของกิจการ ส่งผลให้รูปแบบของนิยามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของประเทศไทยมีความหลากหลายเป็นไปตามวัตถุประสงค์และกฎหมายในแต่ละฉบับ ทั้งนี้ผู้เขียนจะเน้นถึงการกำหนดนิยาม คำจำกัดความของหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายส่งเสริมและการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยตรงสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 หน่วยงานได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรมและกรมสรรพากร

2.2.1 นิยามหรือคำจำกัดความ โดยกระทรวงอุตสาหกรรม

ประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เริ่มมีบทบาทโดดเด่นในด้านเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น หลังจากที่ประสบกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง การประกอบกิจการในรูปแบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่นิยมกันมากในประเทศไทย เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้นไม่จำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก รูปแบบในการประกอบกิจการมีความไม่ซับซ้อน ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้รัฐบาลเริ่มมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แต่ด้วยความที่ประเทศไทยยังไม่มีกำหนดนิยามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แบบเป็นเอกภาพ จึงเป็นเหตุให้บรรดาหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการร่วมมือกันเพื่อหาข้อสรุปในการกำหนดนิยามและคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไปในแนวทิศทางเดียวกัน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 กระทรวงอุตสาหกรรมบัญญัตินิยามของ “วิสาหกิจ” ในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 มาตรา 3 ให้ครอบคลุมถึงกิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ และกิจการค้าส่งและค้าปลีก หรือกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา¹¹ นอกจากนี้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 มาตรา 4 กำหนดนิยามหรือคำจำกัดความ คำว่า “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ให้หมายถึง วิสาหกิจที่มีจำนวนการจ้างงาน มูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดิน หรือทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง¹²

จากหลักเกณฑ์ข้างต้นนั้น ให้พิจารณาจำนวนการจ้างงานจากหลักฐานที่แสดงจำนวนการจ้างงานที่ได้จัดทำขึ้นตามกฎหมายและมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ให้พิจารณาจากมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของสุทธิไม่รวมที่ดิน ตามที่ปรากฏในงบการเงินล่าสุดของกิจการที่ได้จัดทำขึ้น ทั้งนี้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรืองบการเงินล่าสุดของกิจการ จะต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นจากผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตแล้วตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี และมูลค่าสินทรัพย์ถาวรซึ่งไม่รวมที่ดินตามที่ได้รับประเมินจากสถาบันการเงินหรือบริษัทที่ปรึกษาทางการเงินที่น่าเชื่อถือ ในกรณีที่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรสุทธิต่างกันให้ถือจำนวนที่น้อยกว่าเป็นมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

¹¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 มาตรา 3

¹² พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 มาตรา 4

ทั้งนี้ กฎกระทรวงอุตสาหกรรมใช้หลักเกณฑ์จำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดิน เพื่อแยกขนาดของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามแต่ละประเภทของกิจการ สำหรับวิสาหกิจขนาดย่อม ได้แก่ กิจการที่มีลักษณะดังนี้¹³ ประเภทกิจการผลิตสินค้า มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าสิบคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินห้าสิบล้านบาท ประเภทกิจการบริการ มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าสิบคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินห้าสิบล้านบาท ประเภทกิจการค้าส่ง มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินยี่สิบห้าคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินห้าสิบล้านบาท และสุดท้ายประเภทกิจการค้าปลีก มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินสิบห้าคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินสามสิบล้านบาท

สำหรับขนาดวิสาหกิจขนาดกลาง ได้แก่ กิจการที่มีลักษณะดังนี้¹⁴ กิจการผลิตสินค้า มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าห้าสิบคนแต่ไม่เกินสองร้อยคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินสองร้อยล้านบาท กิจการบริการที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าห้าสิบคนแต่ไม่เกินสองร้อยคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินสองร้อยล้านบาท กิจการค้าส่งที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่ายี่สิบห้าคนแต่ไม่เกินห้าสิบคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินหนึ่งร้อยล้านบาท และประเภทกิจการสุดท้ายกิจการค้าปลีกที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินสามสิบคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินหกสิบล้านบาท ในกรณีที่จำนวนการจ้างงานของกิจการใดเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดย่อมแต่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลาง หรือมีจำนวนการจ้างงานเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลาง แต่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดย่อม ให้ถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่น้อยกว่าเป็นเกณฑ์การพิจารณา เช่น กรณีจำนวนการจ้างงานของกิจการเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลาง แต่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดย่อมให้ถือว่ากิจการนั้นเป็นวิสาหกิจขนาดย่อม

¹³ กฎกระทรวงอุตสาหกรรม ข้อ 1 กำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545

¹⁴ กฎกระทรวงอุตสาหกรรม ข้อ 2 กำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545

นับตั้งแต่พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ประเทศไทยใช้จำนวนการจ้างงานหรือสินทรัพย์ถาวรสุทธิไม่รวมค่าที่ดิน เป็นเกณฑ์ในการจำแนกขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มาโดยตลอด แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไป รูปแบบการจัดการและการดำเนินธุรกิจก็เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เมื่อประเทศไทยเข้าสู่การพัฒนาเศรษฐกิจยุค 4.0 ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจได้เปลี่ยนแปลงไปทั้งเรื่องของโครงสร้างและรูปแบบการทำธุรกิจ ธุรกิจไม่จำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมากอย่างในอดีต อาทิเช่น บางกิจการเริ่มมีการปรับใช้เทคโนโลยีมากขึ้นแทนการจ้างงาน ด้วยเหตุนี้การใช้เกณฑ์การจ้างงานเพื่อแยกขนาดของกิจการจึงไม่เหมาะสมกับรูปแบบของวิสาหกิจ ๆ ที่เกิดขึ้น กิจการบางกิจการที่มีการจ้างงานไม่ถึง 10 คน แต่อาจสามารถสร้างรายได้เกือบ 1,000 ล้านบาทต่อปี และมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรอาจจะไม่จำเป็นต่อการทำธุรกิจในปัจจุบัน หากใช้เกณฑ์การจ้างงานและมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรแยกขนาดของวิสาหกิจ ๆ จะทำให้วิสาหกิจ ๆ นี้ไม่อยู่ในลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในปี พ.ศ. 2562 ได้มีการออกประกาศกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีการปรับแก้คำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ขึ้นมาใหม่¹⁵ ด้วยเหตุนี้การกำหนดนิยามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จึงมีความสำคัญมาก เพื่อกำหนดกิจการที่เหมาะสมให้สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้อย่างเต็มที่ จึงเป็นสาเหตุให้กระทรวงอุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนแปลงการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกขนาดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ใหม่รวมถึงได้เปลี่ยนแปลงนิยามหรือคำจำกัดความของ “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม”

กำหนดนิยามหรือคำจำกัดความใหม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดให้ “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ได้แก่ วิสาหกิจที่มีจำนวนการจ้างงาน รายได้ มูลค่าสินทรัพย์ถาวรหรือทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว ตามเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยเป็นการยกเลิกความในมาตรา 4 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543¹⁶

¹⁵ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), “นิยามใหม่ SME ปี 63 ใช้ “รายได้” เป็นตัวกำหนด” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565, แหล่งที่มา: <https://www.mreport.co.th/news/government-news/058-sme-2563>

¹⁶ กฎกระทรวงอุตสาหกรรม กำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562

ดังนั้น กระทรวงอุตสาหกรรมได้ยกเลิกเกณฑ์ที่ใช้ในการแยกขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs) จากเดิมใช้เกณฑ์ จำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน เปลี่ยนมาใช้เกณฑ์ จำนวนการจ้างงานและรายได้ต่อปีเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบวิสาหกิจ ฯ ในปัจจุบัน นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเล็งเห็นว่าควรมีการกำหนด นิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดย่อมให้ชัดเจน สืบเนื่องมาจากประเทศไทยมีจำนวน วิสาหกิจขนาดย่อมจำนวนมากซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยไม่น้อย อีกทั้งรูปแบบในการ ดำเนินธุรกิจมีความแตกต่างกับวิสาหกิจขนาดย่อม ดังนั้นจึงควรกำหนดลักษณะวิสาหกิจรายย่อยแยก ต่างหากจากวิสาหกิจขนาดย่อมเพื่อให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสามารถกำหนดนโยบาย สนับสนุน ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดย่อมให้ได้ประโยชน์โดยตรง¹⁷

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาศัยอำนาจตาม ความในมาตรา 16(2) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 แก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 และ มาตรา 27 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ออกประกาศ กำหนดลักษณะของวิสาหกิจรายย่อย ดังนี้ “วิสาหกิจรายย่อย หมายถึง กิจการผลิตสินค้ากิจการ ให้บริการ กิจการค้าส่ง หรือกิจการค้าปลีกที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าคนหรือรายได้ต่อปีไม่เกิน หนึ่งล้านแปดแสนบาท” โดยใช้เงื่อนไขในการพิจารณากำหนดลักษณะให้เป็นไปตามกฎกระทรวง อุตสาหกรรม พ.ศ. 2562¹⁸ จำนวนการจ้างงานให้พิจารณาจากหลักฐานแสดงจำนวนการจ้างงานที่ได้ จัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดและจำนวนรายได้ให้พิจารณาจากรายได้รวมที่ระบุไว้ในงบการเงินที่ได้ จัดทำขึ้นตามที่กฎหมายว่าด้วยการบัญชีกำหนดหรือเอกสารบัญชีแสดงรายได้

¹⁷ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), “เรื่องการกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565, แหล่งที่มา: <http://www.sme.go.th/th/>.

¹⁸ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 ข้อ 4

การกำหนดลักษณะกิจการที่เข้าข่ายเป็นวิสาหกิจขนาดย่อย ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยใช้เกณฑ์การจ้างงานและรายได้เป็นตัวกำหนด โดยนิยามใหม่นี้ได้จำแนกขนาดของวิสาหกิจ ๓ ออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะแรก วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro Enterprise : Micro)¹⁹ ได้แก่ ประเภทกิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าคนหรือมีรายได้ต่อปีไม่เกินหนึ่งล้านแปดแสนบาท และประเภทกิจการให้บริการ กิจการค้าส่งหรือกิจการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าคนหรือมีรายได้ต่อปีไม่เกินหนึ่งล้านแปดแสนบาท

ลักษณะที่สอง วิสาหกิจขนาดย่อม (Small Enterprise : SE)²⁰ ได้แก่ ประเภทกิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าสิบคนหรือมีรายได้ต่อปีไม่เกินหนึ่งร้อยล้านบาท และประเภทกิจการให้บริการ กิจการการค้าส่งหรือกิจการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินสามสิบคนหรือมีรายได้ต่อปีไม่เกินห้าสิบล้านบาท

ลักษณะที่สาม วิสาหกิจขนาดกลาง (Medium Enterprise : ME)²¹ ได้แก่ ประเภทกิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าห้าสิบคนแต่ไม่เกินสองร้อยคนหรือมีรายได้ต่อปีเกินกว่าหนึ่งร้อยล้านบาทแต่ไม่เกินห้าร้อยล้านบาท และประเภทกิจการให้บริการ กิจการการค้าส่งหรือกิจการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าสามสิบคนแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยคนหรือมีรายได้ต่อปีเกินกว่าห้าสิบล้านบาทแต่ไม่เกินสามร้อยล้านบาทซึ่งเป็นไป สามารถสรุปนิยามใหม่ได้ตามตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

¹⁹ เรื่องเดียวกัน หน้า 18

²⁰ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 ข้อ 2

²¹ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 ข้อ 3

ตารางที่ 1 เกณฑ์ในกำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)²²

ขนาดของวิสาหกิจ	การผลิต		การค้าและบริการ	
	จ้างงาน	รายได้	จ้างงาน	รายได้
วิสาหกิจขนาดกลาง (Medium Enterprise)	ไม่เกิน 200 คน	ไม่เกิน 500 ล้านบาท	ไม่เกิน 100 คน	ไม่เกิน 300 ล้านบาท
วิสาหกิจขนาดย่อม (Small Enterprise)	ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 100 ล้านบาท	ไม่เกิน 30 คน	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro Enterprise)	ไม่เกิน 5 คน	ไม่เกิน 1.8 ล้านบาท	ไม่เกิน 5 คน	ไม่เกิน 1.8 ล้านบาท

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ในกรณีที่กิจการมีจำนวนการจ้างงานที่เข้าลักษณะของวิสาหกิจประเภทหนึ่งแต่มีรายได้ที่เข้าลักษณะประเภทหนึ่งให้ถือเอารายได้เป็นเกณฑ์หลักในการพิจารณา²³

จากตารางที่ 1 วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro Enterprise) ในประเทศไทยสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ วิสาหกิจรายย่อยในรูปแบบบุคคลธรรมดาจะเสียภาษีเงินได้ในรูปแบบของบุคคลธรรมดา และวิสาหกิจรายย่อยในรูปแบบของนิติบุคคลจะเสียภาษีเงินได้ในรูปแบบของนิติบุคคล ส่วนวิสาหกิจขนาดย่อม (Small Enterprise) และขนาดกลาง (Medium Enterprise) นั้นจะอยู่ในรูปแบบของนิติบุคคลเนื่องจากมีรายได้เกินหนึ่งล้านบาทด้วยระบบภาษีของประเทศไทยจะเป็นข้อบังคับให้วิสาหกิจ ๆ ดังกล่าวเข้าจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล จึงจะต้องเสียภาษีในรูปแบบนิติบุคคล

²² เรื่องเดียวกัน หน้า 17

²³ เรื่องเดียวกัน หน้า 18

2.2.2 นิยามหรือคำจำกัดความโดยกรมสรรพากร

สำหรับหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ทางภาษี คือ กรมสรรพากร ได้มีการกำหนดนิยามหรือคำจำกัดความที่เป็นการเฉพาะแตกต่างออกไปจาก กฎกระทรวงอุตสาหกรรม หากเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่กำหนดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้ประกอบการ อีกทั้งยังได้กำหนดลักษณะและรูปแบบของการประกอบกิจการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไว้เป็นการเฉพาะ อันมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อเป็นการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีคุณสมบัติ เป็นไปตามประมวลรัษฎากรกำหนด จากการพิจารณาการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้กับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่กรมสรรพากรกำหนดในประมวลรัษฎากร เช่น มาตรการปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล มาตรการลดอัตราการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา ทรัพย์สินในอัตราพิเศษ มาตรการสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุน และมาตรการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา

ลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่กรมสรรพากรอาศัยอำนาจตาม ประมวลรัษฎากรออกกฎหมายเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี โดยมีหลักเกณฑ์ ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้²⁴

(1) เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของ รอบระยะเวลาบัญชี ไม่เกิน 5 ล้านบาท และเป็นกิจการที่มีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการ ในรอบระยะเวลาบัญชี ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อเนื่องกัน²⁵

(2) เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาทและจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน²⁶

²⁴ กรมสรรพากร, “เกี่ยวกับธุรกิจ SMEs” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: https://www.rd.go.th/fileadmin/user_upload/porkor/taxused/SMEs.pdf

²⁵ พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 471) พ.ศ. 2551

²⁶ พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (ฉบับที่ 395) พ.ศ. 2545

(3) เป็นกิจการขายสินค้าหรือให้บริการที่อยู่ในบังคับภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีรายรับไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปีหรือต่อรอบระยะเวลาบัญชีได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม²⁷

จากการกำหนดค่านิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยกรมสรรพากรนั้น จะเห็นได้ว่า การบัญญัติค่านิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในกฎหมายภาษีนั้นไม่ได้กำหนดนิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นการเฉพาะ หากแต่เพียงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะสามารถเข้ารับสิทธิประโยชน์ทางภาษีได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติที่ตรงตามที่กฎหมายภาษีได้บัญญัติไว้ในแต่ละสิทธิประโยชน์ทางภาษีนั้น เช่น บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท จะได้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิ 300,000 บาทแรกหรือบริษัท ฯ ที่มีแรงงานไม่เกิน 200 คน จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง เป็นต้น ดังนั้น หากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เข้าหลักเกณฑ์หลายลักษณะก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีมากขึ้นตามลักษณะนั้น ๆ²⁸

2.3 ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถือเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการเข้ามาเป็นคนกลางเพื่อเชื่อมธุรกิจทุกขนาดเข้าด้วยกัน เป็นแนวกันชนป้องกันการผูกขาดของธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีความยืดหยุ่นทางการลงทุนและการผลิตสินค้าชนิดใหม่ ๆ ออกมาสู่ตลาด เพิ่มทางเลือกให้ผู้บริโภคมากขึ้น ทำให้เกิดเงินหมุนเวียนในประเทศพร้อมกับลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ อีกทั้งทำให้เกิดการจ้างงานและการกระจายรายได้ในภูมิภาค ไม่ให้กระจุกตัวแต่เพียงพื้นที่ภายในเมืองใหญ่ทำให้โครงสร้างของเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น

นอกจากนี้ จากรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2565 พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ปี 2564 เท่ากับ 16,178,719 ล้านบาท ซึ่งในขณะที่ผลิตภัณฑ์

²⁷ พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 432) พ.ศ. 2548

²⁸ ภาณุศ อภิบาลเกียรติกุล, “มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมศึกษาเปรียบเทียบประเทศไทยกับออสเตรเลีย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554), หน้า 20

มวลรวม (GDP) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2564 มีมูลค่าเท่ากับ 5,604,443 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.6 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ทั้งประเทศ²⁹ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีสัดส่วนร้อยละ 34.2 โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.0 สำหรับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ตามขนาดวิสาหกิจ พบว่า วิสาหกิจรายย่อย (Micro) มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) เท่ากับ 417,891 ล้านบาทคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.4 และวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) เท่ากับ 2,844,684 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.6 ซึ่งหากเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของวิสาหกิจรายใหญ่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.6 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ทั้งประเทศ³⁰ ซึ่งแสดงถึงบทบาทที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

นอกจากนี้ข้อมูลที่ยืนยันอีกว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของไทย จากสถิติจำนวนการจ้างงานที่เกิดจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในปี 2564 ก่อให้เกิดการจ้างงานในกิจการทุกขนาดรวมทั้งสิ้นจำนวน 17,536,336 คน โดยเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) จำนวน 4,934,610 คน และเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีจำนวน 12,601,726 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.86 ของการจ้างงานรวมทั้งหมด ทั้งนี้วิสาหกิจขนาดย่อม (Micro) จะมีสัดส่วนต่อการจ้างงานรวมสูงที่สุดถึงร้อยละ 29.80 และเมื่อเทียบสัดส่วนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สูงที่สุดถึงร้อยละ 41.47³¹

2.4 หลักการจัดเก็บภาษี และการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)³²

ภาษีอากร ถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาลไทย โดยเก็บจากประชาชนอาศัยอำนาจตามกฎหมาย ผลการจัดเก็บภาษีอากรตั้งแต่เดือนตุลาคม – กันยายน พ.ศ. 2565 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามแผนภาพที่ 3 จะเห็นได้ว่า รายได้ที่สำคัญของรัฐบาลไทยคือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล รองลงมาคือ ภาษีมูลค่าเพิ่มตามลำดับ การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อเป็นการหา

²⁹ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), “รายงานสถานการณ์ MSME ปี 2565” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565, แหล่งที่มา: https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20220930104334.pdf

³⁰ เรื่องเดียวกัน หน้า 23

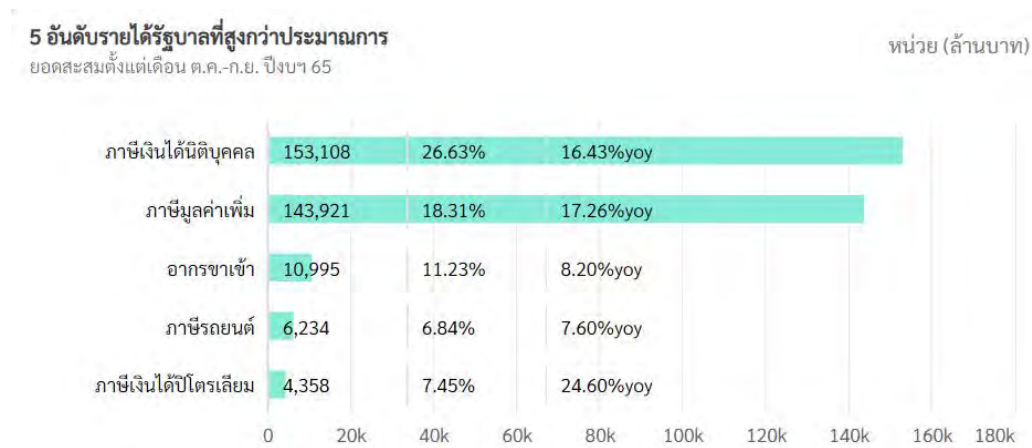
³¹ เรื่องเดียวกัน หน้า 23

³² เรื่องเดียวกัน หน้า 21

รายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐเป็นการทำเพื่อส่วนรวม เพื่อเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้และทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชน เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งด้านราคาสินค้าและการจ้างงาน ซึ่งถือเป็นเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ในยามเศรษฐกิจตกต่ำ มีอัตราการว่างงานมาก รัฐบาลจะลดภาษีต่าง ๆ ลง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการบริโภคและการลงทุนมากขึ้น

หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการเก็บภาษีอากรของประเทศไทยในปัจจุบัน คือ กรมสรรพากร กรมสรรพากรนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงการคลังอยู่ในระดับกรมมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต อากรแสตมป์ และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้กรมสรรพากรยังมีหน้าที่เสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรต่อกระทรวงการคลังด้วยเช่นกัน³³

แผนภาพที่ 4 ภาพแสดงผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลไทย³⁴

ที่มา : กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธนารักษ์ กรมบัญชีกลาง และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

³³ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, “สำนักนโยบายภาษี” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2565, แหล่งที่มา: <http://www.fpo.go.th/main/Department/Bureau-of-Tax-Policy.aspx>.

³⁴ ข้อมูลเปิดเผยกระทรวงการคลัง, “ผลการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลไทย” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2565, แหล่งที่มา: <https://dataservices.mof.go.th/menu36?id=2>

การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะนั้น กรมสรรพากร ประเทศไทยได้อาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากรออกกฎหมายการกำหนดนิยามหรือ คำจำกัดความเป็นการเฉพาะ³⁵ เพื่อใช้ในการมอบสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้ตรงกับนิยามหรือคำจำกัด ความของวิสาหกิจ ฯ ที่กำหนด ส่งผลให้การเลือกรูปแบบในการประกอบกิจการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ที่เหมาะสมจะทำให้สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชนได้จัดสรรมาให้ได้อย่างมากที่สุด

2.4.1 หลักการภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ภาระภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จะมีขึ้นแตกต่างกันไปตามลักษณะ รูปแบบการประกอบธุรกิจซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดเก็บภาษีเงินได้นั้น คือ กรมสรรพากร จะตั้งอยู่ภายใต้กระทรวงการคลังอาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากร อันเป็นการรวมกฎหมายภาษี อากรของประเทศไทย 4 ประเภท ประเภทที่หนึ่ง ภาษีเงินได้แบ่งออกเป็น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคลจัดเป็นภาษีทางตรง ประเภทที่สอง ภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเภทที่สาม ภาษีธุรกิจ เฉพาะ ประเภทที่สี่ อากรแสตมป์จัดเป็นภาษีทางอ้อม

สำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้ของผู้ประกอบการรูปแบบบุคคลธรรมดาและรูปแบบนิติ บุคคลจะมีการจัดเก็บที่แตกต่างกัน เช่น ผู้ประกอบการแบบบุคคลธรรมดาจะถูกจัดเก็บในอัตรา ภาษีก้าวหน้าสูงสุดถึงร้อยละ 35 จากแหล่งเงินได้พึงประเมินซึ่งจะแตกต่างกันตามแต่ละอาชีพ สามารถหักค่าใช้จ่ายได้แบบเหมาซึ่งในบางครั้งจะต่ำกว่าอัตราค่าใช้จ่ายที่จ่ายจริง แต่จะไม่มีค่าใช้จ่าย ในการจัดทำบัญชีในแต่ละเดือน แตกต่างกับการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เสียภาษีจากการคำนวณ กำไรสุทธิ

สำหรับนิติบุคคลทั่วไปถูกจัดเก็บในอัตราภาษีเงินได้สูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 20 สามารถหัก ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการได้ตามความเป็นจริงหรือมากกว่านั้น หากกรมสรรพากรได้ ออกมาตรการทางภาษีเพื่อจูงใจผู้ประกอบการ โดยการมอบสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้กับวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นการเฉพาะ เช่น มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมให้ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สามารถหักค่าใช้จ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า เป็นต้น

³⁵ ประมวลรัษฎากร มาตรา 5 ภาษีอากรซึ่งบัญญัติไว้ในลักษณะนี้ให้อยู่ในอำนาจหน้าที่และการควบคุมของกรมสรรพากร

ประมวลรัษฎากรแบ่งรูปแบบของการประกอบกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยออกเป็น 2 หน่วยภาษีได้แก่ หน่วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ รูปแบบบุคคลธรรมดา, คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล และหน่วยภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนนิติบุคคล, ห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด

2.4.1.1 รูปแบบหน่วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ประมวลรัษฎากร มาตรา 56, 57 และ 57 ทวิ ได้แบ่งหน่วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไปตามสถานะเชิงบุคคลออกเป็น 2 หน่วยภาษีได้แก่ หน่วยภาษีที่มีสถานะเชิงบุคคล³⁶ คือ สถานะบุคคลธรรมดา เนื่องจากรัฐต้องการให้ฐานการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครอบคลุม จึงกำหนดผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรเพิ่มเติมไม่สามารถหลีกเลี่ยงภาษีอากร โดยการจัดตั้งหน่วยที่ไม่มีสถานะเชิงบุคคลเพื่อประโยชน์ในการกระจายฐานเงินได้ได้แก่ ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี และกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง ดังนั้นการประกอบกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในรูปแบบคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคลรวมอยู่ในหน่วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเช่นกัน

ในส่วนนี้จะเน้นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถแบ่งประเภทของธุรกิจในรูปแบบบุคคลธรรมดา³⁷ ได้แก่ รูปแบบเจ้าของคนเดียว และรูปแบบคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล เพื่อให้ทราบถึงหลักการจัดเก็บภาษีในแต่ละรูปแบบซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจที่จะประกอบการวิสาหกิจในรูปแบบใด

(1) รูปแบบกิจการเจ้าของคนเดียว (Sole - Proprietorship)

กิจการที่มีบุคคลคนเดียวเป็นผู้ลงทุนและเจ้าของกิจการ เมื่อกิจการมีผลกำไรหรือขาดทุน เจ้าของกิจการจะเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว ธุรกิจที่ทำการขายสินค้าหรือธุรกิจที่เข้าข่ายอื่น ๆ จำเป็นต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ภายใน 30 วันหลังจากเริ่มดำเนินการ ปัจจุบันกิจการเจ้าของคนเดียวมีเป็นจำนวนมาก หลากหลายประเภททั้งที่เป็นการขายปลีก การขายส่ง และการบริการ

³⁶ อุดมศรี สดางค์ทอง, “ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2558), หน้า 107

³⁷ เรื่องเดียวกัน หน้า 20

(2) รูปแบบคณะบุคคลที่มีหุ้นนิติบุคคล

ประมวลรัษฎากร มาตรา 39 ได้บัญญัติความหมายคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล หมายความว่า บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงกระทำการร่วมกันอันไม่ใช่ห้างหุ้นส่วนสามัญโดยคณะบุคคลนี้มีคำอธิบายลักษณะเพิ่มเติมคือเป็นการร่วมประกอบกิจการหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างและการกระทำนั้นก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินแต่ไม่มีวัตถุประสงค์จะแบ่งปันผลกำไรที่ได้จากกิจการที่ทำนั้น เนื่องจากคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคลจัดเป็นหน่วยภาษีที่ไม่มีสถานะเชิงบุคคล แต่เพื่อให้การจัดเก็บภาษีมีความครอบคลุมและความเสมอภาคจึงกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้อัตราบุคคลธรรมดา

(3) ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน

เป็นห้างหุ้นส่วนประเภทที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตกลงทำการค้าร่วมกันเพื่อแสวงหากำไร และมุ่งหวังที่จะแบ่งผลกำไรจากการดำเนินกิจการนั้น ผู้เป็นหุ้นส่วนสามารถลงหุ้นด้วย เงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานก็ได้ ซึ่งทุกคนจะต้องรับผิดชอบในหนี้สินของห้างหุ้นส่วนอย่างไม่จำกัด

2.4.1.2 รูปแบบหน่วยภาษีเงินได้นิติบุคคล

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเสียภาษีจากฐานกำไรสุทธิโดยคำนวณจากรายได้ของกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีเท่ากับ 12 เดือนหักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไขที่กำหนดในประมวลรัษฎากร มาตรา 65 ทวิ³⁸ ทั้งนี้หลักเกณฑ์ที่ใช้คำนวณรายได้และรายจ่ายใช้หลักเกณฑ์สิทธิ³⁹ ตัวอย่างเช่น เมื่อมีรายได้ที่เกิดขึ้นรอบระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นให้นำมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้น สำหรับการคำนวณรายจ่ายก็เช่นกันให้นำรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับรายได้นั้น ถึงแม้ว่ายังไม่ได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีก็ต้องนำมารวมคำนวณเป็นรายจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นซึ่งแตกต่างจากหลักเกณฑ์การคำนวณรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ใช้เกณฑ์เงินสด ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการคำนวณรายได้จากเกณฑ์สิทธิทำให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีภาระภาษีเกิดขึ้นมากกว่า

³⁸ กรมสรรพากร, “เงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2565, แหล่งที่มา:

<https://www.rd.go.th/828.html>

³⁹ คำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป.1/2528 เรื่องการใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ข้อ 2

รูปแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สังเกตได้จากกรณีรายได้ยังไม่ได้รับทันทีในรอบระยะเวลาบัญชีแต่ต้องนำมารวมคำนวณเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตั้งแต่เกิดสิทธิที่จะได้รับขึ้น

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลทั่วไปจะถูกจัดเก็บในอัตราคงที่ร้อยละ 20 ซึ่งแตกต่างจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีลักษณะตรงตามที่กรมสรรพากรกำหนดจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้จากมาตรการลดอัตราภาษีเงินได้อยู่ที่ร้อยละ 15 ในกรณีประกอบภาวะขาดทุน ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลและยังสามารถนำผลขาดทุนสะสมไปหักกำไรต่อไปได้สูงสุดเกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งรูปแบบการประกอบกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เสียภาษีในอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล มีรูปแบบดังต่อไปนี้

(1) รูปแบบห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนนิติบุคคล

เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญที่ได้จดทะเบียน มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

(2) ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership)

ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่มี หุ้นส่วน 2 ประเภท ได้แก่ หุ้นส่วนประเภทที่จำกัดความผิดชอบ (Limited Partner) มีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ รับผิดชอบไม่เกินจำนวนเงินที่ตกลงจะนำมา แต่ไม่มีอำนาจจัดการห้างหุ้นส่วน

หุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบ (General Partner) เป็นหุ้นส่วนที่รับผิดชอบในหนี้สินของห้างฯ โดยไม่จำกัดจำนวน ดังนั้น หุ้นส่วนประเภทนี้จึงมีสิทธิในการเป็นผู้จัดการของห้างหุ้นส่วน

(3) บริษัทจำกัด (Company Limited)

เป็นกิจการที่มีผู้ร่วมก่อการตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป จัดตั้งเป็นประเภทนิติบุคคล มีการแบ่งทุนออกเป็นหุ้นมูลค่าหุ้นละเท่า ๆ กัน ผู้ถือหุ้นทุกคนจะรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังชำระไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือเท่านั้น และผู้บริหารนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ถือหุ้นก็ได้

ตารางที่ 2 สรุปรูปแบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)⁴⁰

รายละเอียด	เจ้าของคนเดียว	ห้างหุ้นส่วนสามัญ	ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน/ จำกัด	บริษัท
จำนวนผู้เริ่มก่อตั้ง	1 คน	2 คนขึ้นไป	2 คนขึ้นไป	3 คนขึ้นไป
ผู้บริหารงาน	เจ้าของ	หุ้นส่วนทั้งหมด	หุ้นส่วนผู้จัดการ	กรรมการ
ความรับผิดชอบต่อหนี้สินของกิจการ	ไม่จำกัด	ไม่จำกัด	จำกัดเฉพาะหุ้นส่วนที่จำกัดความรับผิดชอบ	จำกัด
การเสียภาษี	แบบบุคคลธรรมดา (อัตราก้าวหน้า)	แบบบุคคลธรรมดา (อัตราก้าวหน้า) เมื่อห้าง ฯ เสียภาษีบุคคลธรรมดา แล้วมีการแบ่งปันส่วนแบ่งกำไรให้หุ้นส่วน เงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้จะต้องเสียภาษีอีกต่อหนึ่ง	แบบนิติบุคคล (อัตราคงที่)	แบบนิติบุคคล (อัตราคงที่)
ภาระหน้าที่	ไม่มี	ไม่มี	ทำบัญชี ส่งงบการเงิน เก็บรักษาบัญชี	ทำบัญชี ส่งงบการเงิน ทำสมุดทะเบียนหุ้น จัดประชุมสามัญและวิสามัญผู้ถือหุ้น

⁴⁰ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, “คู่มือการให้คำปรึกษาธุรกิจ SMEs” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: https://www.dbd.go.th/download/promotion_file/manual_sme600529.pdf

รายละเอียด	เจ้าของคนเดียว	ห้างหุ้นส่วนสามัญ	ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน/ จำกัด	บริษัท
ความน่าเชื่อถือ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
การหาแหล่งเงินทุน	ยาก	ค่อนข้างยาก	ค่อนข้างยาก	ง่าย
อำนาจผู้ประกอบการ	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	ขึ้นอยู่กับสัดส่วนหุ้นที่ถือ

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

จะเห็นว่า ธุรกิจแต่ละรูปแบบนั้นล้วนมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ไม่มีแบบใดที่มีลักษณะเด่นชัดว่าดีที่สุด ผู้ประกอบการจำเป็นต้องวิเคราะห์จุดประสงค์ของการเปิดกิจการ แนวทางของธุรกิจที่จะเติบโตในอนาคต เช่น ถ้าผู้ประกอบการต้องการอำนาจในการตัดสินใจสูง มีทรัพยากรไม่มากนัก ต้องการความคล่องตัวก็ควรจัดตั้งแบบเจ้าของคนเดียวจึงจะเหมาะสม ถ้าต้องการความน่าเชื่อถือ ต้องการหาแหล่งเงินทุน ก็ควรจะไปเปิดในรูปแบบของบริษัทซึ่ง ถึงแม้จะมีขั้นตอนและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มาก แต่ด้วยศักยภาพที่สามารถรองรับการขยายตัวก็มีความเหมาะสมมากกว่า

เมื่อเปรียบเทียบอัตราภาษีในรูปแบบบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า ในรูปแบบบุคคลธรรมดานั้นจะมีภาระภาษีที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบของนิติบุคคล ทั้งนี้หากผู้ประกอบการวิสาหกิจ ฯ จะเลือกประกอบวิสาหกิจประเภทใดก็ต้องพิจารณารูปแบบในการดำเนินการกิจการ และกำลังของผู้ประกอบการเองด้วย หากผู้ประกอบการรูปแบบบริษัทจำกัดเข้าหลักเกณฑ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตรงตามที่กรมสรรพากรกำหนดจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีมากกว่าผู้ประกอบการรูปแบบบุคคลธรรมดา โดยทราบกันดีอยู่แล้วว่าภาษีอากรเป็นรายได้หลักของรัฐจึงส่งผลให้กรมสรรพากรกำหนดมาตรการจูงใจทางภาษีเงินได้ให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคลโดยเฉพาะ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาระภาษีของวิสาหกิจ ฯ ในรูปแบบบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล⁴¹

รายได้สุทธิ/ กำไร	ช่วงของเงิน ได้	บุคคลธรรมดา		นิติบุคคล	
		อัตรากาซี	จำนวนกาซี ในแต่ละช่วง	อัตรากาซี	จำนวนกาซีใน แต่ละช่วง
0-150,000	150,000	ยกเว้น	-	ยกเว้น	-
150,001-300,000	150,000	5%	7,500	ยกเว้น	-
300,001-500,001	200,000	10%	20,000	15%	30,000
500,001-750,000	250,000	15%	37,500	15%	37,500
750,001- 1,000,000	250,000	20%	50,000	15%	37,500
1,000,001- 2,000,000	1,000,000	25%	250,000	15%	150,000
2,000,001- 3,000,000	1,000,000	30%	300,000	15%	150,000
3,000,001- 5,000,000	2,000,000	30%	600,000	20%	400,000
มากกว่า 5,000,001	-	35%	สูงสุด	20%	สูงสุด
รายได้ (กำไร) สุทธิ 4 ล้านบาท			965,000		705,000
รายได้ (กำไร) สุทธิ 10 ล้านบาท			3,065,000		1,905,000
รายได้ (กำไร) สุทธิ 20 ล้านบาท			6,565,000		3,905,000

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

⁴¹ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน), “SMEs เสียภาษีแบบไหนดี” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://www.krungsri.com/th/plearn-plearn/tax-tips-for-sme>

ในงานวิจัยนี้ผู้เขียนจะมุ่งศึกษาเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและเสียภาษีในรูปแบบหน่วยภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นหลัก

2.4.2 การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

รูปแบบการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ของกรมสรรพากร อันเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดมาตรการจูงใจทางภาษีเงินได้ของไทย พบว่า มีการกำหนดมาตรการจูงใจทางภาษีเงินได้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำภาษีเป็นเครื่องมือแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการในรูปแบบบุคคลธรรมดาเข้ามาในระบบนิติบุคคล ยกตัวอย่างเช่น มาตรการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยกำหนดให้เฉพาะผู้ประกอบการรูปแบบนิติบุคคลที่เข้าเงื่อนไขตามที่กรมสรรพากรกำหนด ได้ลดอัตราภาษีที่น้อยกว่านิติบุคคลขนาดใหญ่ และผู้ประกอบการรูปแบบบุคคลธรรมดา

มาตรการยกเว้นและปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

เพื่อเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมและผลักดันให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กระทรวงการคลังจึงนำเสนอมาตรการปรับลดอัตราภาษีที่ใช้ในรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นไป ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 530) พ.ศ. 2554 รัฐบาลจึงแก้ไขโดยการตราพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 603) พ.ศ. 2559 เพื่อบรรเทาภาระภาษีและเพิ่มสภาพคล่องด้านการเงินให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและจูงใจให้เกิดการลงทุน⁴²

เงื่อนไขสำหรับผู้ประกอบการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีนี้เป็นไปตามกรมสรรพากรกำหนด ผู้ประกอบการจะต้องมีคุณสมบัติเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งมีทุนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาทและมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อเนื่องกัน ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2555 เป็นต้นมา ให้คำนวณภาษีในอัตราดังนี้⁴³

⁴² พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 595) พ.ศ. 2558

⁴³ กรมสรรพากร, “อัตราภาษี และการคำนวณภาษี” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/841.html>

ตารางที่ 4 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs

กำไรสุทธิ (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1 - 300,000	ยกเว้น
เกิน 300,000 - แต่ไม่เกิน 3,000,000	15
เกิน 3,000,000 ขึ้นไป	20

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

2.5 มาตรการทางภาษีในประเทศไทยที่ออกมาช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

จากการศึกษามาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้น พบว่ารัฐบาลได้รับทราบถึงความเดือดร้อนของผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จึงได้มีมาตรการเพื่อบรรเทาปัญหาดังกล่าว ได้แก่ มาตรการบรรเทาภาระภาษี และมาตรการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไปสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรัฐบาลได้มีความหวังว่าการออกมาตรการทางภาษีดังกล่าวจะช่วยบรรเทาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.5.1 มาตรการทางภาษีโดยการกำหนดให้ตัดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น

ในปี พ.ศ. 2563 - 2565 รัฐบาลได้ออกมาตรการการบรรเทาภาระภาษีให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาด ฯ โดยมีลักษณะเป็นการลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นมาตรการทางภาษีอย่างหนึ่งที่ภาครัฐออกมาเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ประกอบการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ได้เพิ่มมากขึ้น โดยได้มีการออกมาตรการดังต่อไปนี้

2.5.1.1 มาตรการหักรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมได้เพิ่ม 1.5 เท่า⁴⁴

การยกเว้นรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมตามมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาด ฯ สมควรให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สำหรับเงินได้เป็นจำนวนร้อยละ 15 ของรายจ่ายที่เป็นดอกเบี้ยเงินกู้ยืมตามมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระให้แก่ผู้ประกอบการดังกล่าว สำหรับรายจ่ายดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2563 – 31 ธันวาคม พ.ศ. 2563

2.5.1.2 มาตรการส่งเสริม SMEs จ้างงานต่อเนื่องหักรายจ่ายได้ 3 เท่า⁴⁵

สำหรับค่าจ้างการทำงานของพนักงานของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีรายได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีสุดท้ายไม่เกิน 500 ล้านบาท และมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน ให้สมควรได้รับยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้เป็นจำนวนร้อยละ 200 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2563 - 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 คิดเป็นระยะเวลา 4 เดือน เพื่อเป็นค่าจ้างสำหรับการจ้างงานลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ทั้งนี้เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการแพร่ระบาดดังกล่าวให้แก่ผู้ประกอบการ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมเสถียรภาพของการจ้างงานภาคธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

2.5.1.3 มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนรายจ่ายค่าซื้อชุดตรวจหาแอนติเจนด้วยตนเอง (COVID-19 Antigen test self-test kits)

สำหรับรายจ่ายในการซื้อชุดตรวจ ATK เพื่อใช้สำหรับพนักงานหรือลูกจ้างของตน ตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2564 – 31 มีนาคม พ.ศ. 2565⁴⁶ สามารถนำรายจ่ายในการซื้อชุดตรวจ ATK มาหักได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษถึง 1.5 เท่า มาตรการทางภาษีดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการคัดกรองผู้ติดเชื้อ

⁴⁴ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร (ฉบับที่ 707) พ.ศ.2563 และพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

⁴⁵ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร (ฉบับที่ 708) พ.ศ.2563 และประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 382

⁴⁶ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร (ฉบับที่ 733) พ.ศ.2564

เบื้องต้น อีกทั้งเพื่อไม่ให้ค่าใช้จ่ายนี้เป็นภาระของผู้ประกอบการมากเกินไป จึงสมควรให้สามารถนำรายจ่ายมาลงเป็นรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ ต่อมาได้มีการขยายเวลาเพิ่มขึ้นโดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2565 – วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565⁴⁷

2.5.2 มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

นอกจากนี้รัฐบาลได้ออกมาตรการเพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไปให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยมีลักษณะเป็นการชดเชยรายได้เพื่อเป็นการเพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน มาตรการการชดเชยรายได้ให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ขาดรายได้เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อีกทั้งการออกมาตรการของภาครัฐที่ออกมาจำกัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัว โดยรัฐบาลได้มีการออกมาตรการเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวโดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.5.2.1 โครงการเยียวยานายจ้างและผู้ประกันตนมาตรา 33 ของสำนักงานประกันสังคม⁴⁸

โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับกิจการที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดและได้รับผลกระทบจากมาตรการของรัฐ โดยนายจ้างจะได้รับเงินช่วยเหลือตามจำนวนลูกจ้าง 3,000 บาท/คน สูงสุดไม่เกิน 200 คน คิดเป็นจำนวนเงินสูงสุด 600,000 บาท จึงมีการออกมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินสนับสนุนที่ได้รับจากโครงการภาครัฐ โดยมีทั้งหมด 29 จังหวัดที่ได้รับการเยียวยาประกอบด้วย ภาคกลาง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง นครนายก สมุทรสงคราม สิงห์บุรี สระบุรี สุพรรณบุรี เพชรบูรณ์ ลพบุรี ภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา ภาคตะวันออก ได้แก่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง ปราจีนบุรี ภาคตะวันตก ได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ตาก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ นครราชสีมา

⁴⁷ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร (ฉบับที่ 752) พ.ศ.2565

⁴⁸ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร (ฉบับที่ 747) พ.ศ.2565

กิจการที่ได้รับเยียวยาทั้งหมด 9 กิจการได้แก่ กิจการก่อสร้าง กิจการที่พักรวมและ
บริการด้านอาหาร ศิลปะความบันเทิงและนันทนาการ กิจกรรมบริการด้านอื่น ๆ (ในที่นี้หมายถึง
กิจการร้านซ่อม และบริการด้านสุขภาพความงาม) การขายส่ง-ปลีก ซ่อมยานยนต์ การขนส่งและ
สถานที่เก็บสินค้า กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และ
กิจกรรมทางวิชาการ ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร

2.5.2.2 โครงการส่งเสริมและรักษาระดับการจ้างงาน SMEs ของกรมจัดหางาน⁴⁹

โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาระดับการจ้างงานในธุรกิจ SMEs เนื่องจาก
ธุรกิจ SMEs ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดมากที่สุด โดยรัฐจะจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่นายจ้าง
ตามจำนวนลูกจ้างสัญชาติไทย โดยลูกจ้างรวมทุกสาขานั้นต้องไม่เกิน 200 คน ที่อยู่ในฐานะทะเบียน
ข้อมูลประกันสังคม มาตรา 33 สถานะ Active ณ วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2564 โดยนายจ้างจะต้อง
รักษาการจ้างงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ในระหว่างร่วมโครงการ โดย (หากต่ำกว่าร้อยละ 95 จะไม่ได้
รับเงินอุดหนุนในเดือนนั้น) ในกรณีนายจ้างมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นจะได้รับเงินอุดหนุนเพิ่มตามจำนวน
การจ้างงานจริงไม่เกินร้อยละ 5 ของจำนวนลูกจ้างสัญชาติไทย ณ วันเริ่มโครงการ เงินอุดหนุน ฯ
คำนวณตามยอดการจ้างจริงทุกเดือน โดยพิจารณาจากจำนวนลูกจ้างที่นำส่งเงินสมทบประกันสังคม
นายจ้างจะได้รับเงินอุดหนุน 3,000 บาทต่อคนต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 เดือนตั้งแต่เดือน
พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 - มกราคม พ.ศ. 2565

นอกจากนี้พระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 747 พ.ศ.2565 ยังได้กำหนดให้ยกเว้นภาษีเงินได้
สำหรับเงินสนับสนุนที่ได้รับจากโครงการดังกล่าว ทั้งนี้ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นต้องไม่นำ
รายจ่ายที่จ่ายจากเงินสนับสนุนตามโครงการดังกล่าว มาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อ
เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และให้ยกเว้นภาษีตามรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้รับเงินเยียวยาดังกล่าว

⁴⁹ กรมการจัดหางาน, “โครงการส่งเสริมและรักษาระดับการจ้างงานในธุรกิจ SMEs” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: https://www.doe.go.th/prd/main/custom/param/site/1/cat/40/sub/0/pull/detail/view/detail/object_id/20

2.6 บทวิเคราะห์มาตรการทางภาษีของประเทศไทยที่ออกมาช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

จากการสรุปข้อมูลในตารางที่ 5 เป็นการรวบรวมมาตรการบรรเทาภาระภาษีและมาตรการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไปที่ภาครัฐได้ออกมาช่วยเหลือวิสาหกิจ ฯ ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาด ฯ พบว่า โดยส่วนใหญ่มาตรการทางภาษีของประเทศไทยมีลักษณะเป็นการนำรายจ่ายมาลงเป็นรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น และมาตรการทางภาษีบางมาตรการถูกจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ

ตารางที่ 5 สรุปมาตรการทางภาษีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

มาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไป	SMEs ได้รับประโยชน์ทั้งหมด	SMEs ได้รับประโยชน์บางส่วน
มาตรการภาษีลดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น 1). มาตรการยกเว้นรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมตามมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ SMEs หักรายจ่ายดอกเบี้ยเพิ่ม 1.5 เท่า	-	SMEs บางส่วนเท่านั้นที่จะเข้าเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ Soft Loan นี้
2). มาตรการส่งเสริม SMEs จ้างงานต่อเนื่องหักรายจ่ายได้ 3 เท่า	SMEs ทั้งหมดได้รับสิทธิประโยชน์นี้	-
3). มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนรายจ่ายค่าซื้อชุดตรวจหาแอนติเจนด้วยตนเอง (ATK)	SMEs ทั้งหมดได้รับสิทธิประโยชน์นี้	-
มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 1). โครงการเยียวยานายจ้างและผู้ประกันตนมาตรา 33 ของสำนักงานประกันสังคม	-	ได้รับสิทธิเฉพาะ SMEs ที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและ 9 กิจกรรมที่ได้รับผลกระทบเท่านั้น
2). โครงการส่งเสริมและรักษาระดับการจ้างงาน (SMEs) ของกรมการจัดหางาน	-	SMEs จะได้รับสิทธิประโยชน์นี้ก็ต่อเมื่อสมัครในเว็บไซต์ของกรมการจัดหางาน

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ดังนั้น จึงพิจารณาว่ามาตรการทางภาษีที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพียงพอหรือไม่นั้น ควรต้องพิจารณาถึงลักษณะของแต่ละมาตรการด้วยว่าวิสาหกิจ ๆ นั้นได้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือไม่ จากการวิเคราะห์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า มาตรการที่รัฐบาลออกมาเพื่อช่วยเหลือและเยียวยาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับผลกระทบที่วิสาหกิจ ๆ ได้รับ ดังนั้นผู้เขียนจะขออธิบายถึงประเด็นปัญหาในบทที่ 4 ในลำดับถัดไป

บทที่ 3

การใช้มาตรการทางภาษีเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

เนื่องจากสภาวะการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในสาธารณรัฐสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เศรษฐกิจไม่สามารถเติบโตได้อย่างที่คาดหวังเนื่องจากภาคธุรกิจขนาดเล็กมีแรงงานต่างชาติเป็นองค์ประกอบจำนวนมาก ภูมิประเทศของสิงคโปร์เป็นประเทศหมู่เกาะขนาดเล็กที่มีความโดดเด่นในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งความก้าวหน้าด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความมั่นคง และเมื่อแต่ละประเทศต้องเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นภัยคุกคามที่แต่ละประเทศต้องศึกษารูปแบบภายในประเทศในการรับมือ สิงคโปร์ได้มีการรับมือได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ อาจเริ่มจากการที่สิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการศึกษา การวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงส่งผลให้สิงคโปร์ได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านสาธารณสุขเป็นอย่างสูง ความสามารถในการคลังเป็นความโดดเด่นของสิงคโปร์ การจัดวางประเทศของตนเองที่จะไม่ยอมให้ประเทศของตนเองเป็นแหล่งส่งออกแรงงานไร้ทักษะ หากแต่ได้วางแผนพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ ถือได้ว่าส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจทำให้สิงคโปร์มีเงินสำรองเป็นจำนวนมาก และเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในการรับมือการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ เพราะถือว่าเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล ศักยภาพด้านนี้ นับได้ว่าสิงคโปร์เป็นภาพตัวแทนที่น่าสนใจของกลุ่มประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้⁵⁰

บทนี้จะกล่าวถึงหลักการทั่วไปทางภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ผู้เขียนเริ่มต้นทำการศึกษาจากการกำหนดนิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) วิเคราะห์ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อเศรษฐกิจ มุ่งเน้นศึกษาถึงการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นเหตุผลให้ผู้เขียนเลือกสาธารณรัฐสิงคโปร์ในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบมาตรการทางภาษีที่สาธารณรัฐสิงคโปร์ได้ออกมาตรการเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจ ฯ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมมาปรับใช้ในการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้ได้ประโยชน์สูงสุด

⁵⁰ ชนาใจ หมั่นโรตง, “ภัยคุกคามต่อยุทธศาสตร์แบบใหม่: การรับมือของสิงคโปร์ต่อ COVID-19”, วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 1

3.1 นิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การกำหนดนิยามหรือคำจำกัดความวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของสาธารณรัฐสิงคโปร์มีความแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงาน โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นการเฉพาะโดยทั่วไป มีสองหน่วยงานด้วยกันดังนี้ หน่วยงานแรก SPRING Singapore ย่อมาจากคำว่า The Standards, Productivity and Innovation Board เป็นหน่วยงานดูแลและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และกิจการ Start up หน่วยงานที่สอง กรมสรรพากร ประเทศสิงคโปร์ (Inland Revenue Authority of Singapore) เป็นหน่วยงานดูแลการจดทะเบียนภาษีอากร

3.1.1 นิยามหรือคำจำกัดความโดย SPRING Singapore (The Standards, Productivity, and Innovation Board)

สิงคโปร์ไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไว้โดยเฉพาะ แต่มีกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า (Competition Law) ให้คำนิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไว้ต้องมีลักษณะดังนี้ เป็นกิจการที่มีเงินลงทุน (ส่วนของเจ้าของ) จากบุคคลที่มีภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 และมีสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 15 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน⁵¹

ต่อมาปี พ.ศ. 2554 คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมแห่งประเทศไทยสิงคโปร์ หรือที่เรียกว่า “SPRING” (The Standards, Productivity, and Innovation Board) อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมสิงคโปร์ (Ministry of Trade and Industry : MTI) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยตรงมีหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทางการส่งเสริมผลิตภาพ และเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)⁵² ทำการศึกษาลักษณะของการประกอบธุรกิจในปัจจุบัน โดยใช้วิธีกำหนดตัวแปร Transition Matrix⁵³ จึงกำหนดหลักเกณฑ์จำแนกขนาดของกิจการใหม่จากเดิมใช้หลักเกณฑ์สินทรัพย์ถาวรหรือจำนวนการจ้างแรงงานเปลี่ยนมาใช้หลักเกณฑ์รายรับต่อปีหรือจำนวน

⁵¹ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, “Enterprise Singapore” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: https://ditp.go.th/contents_attach/195744/195744.pdf.

⁵² เรื่องเดียวกัน หน้า 39

⁵³ OECD, “Singapore ASEAN SME Policy index 2018,” [Online], Accessed 24 December 2022, Available from: <https://read.oecd-ilibrary.org/development/sme-policy-index-asean-2018>, page 413.

การจ้างแรงงาน คำนิยามหรือคำจำกัดความใหม่ไม่ใช่คำนิยามทางกฎหมายภาษี แต่เป็นคำจำกัดความที่รัฐบาลใช้ในการกำหนดนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม⁵⁴

แต่สำหรับนิยามหรือคำจำกัดความที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติม ดังนี้⁵⁵ ต้องเป็นผู้ประกอบการที่จดทะเบียนจัดตั้งที่ประเทศสิงคโปร์และผู้ถือหุ้นเป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาท้องถิ่นอยู่ประเทศสิงคโปร์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 และจะต้องมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 100 ล้านเหรียญสิงคโปร์หรือมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า มีการเพิ่มหลักเกณฑ์แยกขนาดของกิจการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้จาก หน่วยงาน SPRING Singapore กิจการนั้นจะต้องมีผู้ถือหุ้นเป็นคนที่ภูมิลำเนาท้องถิ่นในประเทศสิงคโปร์ซึ่งแตกต่างจาก หลักเกณฑ์ของประเทศไทยที่ไม่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ง่ายขึ้น จึงกำหนดเพียงให้เข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งเท่านั้น ในส่วนของรายได้ต่อปีไม่เกิน 100 ล้านเหรียญสิงคโปร์หรือมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คนก็สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีได้แล้ว

3.1.2 นิยามหรือคำจำกัดความโดยกรมสรรพากร สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Inland Revenue Authority of Singapore)

กรมสรรพากร เป็นหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการซึ่งแยกอิสระจากกระทรวงการคลัง อันมีสถานะเป็นนิติบุคคลและมีการแบ่งแยกหน้าที่กัน โดยกระทรวงการคลังทำหน้าที่กำหนดนโยบายภาษี ส่วนกรมสรรพากรทำหน้าที่จัดเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ และเป็นตัวแทนของรัฐบาลกรณีที่เกิดการเจรจาทำสนธิสัญญาเกี่ยวกับภาษีขึ้น การกำหนดนิยามหรือคำจำกัดความของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นไม่มีกำหนดลักษณะเป็นการเฉพาะเหมือนกรมสรรพากรประเทศไทย แต่ต้องพิจารณาจากนิยามหรือคำจำกัดความการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ผ่านมาตรการจูงใจทางภาษี ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อไปนี้

⁵⁴ วรียา ล้ำเลิศ, ดวงทิพย์ บุญปลูก และ ไกลกัณฑ์ บุญปลูก, “การศึกษาวิจัยกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ”, วารสารนิติศาสตร์, เล่มที่ 9, หน้า 1

⁵⁵ A Singapore Government Agency, “SME Criteria for Enterprise Singapore incentives” [Online], Accessed 24 December 2022, Available from: <https://www.ssg.gov.sg/programmes-and-initiatives/training/enhanced-training-support-for-smes.html>.

ลักษณะที่หนึ่ง ผู้ประกอบการรายใหม่ต้องจดทะเบียนจัดตั้งในสาธารณรัฐสิงคโปร์และจะต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 1 คนเป็นบุคคลธรรมดาหรืออย่างน้อยบุคคลธรรมดาจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 ของหุ้นที่ชำระแล้วและมีจำนวนผู้ถือหุ้นไม่เกิน 20 คน ตลอดระยะเวลาปีภาษีนั้น⁵⁶

ลักษณะที่สอง กิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีรายได้ไม่เกิน 100 ล้านเหรียญสิงคโปร์และมีการจ้างงานพนักงานในกิจการไม่เกิน 200 คน⁵⁷

3.2 ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นประเทศขนาดเล็กและมีจำนวนประชากรน้อยจึงทำให้การค้าไม่สามารถพึ่งพาเฉพาะตลาดภายในประเทศได้ การขยายฐานของธุรกิจออกไปสู่ต่างประเทศจึงเป็นทางเลือกที่จะสามารถช่วยให้ธุรกิจมีโอกาสและสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น สิงคโปร์ถือเป็น 1 ใน 5 ประเทศแรกในการก่อตั้งอาเซียนและได้เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไว้อย่างดี โดยเน้นการพัฒนาความสามารถเพื่อเพิ่มทักษะและรองรับการขยายตัวภาคเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นภาครัฐจึงกำหนดนโยบายเพื่อเพิ่มศักยภาพเพื่อเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ ใน 5 สาขาหลัก ดังนี้ ด้านการบริการทางการแพทย์ ด้านการบิน ด้านการท่องเที่ยว ด้านการศึกษา และด้านอุตสาหกรรมที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ส่วนด้านธุรกิจขนาดเล็กลงและขนาดกลาง (SMEs) ของสาธารณรัฐสิงคโปร์มุ่งพัฒนาให้เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ในอนาคตจึงอุดหนุนเงินทุนด้านการวิจัยและพัฒนา สนับสนุนสินเชื่อเพื่อปรับปรุงเครื่องจักร การผลิตเน้นการผลิตสินค้าคอมพิวเตอร์และเครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งเน้นด้านการเพิ่มผลิตภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้เข้าสู่กระบวนการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศทางธุรกิจ⁵⁸

รัฐบาลสิงคโปร์ตระหนักถึงความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้วยเห็นว่า หากภาครัฐสนับสนุนแหล่งเงินทุนเพื่อให้มีการพัฒนาวิจัยผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดจนการส่งเสริมผ่านนโยบายจูงใจทางภาษีเงินได้เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระภาษีให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เพิ่งก่อตั้งและมีเงินทุนไม่มากนัก ด้วยเหตุนี้เองรัฐบาลจึงจัดตั้งองค์กร Enterprise Singapore (ESG) เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจแห่งเดียวที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือบริษัทในสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยไม่คำนึงถึงสาขาอุตสาหกรรมและระยะเวลาการเติบโตของบริษัท

⁵⁶ Income Tax Act 1947, Section 43 (10)

⁵⁷ Income Tax Act 1947, Section 14T

⁵⁸ ASEAN Information center, “สิงคโปร์” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: https://www.asean thai.net/mobile_detail.php?cid=54&nid=5504.

องค์กร Enterprise Singapore (ESG) เป็นการรวมของหน่วยงาน International Enterprise (IE) และ The Standards, Productivity and Innovation Board (SPRING Singapore)⁵⁹ เข้าด้วยกัน ซึ่งก่อนหน้านี้ International Enterprise รับผิดชอบการพัฒนาผู้ประกอบการให้เติบโตและขยายตลาดไปต่างประเทศ ส่วน The Standards, Productivity and Innovation Board เป็นหน่วยงานดูแลและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และกิจการ Start Up ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่รัฐจัดตั้ง Enterprise Singapore (ESG) ขึ้นมาก็เพื่อเป็นการพัฒนาภาคธุรกิจรวมไปถึงกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และกิจการ Start Up ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและให้สามารถเติบโตเป็นกิจการขนาดใหญ่ขยายตลาดไปสู่ต่างประเทศได้⁶⁰

3.3 หลักการจัดเก็บภาษี และการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

3.3.1 หลักภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กรมสรรพากร สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Inland Revenue Authority of Singapore) เป็นหน่วยงานควบคุมดูแลการจัดเก็บภาษีอากรซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง เป็นไปตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ (Income Tax Act) มาตรา 10 กำหนดให้อำนาจจัดเก็บภาษีจากเงินได้ที่ “เกิดขึ้นในหรือได้รับมาจากประเทศสิงคโปร์หรือเงินได้จากแหล่งเงินได้ภายนอกประเทศสิงคโปร์ที่ได้รับในประเทศสิงคโปร์” จะเห็นว่าประเทศสิงคโปร์มีหลักการจัดเก็บภาษีอยู่ 2 หลักคือ หลักอาณาเขต (Territorial Basis) เก็บจากแหล่งเงินได้ในประเทศสิงคโปร์และหลักการได้รับเงินได้ (Receipt Basis) สามารถเก็บภาษีเงินได้จากแหล่งเงินได้ที่ได้รับจากต่างประเทศและมีการส่งต่อส่งผ่านหรือนำเข้ามาในประเทศสิงคโปร์⁶¹

ส่วนโครงสร้างภาษีเงินได้ของประเทศสิงคโปร์แบ่งออกเป็น 2 หน่วยภาษี หน่วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและหน่วยภาษีเงินได้นิติบุคคลซึ่งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถเลือกประกอบกิจการได้ทั้งสองรูปแบบ โดยคำนึงถึงภาระภาษีที่เกิดขึ้นประกอบ

⁵⁹ OECD, “Singapore ASEAN SME Policy index 2018,” [Online], Accessed 24 December 2022, Available from: <https://read.oecd-ilibrary.org/development/sme-policy-index-asean-2018>, page 412

⁶⁰ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, “IE Singapore และ SPRING จะรวมตัวกันเป็น Enterprise Singapore” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: https://ditp.go.th/contents_attach/195744/195744.pdf.

⁶¹ วรณพร พลภิญโญ, “การเปรียบเทียบโครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลระหว่างประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), หน้า 75

กับมาตรการจูงใจทางภาษีเงินได้ที่รัฐบาลกำหนดให้อัตราพิเศษเพื่อแบ่งเบาภาระภาษีของกิจการต่อไป

3.3.1.1 รูปแบบหน่วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาขึ้นอยู่กับสถานะของแต่ละบุคคล โดยจำแนกจากบุคคลธรรมดาที่มีถิ่นพำนักอยู่อย่างถาวรเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราที่แตกต่างกับบุคคลธรรมดาที่ไม่มีถิ่นพำนักถาวรในประเทศสิงคโปร์ ในการคำนวณภาษีเงินได้นั้นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานำรายรับที่เกิดขึ้นจริงของแต่ละบุคคล มาหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ เมื่อคำนวณรายได้สุทธิแล้วนั้นให้นำมาคูณกับอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่กฎหมายภาษีเงินได้กำหนด⁶²

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในสิงคโปร์เป็นไปตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ (Income Tax Act) มาตรา 2 ได้แก่ บุคคลธรรมดา (An Individual), ครอบครัวชาวฮินดู (A Hindu Joint Family), ผู้จัดการทรัสต์สิน (A Trustee), ผู้จัดการมรดก (An Executor), ชมรมหรือสโมสร (An Club), สมาคม (An Association) รวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว ผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ ผู้ที่เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนถือว่าเป็นผู้ประกอบการส่วนบุคคล (Self-Employed) ภายใต้กฎหมายภาษีสิงคโปร์

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า กฎหมายภาษีเงินได้ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ไม่ถือว่าห้างหุ้นส่วน ทั้งห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียนเป็นหน่วยภาษีของสิงคโปร์⁶³ ดูได้จากกฎหมายภาษีเงินได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้จากเงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้รับจากห้างหุ้นส่วนนั้น คือผู้ที่เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน เมื่อได้รับส่วนแบ่งกำไรก็ให้นำรายได้มารวมคำนวณกับเงินได้อื่น ๆ ของตนเพื่อเสียภาษีเงินได้ในอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่นเดียวกับกิจการที่มีเจ้าของคนเดียว ที่ต้องนำกำไรที่ได้รับจากกิจการตนมาเสียภาษีในอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีถิ่นพำนักอยู่ถาวรในประเทศสิงคโปร์ (Singapore Citizen, Singapore Permanent Resident) และชาวต่างชาติที่ทำงานและอาศัยอยู่ในประเทศสิงคโปร์เป็นเวลาติดต่อกันรวม 183 วันหรือมากกว่าตามปีปฏิทิน ยกเว้นสำหรับผู้อำนวยความสะดวกบริษัทต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้ามี 7 อัตราตั้งแต่ร้อยละ 0-20 สำหรับเงินได้

⁶² เรื่องเดียวกัน หน้า 42

⁶³ Income tax act Chapter 134 2014, Section 2 “body of persons”

ส่วนที่เกินกว่า 320,000 เหรียญสิงคโปร์⁶⁴ ผู้ที่ไม่มีถิ่นพำนักในประเทศสิงคโปร์แต่อาศัยอยู่สิงคโปร์ ต้องเสียภาษีในอัตราก้าวหน้า 15 หรืออัตราเดียวกับผู้มีถิ่นที่อยู่แล้วแต่อัตราใดคำนวณได้จำนวนภาษีเงินได้จากการจ้างงานได้สูงกว่ากัน ผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ไม่มีสิทธิได้รับการบรรเทาภาระภาษีเงินได้⁶⁵ ดังนั้นจึงสามารถจำแนกรูปแบบการประกอบกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เสียภาษีในอัตราก้าวหน้าได้บุคคลธรรมดาแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ

(1) รูปแบบกิจการเจ้าของคนเดียว (Sole-Proprietorship)

ธุรกิจที่มีบุคคลเพียงคนเดียวหรือกลุ่มคณะบุคคลเป็นเจ้าของโดยไม่มีหุ้นส่วน ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ไม่สามารถฟ้องร้องได้ ไม่สามารถครอบครองทรัพย์สินได้ และมีความรับผิดชอบต่อหนี้สินไม่จำกัด เจ้าของกิจการประเภทนี้มีอำนาจเต็มที่ในการดำเนินธุรกิจ โดยเจ้าของกิจการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบหนี้สินที่เกิดจากการประกอบธุรกิจทั้งหมด การจดทะเบียนอยู่ภายใต้กฎหมาย Business Registration Act, Chapter 32 การเสียภาษีจากกำไรที่เกิดขึ้น จะเสียภาษีในอัตราก้าวหน้าบุคคลธรรมดา

(2) รูปแบบห้างหุ้นส่วน (Partnership) ห้างหุ้นส่วนไม่จดทะเบียนหรือที่เรียกกันว่าห้างหุ้นส่วนสามัญ

ธุรกิจที่จัดตั้งโดยผู้เป็นหุ้นส่วน (Partner) ตั้งแต่ 2 ถึง 20 คน ทั้งนี้หากมีจำนวนผู้เป็นหุ้นส่วนเกินกว่า 20 คน ต้องจดทะเบียนเป็นบริษัท ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ไม่สามารถฟ้องร้องได้ ไม่สามารถครอบครองทรัพย์สินได้ และมีความรับผิดชอบต่อหนี้สินไม่จำกัด จดทะเบียนภายใต้กฎหมาย Companies Act Chapter 50 การเสียภาษีจากกำไรที่เกิดขึ้น หุ้นส่วนแต่ละคนจะเสียภาษีแบบอัตราก้าวหน้าบุคคลธรรมดา

(3) รูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership)

ห้างหุ้นส่วนที่ประกอบไปด้วยหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิด (Ordinary Partner) อย่างน้อย 1 คน และหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด (Limited Partner) อีกอย่างน้อย 1 คน ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ต้องจดทะเบียนภายใต้กฎหมาย Business Registration Act

⁶⁴ เรื่องเดียวกัน หน้า 42

⁶⁵ Income tax act Chapter 134, 2014 Section 40

3.3.1.2 รูปแบบหน่วยภาษีเงินได้นิติบุคคล

หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นไปตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้มาตรา 10 ให้อำนาจกรมสรรพากรสาธารณสุขสิงคโปร์จัดเก็บเงินได้ที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและเงินได้ที่อยู่นอกประเทศเฉพาะการนำเงินได้นั้นเข้ามาในประเทศ เมื่อผู้ประกอบการมีรายได้จากการดำเนินธุรกิจหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการทำให้ผลประกอบการมีกำไรจะต้องนำผลกำไรมาคำนวณเสียภาษีในอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

สิงคโปร์จัดเก็บภาษีตามหลักอาณาเขตคือ รายได้ที่เกิดจากกิจการในสิงคโปร์ และรายได้ต่างประเทศที่ได้รับในสิงคโปร์เท่านั้น ที่จะต้องเสียภาษีเงินได้ สาธารณรัฐสิงคโปร์มีการนำระบบกลุ่มธุรกิจในเครือมาใช้ (Group Company Concept) ซึ่งทำให้บริษัทในเครือเดียวกันต้องมีการคิดราคากันแบบ Arm's Length ปีภาษีในสาธารณรัฐสิงคโปร์เหมือนประเทศไทย คือเป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุก ๆ ปี เงินได้ของปีใด (Tax Year) จะต้องเสียภาษีในปีถัดไป (Assessment Year) เช่น รายได้ที่นิติบุคคลได้รับในปี 2564 ถือเป็น Assessment Year 2565

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลกำหนดตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้มาตรา 2 ให้คำจำกัดความ บริษัทที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจัดตั้งขึ้นหรือจดทะเบียนภายใต้กฎหมายที่มีผลบังคับในสาธารณรัฐสิงคโปร์และตามกฎหมายต่างประเทศ จึงกล่าวได้ว่า ทั้งบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด ต่างก็เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยบริษัทจะมีความเป็นสภาพบุคคลแยกออกมาจากผู้ถือหุ้นและเป็นหน่วยภาษีที่แยกต่างหากจากตัวผู้ถือหุ้น

บริษัทในสิงคโปร์และบริษัทข้ามชาตินั้น ถูกกำหนดให้เสียภาษีต่อเมื่อเป็นบริษัทที่มีการบริหารและเปิดกิจการอยู่ในสิงคโปร์ โดยคำนวณจากรายรับที่เกิดขึ้นทั้งหมดในสิงคโปร์ รวมไปถึงรายรับที่เกิดขึ้นในต่างประเทศหากมีการนำเข้ามาในสิงคโปร์ด้วย การชำระภาษีจะเหมือนกันทั้งบริษัทที่อยู่ภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วบริษัทต่างชาติที่มีสาขาอยู่ในสิงคโปร์จะไม่ถูกพิจารณาให้จ่ายภาษีในสิงคโปร์ และบริษัทที่อยู่ในประเทศจะมีสิทธิ์ได้รับผลประโยชน์ เช่น การป้องกันในการจ่ายภาษีซ้ำซ้อนภายใต้ข้อตกลงที่สิงคโปร์ได้ทำไว้กับกับประเทศอื่น ๆ การยกเว้นภาษีเงินปันผลที่เกิดขึ้นต่างประเทศ กำไรที่เกิดขึ้นจากสาขาในต่างประเทศและรายได้จากการให้บริการในต่างประเทศ การยกเว้นภาษีสำหรับบริษัทที่เพิ่งเปิดใหม่ใน 3 ปีแรก เป็นต้น

ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ (Income Tax Act) รัฐบาลสิงคโปร์ได้ประกาศปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ที่อัตราร้อยละ 17 โดยอาจได้คืนภาษีเงินได้ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2551 เป็นต้นไปเพื่อเป็นการดึงดูดการเข้ามาตั้งสำนักงานบริษัทข้ามชาติในสิงคโปร์⁶⁶

สำหรับวัตถุประสงค์ด้านภาษีของสิงคโปร์ สิ่งที่ต้องเสียภาษี⁶⁷ หมายถึง กำไรหรือกำไรจากการค้าหรือธุรกิจใด ๆ รายได้จากการลงทุน เช่น เงินปันผล ดอกเบี้ย และค่าเช่า ค่าลิขสิทธิ์ เบี้ยประกันภัย และกำไรอื่นใดจากทรัพย์สิน รายได้ที่ได้รับจากนอกประเทศสิงคโปร์ภายใต้มาตรา 10 (25) ของพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปี ค.ศ. 1947 รายได้จากนอกประเทศสิงคโปร์ที่ถือว่าได้รับในสิงคโปร์ก็ต่อเมื่อส่งไปยัง ส่งต่อหรือนำเข้าประเทศสิงคโปร์ ใช้ไปเพื่อชำระหนี้สินใด ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการค้าหรือธุรกิจที่ดำเนินการในสิงคโปร์ หรือใช้เพื่อซื้อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ (เช่น อุปกรณ์ วัสดุคิบ ฯลฯ) ที่นำเข้ามาในสิงคโปร์ มาตรา 10 (25) ใช้กับภาษีรายได้จากต่างประเทศที่ได้รับในสิงคโปร์ เฉพาะในกรณีที่รายได้นั้นเป็นของบุคคล ซึ่งอาศัยอยู่ในสิงคโปร์หรือนิติบุคคลที่อยู่ในสิงคโปร์ บุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่และธุรกิจต่างชาตินี้ไม่ได้ดำเนินธุรกิจหรือจากสิงคโปร์สามารถส่งเงินได้จากต่างประเทศมายังสิงคโปร์โดยไม่ต้องเสียภาษีจากรายได้ รายได้จากต่างประเทศที่นำไปลงทุนในต่างประเทศโดยไม่ถูกส่งกลับมายังสิงคโปร์จะไม่ถือว่าได้รับในสิงคโปร์ ซึ่งหมายความว่า การเก็บภาษีจากรายได้จากต่างประเทศจะถูกจัดเก็บก็ต่อเมื่อมีการขายเงินลงทุนและนำรายได้เข้าประเทศสิงคโปร์

สิ่งที่ไม่ต้องเสียภาษี⁶⁸ กำไรจากทุน กำไรจากการขายหุ้นไม่ต้องเสียภาษี เหล่านี้รวมถึง กำไรจากการขายสินทรัพย์ถาวร กำไรจากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากธุรกรรมทางการเงิน เงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษี เงินได้บางประเภทได้รับการยกเว้นภาษี เป็นการเฉพาะภายใต้พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ ค.ศ. 1947 โดยมีเงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้ รายได้จากการขนส่งบางส่วนที่บริษัทขนส่งได้รับตามมาตรา 13A และมาตรา 13E เงินปันผลที่มาจากต่างประเทศ กำไรสาขา และรายได้ค่าบริการที่บริษัทที่มีถิ่นที่อยู่ได้รับตามมาตรา 13(8) กำไรที่ได้รับจากบริษัทจากการจำหน่ายเงินลงทุนภายใต้มาตรา 13W

⁶⁶ Income tax act Chapter 134 ,2014 Section 43“Rate of tax upon companies and others”

⁶⁷ Inland Revenue Authority of Singapore, “Taxable & Non-Taxable Income” [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from: <https://www.iras.gov.sg/taxes/corporate-income-tax/income-deductions-for-companies/taxable-non-taxable-income>

⁶⁸ เรื่องเดียวกัน หน้า 37

สำหรับสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีประเด็นหลักการจัดเก็บภาษีที่แตกต่างจากประเทศไทยในส่วนของห้างหุ้นส่วนสามัญ ตามพระราชบัญญัติห้างหุ้นส่วน ฉบับที่ 391 เป็นเพียงการส่งผ่านเงินได้ (Flow-Through) ไปยังผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนโดย ห้างหุ้นส่วนสามัญและห้างหุ้นส่วนจำกัดไม่เป็นหน่วยภาษีแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้นจึงทำให้เงินได้ ที่นำมาคำนวณภาษีเงินได้ของห้างหุ้นส่วนจะไม่นวมถึงเงินได้จากแหล่งดังต่อไปนี้ คือ เงินปันผล ค่าเช่า ดอกเบี้ย หรือเงินได้ อื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินได้จาก การค้าธุรกิจหรือวิชาชีพของห้างหุ้นส่วน เพราะเงินได้อื่น ๆ นี้จะถูกแบ่งไปยังผู้เป็นหุ้นส่วนตาม สัดส่วน การแบ่งผลกำไรและจะถูกนำไปรวมกับเงินได้อื่น ๆ ของผู้เป็นหุ้นส่วนในการคำนวณภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดาของหุ้นส่วนแต่ละคน จึงเป็นการจัดปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน (พระราชบัญญัติ ภาษีเงินได้ มาตรา 10 (1) (a)⁶⁹ การลงทุนจัดตั้งธุรกิจในามชื่อของผู้ประกอบการท้องถิ่น สามารถจัดตั้ง ได้ 2 รูปแบบ ดังนี้⁷⁰

(1) รูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบ (Limited Liability Partnership)

ธุรกิจที่จัดตั้งโดยมีหุ้นส่วน (Partner) ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีสถานะเป็นนิติบุคคล แยกออกไปต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วน สามารถฟ้องร้องหรือถูกฟ้องร้องหรือทำนิติกรรมอื่นใดในาม ของห้างหุ้นส่วนได้ และผู้เป็นหุ้นส่วนไม่ต้องรับผิดชอบต่อภาระหนี้สินที่เกิดจากตัวห้างหุ้นส่วน หรือ เกิดจากการกระทำ หรือการละเว้นการกระทำที่ผิดพลาดของผู้เป็นหุ้นส่วนรายอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้ เป็นหุ้นส่วนยังต้องรับผิดชอบต่อหนี้สินที่เกิดจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่ผิดพลาดของ ตัวเอง ต้องจดทะเบียนภายใต้กฎหมาย Limited Liability Partnerships Act 2005 ต้องมี ผู้อำนวยกรและเลขานุการของบริษัทต้องเป็นคนสิงคโปร์หรือมีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์ ผู้ถือหุ้นรายบุคคล เสียภาษีแบบภาษีรายได้บุคคล ผู้ถือหุ้นที่เป็นรูปบริษัทเสียภาษีในอัตราภาษีนิติบุคคล

(2) รูปแบบบริษัท (Company)

บริษัทมีสถานะเป็นนิติบุคคลแยกออกจากกรรมการและผู้ถือหุ้น บริษัทจะต้องมีผู้ ถือหุ้นอย่างน้อย 1 คน กรรมการบริษัทซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดอย่างน้อย 1 คน โดย กรรมการอาจจะเป็นคนเดียวกันกับผู้ถือหุ้นก็ได้ มูลค่าของหุ้นอย่างน้อย 1 ดอลลาร์สิงคโปร์ ต้องจด ทะเบียนภายใต้กฎหมาย Companies Act, Chapter 50

⁶⁹ Income Tax Act Actical 10(1) (a)

⁷⁰ ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์ สถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์, “รูปแบบองค์กรธุรกิจและการจัดตั้งธุรกิจ” [ออนไลน์], เข้าถึง เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://thaibizsingapore.com/regulations/getting-started/structure/>

ทั้งนี้การจัดตั้งบริษัทของสาธารณรัฐสิงคโปร์สามารถมีผู้ถือหุ้นเป็นต่างชาติทั้งหมดได้ โดยสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

(1) บริษัทเอกชนจำกัดโดยหุ้น (Private Company Limited by Shares) คือ บริษัทที่ดำเนินธุรกิจภายในสิงคโปร์ที่มีจำนวนผู้ถือหุ้นไม่เกิน 50 คน

(2) บริษัทมหาชนจำกัดโดยหุ้น (Public Company Limited by Shares) คือ บริษัทที่ดำเนินธุรกิจภายในสิงคโปร์ สามารถมีจำนวนผู้ถือหุ้นเกินกว่า 50 คนได้ และสามารถเพิ่มทุนโดยการเสนอขายหุ้นสามัญ (Common Stocks) หรือหุ้นกู้ (Debentures) แก่ประชาชนหรือนิติบุคคลทั่วไปได้

(3) บริษัทมหาชนจำกัดโดยการรับประกัน (Public Company Limited by Guarantee) หมายถึง บริษัทที่ดำเนินกิจกรรมไม่แสวงหากำไร ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสาธารณะประโยชน์ของประเทศ อาทิ กิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะการแสดง หรือเพื่อการกุศลต่าง ๆ บริษัทดังกล่าวนี้ สามารถจดทะเบียนจัดตั้งโดยไม่ต้องมีคำว่า “Limited” หรือ “Berhad” ต่อท้ายชื่อบริษัทโดยมติของรัฐมนตรี

การลงทุนจัดตั้งธุรกิจของชาวต่างชาติในสิงคโปร์⁷¹

การลงทุนจัดตั้งธุรกิจในสิงคโปร์ส่วนใหญ่ไม่มีข้อจำกัดสัดส่วนของผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ ผู้ลงทุนชาวต่างชาติสามารถตัดสินใจว่าจะลงทุนเองทั้งหมด หรือลงทุนร่วมกับผู้ประกอบการท้องถิ่นก็ได้ ดังนี้

(1) ชาวต่างชาติลงทุนเองทั้งหมด

ผู้ประกอบการต่างชาติสามารถจัดตั้งธุรกิจในสิงคโปร์ในรูปแบบกิจการเจ้าของคนเดียว (Sole-proprietorships) และบริษัท (Company) ได้ โดยจะต้องจดทะเบียนบริษัทที่มีมูลค่าหุ้นที่เรียกชำระแล้ว (Paid-up capital) ขั้นต่ำอยู่ที่ 50,000 ดอลลาร์สิงคโปร์

ผู้ประกอบการต่างชาติที่ต้องการจัดตั้งธุรกิจในสิงคโปร์ โดยควบคุม ดูแล และให้คำปรึกษาแก่บริษัทของตนเองจากประเทศต้นทาง หรือเดินทางเข้ามาดูแลบ้างเป็นระยะเวลาสั้น ๆ แต่ไม่ได้ต้องการย้ายถิ่นฐานมาพำนักในสิงคโปร์ ผู้ประกอบการต่างชาติไม่จำเป็นต้องขอ EntrePass

⁷¹ ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์ สถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์, “กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรของประเทศสิงคโปร์” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา : <https://thaibizsingapore.com/regulations/duties/tax/>

จาก Ministry of Manpower แต่จำเป็นต้องแต่งตั้ง Locally Resident Director ที่เป็นคนท้องถิ่น ได้แก่ พลเมืองสิงคโปร์ (Singapore Citizen) ผู้พำนักอาศัยถาวร (Permanent Resident) หรือชาวต่างชาติที่ย้ายถิ่นที่อยู่มาพำนักในสิงคโปร์ด้วย Employment Pass ให้เป็น Nominee Director ผู้มีอำนาจในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างน้อย 1 คนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย

ผู้ประกอบการธุรกิจต่างชาติที่ต้องการจัดตั้งธุรกิจสิงคโปร์ และต้องการย้ายถิ่นฐานมาพำนักในสิงคโปร์เพื่อดูแลกิจการนั้น จำเป็นต้องขอ EntrePass จาก Ministry of Manpower ก่อนจะดำเนินการจัดตั้งธุรกิจกับ Accounting and Corporate Regulatory Authority

(2) ชาวต่างชาติลงทุนร่วมกับผู้ประกอบการท้องถิ่น

ผู้ประกอบการต่างชาติสามารถจัดตั้งธุรกิจสิงคโปร์ในรูปแบบห้างหุ้นส่วน (Partnership) ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership : LP) ห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบ (Limited Liability Partnership : LLP) และบริษัท (Company) ได้ ผู้ประกอบการท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้จดทะเบียนบริษัทที่มีมูลค่าหุ้นที่เรียกชำระแล้ว (Paid-up capital) ขั้นต่ำอยู่ที่ 1 ดอลลาร์สิงคโปร์หลังจากบริษัทได้จดทะเบียนเสร็จสมบูรณ์แล้ว ผู้ประกอบการท้องถิ่นถึงจะสามารถดำเนินการยื่นขอ Employment Pass จาก Ministry of Manpower ให้กับผู้ประกอบการต่างชาติในการเข้ามาดำเนินประกอบธุรกิจสิงคโปร์ได้ หรือถ้าหากผู้ประกอบการชาวต่างชาติต้องการขอ EntrePass จาก Ministry of Manpower ให้แก่ตนเอง ผู้ประกอบการชาวต่างชาติจำเป็นต้องถือหุ้นของบริษัทอย่างน้อยร้อยละ 30 ของจำนวนหุ้นรวมของบริษัท และบริษัทนั้นต้องมีมูลค่าหุ้นที่เรียกชำระแล้ว (Paid-up capital) ขั้นต่ำอยู่ที่ 50,000 ดอลลาร์สิงคโปร์

นอกจากนั้น ผู้ประกอบการท้องถิ่นหรือผู้ประกอบการต่างชาติต้องทำการขอ CorpPass ซึ่งเป็นรหัสส่วนตัวขององค์กร เพื่อทำธุรกรรมกับหน่วยงานรัฐบาลออนไลน์

(3) การลงทุนจัดตั้งธุรกิจในนามของบริษัท (มีบริษัทแม่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ)

การจัดตั้งธุรกิจในนามของบริษัท (มีบริษัทแม่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ) ต้องจดทะเบียนรูปแบบธุรกิจภายใต้ Companies Act (Chapter 50) ประกอบด้วย 3 รูปแบบ ดังนี้

3.1 บริษัทลูก (Subsidiary Company)

บริษัทต่างชาติ (Foreign Companies) เข้ามาลงทุนในสิงคโปร์อาจจัดตั้งในรูปแบบบริษัทลูก (Subsidiary Company) เหมาะสำหรับธุรกิจขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของหุ้นได้ 100% อย่างไรก็ตามภายใต้กฎหมายของสิงคโปร์ บริษัทลูกนั้นถือเป็นบริษัทสิงคโปร์ มีมูลค่าหุ้นที่เรียกชำระแล้ว (Paid-up capital) ขั้นต่ำที่ 1 ดอลลาร์สิงคโปร์ โดยมีนิติบุคคลแยกต่างหากจากบริษัทแม่ในต่างประเทศ ดังนั้น หนี้สินของบริษัทแม่ในต่างประเทศและสินทรัพย์ในต่างประเทศจึงไม่สามารถถือเป็นหนี้สินและสินทรัพย์ของบริษัทลูกได้ ตาม Singapore Companies Act บริษัทลูกต้องมีพลเมืองสิงคโปร์ (Singapore Citizen) ผู้พำนักอาศัยถาวร (Permanent Resident) หรือชาวต่างชาติที่ย้ายถิ่นที่อยู่มาพำนักในสิงคโปร์ด้วย Employment Pass เป็นกรรมการบริษัทอย่างน้อย 1 คนหรือมากกว่า

3.2 บริษัทสาขา (Branch)

บริษัทต่างชาติ (Foreign Companies) ที่เข้ามาลงทุนในสิงคโปร์อาจจัดตั้งในรูปแบบสาขา (Branch) ของธุรกิจที่จดทะเบียนในต่างประเทศ เหมาะสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ สามารถจัดตั้งบริษัทสาขาในสิงคโปร์มีนิติบุคคลที่จดทะเบียนส่วนขยายของบริษัทแม่ในต่างประเทศ บริษัทสาขาสามารถทำธุรกรรมประเภทใด ๆ ตามขอบเขตของบริษัทแม่ สามารถส่งรายได้และทุนคืนได้ โดยบริษัทสาขาจะเสียภาษีเฉพาะรายได้ที่ได้จากการดำเนินงานในสิงคโปร์เท่านั้น บริษัทสาขาถือว่าไม่ได้เป็นนิติบุคคลท้องถิ่น ดังนั้น บริษัทแม่ในต่างประเทศจะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ ที่เกิดจากบริษัทสาขาในสิงคโปร์ ทั้งนี้ มีข้อบังคับให้บริษัทสาขามีบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจหน้าที่ในการทำธุรกรรมต่าง ๆ เป็นพลเมืองสิงคโปร์ (Singapore Citizen) ผู้พำนักอาศัยถาวร (Permanent Resident) หรือชาวต่างชาติที่ย้ายถิ่นที่อยู่มาพำนักในสิงคโปร์ด้วย Employment Pass อย่างน้อย 1 คน โดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจหน้าที่ในการทำธุรกรรมนี้สามารถยื่นขอ Employment Pass สำหรับลูกจ้างในบริษัทคนอื่น ๆ ได้หลังจากจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทสาขาเรียบร้อยแล้ว

3.3 สำนักงานตัวแทน (Representative Office)

บริษัทต่างชาติ (Foreign Companies) สามารถจัดตั้งสำนักงานตัวแทนในสิงคโปร์ได้เป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี หลังครบระยะเวลา 3 ปีแล้วต้องการดำเนินกิจการต่อจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบบริษัทเป็นบริษัทลูก (Subsidiary Company) หรือบริษัทสาขา

(Branch) ทั้งนี้ในการจัดตั้งสำนักงานตัวแทน บริษัทต่างชาติต้องเคยประกอบกิจการในต่างประเทศมาก่อนอย่างน้อย 3 ปี และมีผลประกอบการมากกว่า 250,000 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อปี อย่างไรก็ตาม สำนักงานตัวแทนจะไม่สามารถประกอบกิจการที่ทำกำไรได้ จะสามารถทำได้เพียงการศึกษาตลาด และความเป็นไปได้ในการลงทุน การจัดเตรียมข้อมูลทางการค้าและประสานงานกับบริษัทแม่เพียงเท่านั้น สำหรับการจัดตั้งสำนักงานตัวแทนของธุรกิจในภาคส่วนของการธนาคาร การเงินหรือการประกันภัยนั้นจำเป็นต้องจดทะเบียนจัดตั้งสำนักงานตัวแทนกับ Monetary Authority of Singapore (MAS) สำหรับการจัดตั้งสำนักงานตัวแทนของธุรกิจนอกภาคส่วนอื่น ๆ นั้นสามารถจดทะเบียนจัดตั้งสำนักงานตัวแทนกับ Enterprise Singapore

3.3.2 การยกเว้นภาษี การหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

1. การยกเว้นภาษีสำหรับบริษัทที่เริ่มธุรกิจใหม่

จะได้รับสิทธิพิเศษ 3 ปีแรก บริษัทที่เปิดใหม่ในระหว่างปี 2553 – 2562 จะได้รับยกเว้นภาษีในอัตราดังตารางที่ 6 การยกเว้นภาษีสูงสุดของปีภาษีคือ 200,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ (100,000 + 100,000)

ตารางที่ 6 สรุปช่วงรายได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับบริษัทที่เริ่มธุรกิจใหม่

รายได้ (ดอลลาร์สิงคโปร์)	% ภาษีที่ได้รับยกเว้น	จำนวนเงินภาษีที่ได้รับยกเว้น
0 – 100,000	100%	100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์
100,001 – 300,000	50%	100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

และบริษัทที่เปิดใหม่ตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นไปจะได้รับยกเว้นภาษีในอัตราดังตารางที่ 7 การยกเว้นภาษีสูงสุดของปีภาษีคือ 125,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ (75,000 + 50,000)

ตารางที่ 7 สรุปช่วงรายได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับบริษัทที่เริ่มธุรกิจใหม่ตั้งแต่ปี 2563

รายได้ (ดอลลาร์สิงคโปร์)	% ภาษีที่ได้รับยกเว้น	จำนวนเงินภาษีที่ได้รับยกเว้น
0 – 100,000	75%	75,000 ดอลลาร์สิงคโปร์
100,001 – 200,000	50%	50,000 ดอลลาร์สิงคโปร์

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก่อนการเริ่มดำเนินธุรกิจ ซึ่งหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น 1 ปีก่อนวันแรกของปีภาษีสามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีได้

2. การยกเว้นภาษีบางส่วนสำหรับทุกบริษัท

การยกเว้นภาษีบางส่วนสำหรับทุกบริษัท ตั้งแต่ก่อนปี 2562 ทุกบริษัทจะได้รับยกเว้นภาษีบางส่วน ในอัตราดังตารางที่ 8 การยกเว้นภาษีบางส่วนสูงสุดของปีภาษี คือ 152,500 ดอลลาร์สิงคโปร์ (7,500+145,000)

ตารางที่ 8 สรุปช่วงรายได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีบางส่วนสำหรับทุกบริษัทก่อนปี 2562

รายได้ (ดอลลาร์สิงคโปร์)	% ภาษีที่ได้รับยกเว้น	จำนวนเงินภาษีที่ได้รับยกเว้น
0 – 10,000	75%	7,500 ดอลลาร์สิงคโปร์
10,001 – 300,000	50%	145,000 ดอลลาร์สิงคโปร์

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

และตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นไป ทุกบริษัทจะได้รับการยกเว้นภาษีบางส่วน ในอัตราดังตารางที่ 9 การยกเว้นภาษีบางส่วนสูงสุดของปีภาษี คือ 102,500 ดอลลาร์สิงคโปร์ (7,500+95,000)

ตารางที่ 9 สรุปช่วงรายได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีบางส่วนสำหรับทุกบริษัทตั้งแต่ปี 2563

รายได้ (ดอลลาร์สิงคโปร์)	% ภาษีที่ได้รับยกเว้น	จำนวนเงินภาษีที่ได้รับยกเว้น
0 – 10,000	75%	7,500 ดอลลาร์สิงคโปร์
10,001 – 200,000	50%	95,000 ดอลลาร์สิงคโปร์

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

3. การหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีนิติบุคคล

สำหรับปีภาษี 2556 – 2562 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของสิงคโปร์ได้ประกาศงบประมาณ 2561 กรณีการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปีภาษี 2561 จะได้รับการลดหย่อนภาษีในอัตรา 40% ของภาษีนิติบุคคลที่ต้องชำระ แต่ไม่เกิน 15,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ (จากเดิมบริษัทสามารถหักลดหย่อนภาษีได้ในอัตรา 20% ของภาษีที่ต้องชำระ แต่ไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สิงคโปร์) ทั้งนี้สำหรับปีภาษี 2562 การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลจะเปลี่ยนเป็นอัตรา 20% ของ

ภาษีนิติบุคคลที่ต้องชำระ แต่ไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของสิงคโปร์ มีดังนี้

ตารางที่ 10 สรุปค่าใช้จ่ายในการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ค่าใช้จ่ายที่หักได้	ค่าใช้จ่ายที่หักไม่ได้
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	Amortization (ค่าตัดจำหน่าย)
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	ค่าเสื่อมราคา (capital allowance หักได้)
หนี้สูญจากเจ้าหนี้การค้า	หนี้สูญอื่น (ไม่ใช่เจ้าหนี้การค้า)
เงินค่าตอบแทนกรรมการ	เงินบริจาค
เงินเดือนกรรมการ	เงินค่าภาษี
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเจ้าหนี้การค้า	เงินงวดที่จ่ายสำหรับสินทรัพย์ภาวะ
เงินเดือนและผลประโยชน์ของพนักงาน	
เงินประกัน	
ดอกเบี้ยจ่าย	

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

สำหรับการขาดทุนสะสม ซึ่ง Income Tax Act อนุญาตให้บริษัทสามารถนำผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในปีปัจจุบันไปใช้กับปีก่อนหน้าได้เป็นจำนวนไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ ผลขาดทุนที่เกิดขึ้นสามารถนำไปหักกลับกับกำไรในอนาคตโดยไม่มีวันหมดอายุ หากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด นอกจากนี้ Income Tax Act ให้ภาษีเงินได้ที่นิติบุคคลได้จ่ายไว้ถือเป็นภาษีสุดท้าย ดังนั้นจึงไม่มีการเรียกเก็บภาษีจากการนำส่งกำไรไปต่างประเทศ และผู้ที่ได้รับเงินปันผลก็ไม่ต้องนำรายได้เงินปันผลมาเสียภาษีอีก

3.4 มาตรการทางภาษีในสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ออกมาช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ผลกระทบสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19 มีผลกระทบทั้งในด้านการลงทุนจากในและนอกประเทศ เศรษฐกิจที่หยุดชะงักไม่เติบโตได้ตามที่เป้าหมาย ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจและภาคเอกชน จึงทำให้รัฐบาลออกมาตรการมาช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการลงทุน ช่วยกระตุ้นเม็ดเงินให้มีการหมุนเวียนในเศรษฐกิจ รวมถึงการช่วยเหลือภาคธุรกิจให้สามารถดำเนินต่อไปได้ ดังนั้น จึงเกิดมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลและมาตรการบรรเทาภาระค่าใช้จ่าย โดยผู้เขียนจะขอแยกกลุ่มมาตรการการช่วยเหลือเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน ดังนี้

มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

ในปี พ.ศ. 2563 - 2564 รัฐบาลสิงคโปร์ได้มีการออกมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) มาตรการ Job Support Scheme (JSS)⁷²

มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ธุรกิจสามารถรักษาพนักงานในท้องถิ่นไว้ได้ในเวลาที่ไม่แน่นอนนี้ JSS ให้การสนับสนุนค่าจ้างแก่นายจ้างระหว่าง 25% ถึง 75% สำหรับค่าจ้างขั้นต่ำขั้นต่ำ 4,600 ดอลลาร์ต่อเดือนที่จ่ายให้กับพนักงานในท้องถิ่นแต่ละคน (รวมถึงผู้ถือหุ้น-กรรมการ) นายจ้างไม่จำเป็นต้องสมัคร JSS เงินช่วยเหลือจะคำนวณจากข้อมูลการบริการของกองทุน CPF เอง เพื่อสนับสนุนบริษัทการสนับสนุนค่าจ้างสำหรับเดือนเมษายนและพฤษภาคม พ.ศ. 2563 ได้รับการสนับสนุนสูงถึง 75% สำหรับทุกบริษัท โดยไม่คำนึงถึงภาคส่วน นายจ้างจะได้รับการจ่ายเงินในเดือนเมษายน กรกฎาคม และตุลาคม พ.ศ. 2563

โดยมีการจ่ายเงินเพิ่มเติมในเดือนพฤษภาคม 2563 ตามที่ประกาศใน Fortitude Budget JSS ได้ขยายออกไปหนึ่งเดือนเพื่อให้ครอบคลุมค่าจ้างที่จ่ายในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 การสนับสนุนสำหรับค่าจ้างในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 จะจ่ายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 และเพื่อให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องแก่นายจ้างในช่วงที่เริ่มเปิดทำการอีกครั้งหลังจากผลกระทบนี้ นายจ้างในทุกภาคส่วนจะยังคงได้รับการสนับสนุน 75% สำหรับค่าจ้างที่จ่ายให้กับลูกจ้างท้องถิ่น จนกว่าพวกเขาจะได้รับอนุญาตให้กลับมาดำเนินการต่อ หรือจนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 แล้วแต่ว่าอย่างใดถึงก่อน การปันส่วนจะถูกนำมาใช้หากการดำเนินการกลับมาดำเนินการอีกครั้งในช่วงกลางเดือน เพื่อให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องสำหรับธุรกิจและคนงานท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่ยืดเยื้อ JSS จะขยายเวลาไปอีก 7 เดือนเพื่อให้ครอบคลุมค่าจ้างจนถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 ระดับการสนับสนุนจะลดลงเมื่อเศรษฐกิจกลับมาเปิดใหม่และมีเสถียรภาพ และปรับเทียบตามการฟื้นตัวที่คาดการณ์ไว้ของภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการเริ่มกิจกรรมการก่อสร้างใหม่แบบค่อยเป็นค่อยไป โดยเงินที่ได้รับดังกล่าวได้ สามารถขอลดหย่อนภาษีได้เต็มจำนวนจากค่าจ้างขั้นต่ำที่จ่ายให้กับพนักงานของคุณ

⁷² Inland Revenue Authority of Singapore, "Covid-19-tax-guidance" [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from: <https://www.iras.gov.sg/news-events/singapore-budget/covid-19-support-measures-and-tax-guidance/support-measures/resilience-budget-solidarity-budget-and-fortitude-budget>

ตารางที่ 11 แสดงการจ่ายเงินของโครงการ Job Support Scheme⁷³

JSS Tier		Oct 2019 – Aug 2020	Oct – Dec 2020	Jan – Mar 2021	Apr – Jun 2021	Jul – Sep 2021	Sep – Dec 2021
Tier 1		75%	50%	50%	30%	25%	10%
Tier 2		50%	30%	30%	10%	0%	0%
Tier 3	Tier 3A	25%	10%	10%	0%	0%	0%
	Tier 3B			0%	0%	0%	0%

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

Tier 1 คือ อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว การบิน ก่อสร้าง จะได้รับการสนับสนุนระดับที่ 1 สำหรับค่าจ้างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 และหลังจากนั้นระดับที่ 2 จะได้รับการสนับสนุนสำหรับค่าจ้างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564 ซึ่งสอดคล้องกับการเริ่มดำเนินกิจกรรมการก่อสร้างใหม่เป็นระยะ ๆ

ทุกภาคส่วนจะได้รับการสนับสนุนระดับ 1 ในเดือนเมษายนและพฤษภาคม พ.ศ. 2563 (ในช่วง Circuit Breaker) หลังจากนั้น บริษัทที่ไม่ได้รับอนุญาตให้กลับมาดำเนินการในสถานที่ทำงานต่อไปจะได้รับการสนับสนุนระดับที่ 1 ต่อไปจนกว่าจะได้รับอนุญาตให้เปิดทำการอีกครั้ง หรือจนถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 แล้วแต่อย่างใดถึงก่อน Tier 2 คือ อาหาร ขนส่ง ขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ค่าปลีก สำหรับภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการ Phases 2 และ 3 (Heightened Alert) Tier 3A คือ อื่น ๆ Tier 3B (4 เดือน) คือ กลุ่มกระทบน้อยและเติบโต เช่น วิทยาศาสตร์ การเงิน สื่อสาร-สารสนเทศ ห้าง ร้านค้า)

⁷³ Inland Revenue Authority of Singapore, “Jobs Support Scheme (JSS)” [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from: [https://www.iras.gov.sg/schemes/disbursement-schemes/jobs-support-scheme-\(jss\)](https://www.iras.gov.sg/schemes/disbursement-schemes/jobs-support-scheme-(jss))

(2) มาตรการทางภาษีโครงการ Small business Recovery Grant (SBRG)⁷⁴

มาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสนับสนุนเงินสดแบบจ่ายครั้งเดียวแก่ธุรกิจขนาดเล็กในภาคส่วนต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ธุรกิจขนาดเล็กเช่น ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านค้าปลีก ศิลปะการแสดงและศิลปศึกษา เป็นต้น

ตารางที่ 12 สรุปมาตรการทางภาษีโครงการ Small business Recovery Grant (SBRG)

ประเด็น	รายละเอียด
ระยะเวลาที่ได้รับสิทธิ	ได้รับยกเว้นในปีที่ได้รับเงินสนับสนุน
ลักษณะการจ่ายเงิน	Small Business Recovery Grant (SBRG) ให้การสนับสนุนเงินสดแบบจ่ายครั้งเดียวแก่ธุรกิจขนาดเล็กในภาคส่วนต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด
เงื่อนไขและคุณสมบัติ	1). บริษัทต้องเป็นองค์กรธุรกิจที่ 'ยังดำเนินการอยู่' ซึ่งมีสำนักงานอยู่ในสิงคโปร์และจดทะเบียนภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 2). บริษัทต้องมีรายได้จากการดำเนินงานต่อปีไม่น้อยกว่า 100 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ที่ยื่นต่อ IRAS ในปีที่มีการประเมิน พ.ศ. 2564 ภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 หรือจ้างพนักงานน้อยกว่า 200 คน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 และ 3). บริษัทต้องอยู่ในภาคใดภาคหนึ่งที่รัฐบาลกำหนด
รายละเอียดการจ่ายเงิน	1). บริษัทที่มีสิทธิ์จะได้รับ 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์สำหรับพนักงานท้องถิ่นแต่ละคนพร้อมเงินสมทบในระบบกึ่งประกันสังคม บังคับในช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 สูงสุดไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อบริษัท 2). หากเป็นเจ้าของธุรกิจแต่เพียงผู้เดียวและห้างหุ้นส่วนที่ดำเนินการโดยเจ้าของธุรกิจท้องถิ่นอย่างน้อยหนึ่งราย แต่ไม่ได้จ้างพนักงานในท้องถิ่นใด ๆ จะได้รับค่าตอบแทนคงที่ 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หากเจ้าของธุรกิจท้องถิ่นมีรายได้สุทธิจากการค้าไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

⁷⁴ Inland Revenue Authority of Singapore, "Small-business-recovery-grant" [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from: <https://www.iras.gov.sg/schemes/disbursement-schemes/small-business-recovery-grant>

(3) มาตรการทางภาษีโครงการ Government Cash Payout (2021 Rental Support Scheme)⁷⁵

รัฐบาลประกาศเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 โดยเป็นส่วนหนึ่งของ Fortitude Budget ซึ่งเป็นเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลสำหรับเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ซึ่งจะสนับสนุนการผ่อนปรนค่าเช่าสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPO) ที่ระบุ ผู้เช่า-ผู้ประกอบการทรัพย์สินที่กำหนด ตั้งแต่ต้นเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 IRAS จะออกหนังสือแจ้งและจ่ายเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลแก่เจ้าของทรัพย์สินที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด (เช่น เจ้าของ-ผู้ประกอบการ SME/NPO ที่มีสิทธิ์ และเจ้าของที่มีสิทธิ์ SME/NPO ผู้เช่า-ผู้ประกอบการ) เจ้าของส่วนใหญ่ควรได้รับหนังสือแจ้งภายในกลางเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 หนังสือแจ้งนี้จะแจ้งให้เจ้าของที่พักราบถึงการยกเว้นการเช่าที่พวกเขาควรให้แก่ผู้เช่าภายใต้กรอบการผ่อนปรนค่าเช่า โดยทั่วไปกรอบการผ่อนปรนการเช่ายังใช้กับผู้เช่า/ผู้เช่าช่วงของผู้ให้เช่าของรัฐบาล เงินที่ได้รับจากโครงการดังกล่าวไม่ต้องเสียภาษี เนื่องจากมอบให้กับเจ้าของ-ผู้ประกอบการและผู้เช่าที่มีสิทธิ์เพื่อช่วยพวกเขาผ่านข้อจำกัดต่าง ๆ ในช่วงระยะที่ 2 (การแจ้งเดือนขั้นสูง)

⁷⁵ Inland Revenue Authority of Singapore, “Rental-support-scheme” [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from: [https://www.iras.gov.sg/schemes/disbursement-schemes/government-cash-payout-\(2021-rental-support-scheme\)](https://www.iras.gov.sg/schemes/disbursement-schemes/government-cash-payout-(2021-rental-support-scheme))

บทที่ 4

ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา

เมื่อเปรียบเทียบมาตรการทางภาษีภาษีเงินได้ที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของประเทศไทยและสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น มีทั้งข้อดีและข้อเสียของแต่ละมาตรการที่แตกต่างกันออกไป อาจจะมาจากความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ สภาพทางการเงิน และกฎหมายทางภาษีของแต่ละประเทศ ส่งผลให้ลักษณะในการออกมาตรการทางภาษีมาเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แตกต่างกันไป หากรัฐต้องการต้องการกำหนดมาตรการทางภาษีเงินได้เพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีผลต่อเศรษฐกิจมากที่สุดของประเทศไทยและเพื่อให้มาตรการดังกล่าวช่วยเหลืออย่างเหมาะสมกับผลกระทบที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มากที่สุด ผู้เขียนจึงขอเสนอการวิเคราะห์ถึงปัญหาเปรียบเทียบการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ใน การช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตลอดจนแนวทางการแก้ไขและการปรับใช้ตามลำดับ

4.1 สภาพปัญหาเกี่ยวกับมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับธุรกิจ SMEs ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

สภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้นเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษี เนื่องจากรัฐบาลจัดเก็บภาษีตามหลักความสามารถในการเสียภาษี หากผู้เสียภาษียังมีความสามารถในการหาเงินได้มาก รัฐบาลก็จะสามารถจัดเก็บภาษีได้มาก แต่ด้วยสภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ดังกล่าวที่ส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุข ระบบเศรษฐกิจและสภาพคล่องทางการเงินของผู้เสียภาษี จึงทำให้ผู้เสียภาษีนั้นมีความสามารถในการเสียภาษีน้อยลง รัฐบาลจึงจัดเก็บภาษีได้น้อยลงเช่นกัน ดังนั้นมาตรการทางภาษีจึงเป็นหนึ่งในเครื่องมือช่วยเหลือที่สำคัญ ที่ทำให้ผู้เสียภาษีกลับมามีเงินได้เพิ่มมากขึ้น หรือมีสภาพคล่องทางการเงินที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาในภาพกว้างมาตรการที่ไทยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการมีความคล้ายคลึงกับประเทศสิงคโปร์ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการความช่วยเหลือผ่านทางด้านภาษี ด้านสาธารณสุข โภค และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ การพักชำระหนี้และปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มาตรการทางด้านสินเชื่อ และการลดความเสี่ยงแก่สถาบันการเงิน แต่ถ้าพิจารณาในรายละเอียดจะเห็นได้ว่ามาตรการช่วยเหลือทางภาษีของประเทศไทยอาจจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับผลกระทบที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหาได้ดังต่อไปนี้

4.1.1 ปัญหาของมาตรการทางภาษีที่มีลักษณะเป็นการตัดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นโดยส่วนใหญ่

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด เนื่องจากพื้นฐานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีความเปราะบางมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ จึงทำให้มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจเป็นวงกว้าง เนื่องจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก รัฐบาลของแต่ละประเทศมีการตอบสนองแต่ละสถานการณ์ COVID-19 แตกต่างกันไป โดยระดับความช่วยเหลือภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนก็จะแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม สิ่งที่มีเหมือนกันของมาตรการของรัฐบาลในแต่ละประเทศคือ การใช้มาตรการทางภาษีเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญในการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ ไม่ว่าจะในภาคธุรกิจหรือภาคครัวเรือนก็ตาม ซึ่งหากรัฐบาลสามารถที่จะควบคุมสถานการณ์ดังกล่าวได้เร็วที่สุด ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจน้อยลง อีกทั้งยังสามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนและภาคธุรกิจจากการขาดรายได้ ขาดสภาพคล่องทางการเงิน ปัญหาการเลิกจ้าง ปัญหาการปิดกิจการ และปัญหาอื่น ๆ

จากการศึกษามาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลที่รัฐบาลไทยออกมาเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามที่กล่าวมาในบทที่ 2 นั้นมีลักษณะเป็นการกำหนดให้ตัดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ เช่น มาตรการลดภาระดอกเบี้ยจ่ายสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เข้าร่วมมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) และจัดทำบัญชีชุดเดียว สำหรับรายจ่ายดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2563 – 31 ธันวาคม พ.ศ. 2563 บริษัทสามารถนำมาลงเป็นรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น 1.5 เท่า และมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จ้างงานต่อเนื่อง สำหรับค่าจ้างที่จ่ายในเดือนเมษายน – กรกฎาคม พ.ศ. 2563 (จำนวน 4 เดือน) ให้แก่ลูกจ้างที่เป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายว่าด้วยประกันสังคมและได้รับค่าจ้างไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน บริษัทสามารถนำมาลงเป็นรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น 3 รวมทั้งมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนรายจ่ายค่าซื้อชุดตรวจหาแอนติเจนด้วยตนเอง (COVID-19 Antigen test self-test kits) ที่สามารถนำมาลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น 1.5 เท่า จะเห็นได้ว่ามาตรการทางภาษีที่ประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2563 ไม่สอดคล้องต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นและไม่เป็นประโยชน์ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มากนัก เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างรุนแรง อีกทั้งยังมีการออกมาตรการของภาครัฐเพื่อลดการแพร่ระบาด ๆ เช่น มาตรการล็อกดาวน์ มาตรการปิดประเทศ มาตรการห้ามนั่งทานอาหารในร้านอาหาร เป็นต้น ทำให้วิสาหกิจ ๆ ขาดรายได้ ไม่มีรายได้ในช่วงเวลาดังกล่าว แต่ยังคงมีภาระ

ค่าใช้จ่ายอยู่ เช่น เงินเดือนพนักงาน ค่าเช่า ค่าน้ำ-ค่าไฟ เป็นต้น มาตรการดังกล่าวเป็นการออกมาเพื่อเพิ่มรายจ่ายให้วิสาหกิจ ๆ สามารถลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษจากรายจ่ายจริง แต่เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าววิสาหกิจ ๆ รายได้ลดลง หรือแทบจะไม่มีรายได้เลย ซึ่งในการคำนวณภาษีเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามตัวอย่างในตารางที่ 13 นั้น พบว่าหากรายจ่ายมากกว่ารายได้ แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจ ๆ นั้นขาดทุนจึงไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล มาตรการดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มผลขาดทุนให้กับวิสาหกิจ ๆ ผลขาดทุนนั้นสามารถยกไปใช้ได้ไม่เกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชี แต่ในช่วงที่เศรษฐกิจยังคงมีความไม่แน่นอนสูง จึงไม่สามารถประมาณการได้เลยว่าวิสาหกิจ ๆ นั้นจะสามารถใช้ประโยชน์จากผลขาดทุนดังกล่าวได้ก่อนที่จะหมดอายุหรือไม่

ตารางที่ 13 ตัวอย่างการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยวิสาหกิจ ๆ มีจำนวนลูกจ้าง 50 คน

การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล		
รายได้จากการประกอบกิจการ	500,000	บาท
หัก รายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจการ	(5,500,000)	บาท
ขาดทุนสุทธิทางบัญชี (ก่อนหักภาษี)	(5,000,000)	บาท
รายการปรับปรุงกำไรสุทธิเพื่อคำนวณภาษี		
บวกกลับ รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามประมวลรัษฎากร (เบี่ยงปรับ)	250,000	บาท
หัก รายได้ที่ไม่ถือเป็นรายได้ทางภาษีหรือรายจ่ายที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น		
1.1 ดอกเบี้ยจ่ายสำหรับสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (100,000 บาท) หักได้ 1.5 เท่า	(150,000)	บาท
1.2 รายจ่ายค่าจ้างลูกจ้าง 4 เดือน (15,000 บาท × 50 คน) หักได้ 3 เท่า	(9,000,000)	บาท
1.3 รายจ่ายค่าซื้อชุดตรวจ ATK (20,000 บาท) หักได้ 1.5 เท่า	(30,000)	บาท
หัก ผลขาดทุนสุทธีย้อนหลัง ไม่เกิน 5 ปี	(500,000)	บาท
ขาดทุนสุทธิทางภาษีอากร	(14,430,000)	บาท
อัตรภาษี	20	%
ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระ(ขอคืน)	0	บาท

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษามาตรการภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs) ที่ทางรัฐบาลประกาศออกมาเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs) นิติบุคคล เปรียบเทียบกับมาตรการของสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยสามารถสรุปได้ตามตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบมาตรการทางภาษีของประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์

มาตรการทางภาษี	หักรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น	ได้รับยกเว้นภาษี
ประเทศไทย		
1). มาตรการยกเว้นรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมตามมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ SMEs หักรายจ่ายดอกเบี้ยเพิ่ม 1.5 เท่า	หักได้	ไม่ได้รับยกเว้น
2). มาตรการส่งเสริม SMEs จ้างงานต่อเนื่องหักรายจ่ายได้ 3 เท่า	หักได้	ไม่ได้รับยกเว้น
3). มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนรายจ่ายค่าซื้อชุดตรวจหาแอนติเจนด้วยตนเอง (ATK)	หักได้	ไม่ได้รับยกเว้น
4). โครงการเยียวยานายจ้างและผู้ประกันตนมาตรา 33 ของสำนักงานประกันสังคม	ไม่ได้	ได้รับยกเว้น
5). โครงการส่งเสริมและรักษาระดับการจ้างงาน (SMEs) ของกรมการจัดการงาน	ไม่ได้	ได้รับยกเว้น
ประเทศสิงคโปร์		
1). มาตรการ Job Support Scheme (JSS) รักษาพนักงานท้องถิ่นโดยการให้เงินสนับสนุนเยียวยานายจ้างสำหรับค่าจ้างระหว่าง 25-75% ของค่าแรงขั้นต่ำต่อเดือน	ไม่ได้	ได้รับยกเว้น
2). โครงการ Small business Recovery Grant (SBRG) ให้เงินสนับสนุนแบบจ่ายครั้งเดียวให้แก่ธุรกิจขนาดเล็กที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาด ฯ	ไม่ได้	ได้รับยกเว้น
3). มาตรการทางภาษีโครงการ Government Cash Payout (2021 Rental Support Scheme)	ไม่มี	ได้รับยกเว้น

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

จากตารางสรุปมาตรการการบรรเทาภาระภาษีของประเทศไทยเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น พบว่า ประเทศไทยเน้นเป็นการออกมาตรการทางภาษีโดยลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมาตรการนี้เป็นการลดภาระภาษีให้วิสาหกิจ ฯ ทางอ้อม เพราะแทนที่รัฐบาลจะลดภาระภาษีให้แก่วิสาหกิจ ฯ โดยตรงเลย รัฐบาลกลับเลือกเพิ่มรายจ่ายให้มีการหักรายจ่ายได้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้นเป็นช่วงที่วิสาหกิจ ฯ มีรายได้น้อยหรือแทบจะไม่มีเลย ซึ่งการเพิ่มรายจ่ายนั้นเป็นผลมาให้ธุรกิจมีผลขาดทุน จึงไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลก็จริง แต่ด้วยความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจนั้น วิสาหกิจ ฯ ไม่สามารถประมาณการได้เลยว่าผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวจะได้ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีก่อนหมดอายุ นอกจากนี้บางมาตรการก็ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น แม้กฎหมายจะให้วิสาหกิจ ฯ ได้รับสิทธิประโยชน์ในการลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น แต่ด้วยวิกฤตการณ์นี้ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงิน วิสาหกิจ ฯ คงอยากที่จะรัดเข็มขัดควบคุมรายจ่ายของธุรกิจมากกว่าการจ่ายเงินออกไปเพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี จะเห็นได้ว่ามาตรการดังกล่าวนี้ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม เพราะไม่สามารถบรรเทาภาระภาษีให้แก่วิสาหกิจ ฯ ได้ อีกทั้งเงินช่วยเหลือที่ควรจะได้รับก็ไม่ได้ให้สิทธิประโยชน์กับทุกวิสาหกิจ ฯ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลในภาระค่าใช้จ่าย ต้นทุนเพิ่มมากขึ้นไม่สอดคล้องกับรายได้ที่เข้ามา

จากการวิเคราะห์มาตรการการบรรเทาภาระภาษีของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ออกมาช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะเห็นได้ว่ามาตรการการช่วยเหลือวิสาหกิจ ฯ ของสิงคโปร์นั้นออกมาในรูปแบบของการอัดฉีดเงินเข้าช่วยเหลือวิสาหกิจ ฯ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้กับธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจนั้นสามารถประคับประคองตนเองให้รอดพ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ เงินช่วยเหลือดังกล่าวที่รัฐบาลสิงคโปร์ให้แก่ธุรกิจนั้นได้มีการออกกฎหมายเพื่อยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เนื่องจากเป็นการช่วยเหลือในขณะที่ธุรกิจอยู่ในภาวะยากลำบาก เพื่อไม่ให้เป็นการซ้ำเติมแก่ธุรกิจจึงมีการยกเว้นภาษีให้ ซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์สามารถทำได้ เนื่องจากรัฐบาลมีเงินสำรองอยู่พอสมควร จากการวิเคราะห์นี้ จะเห็นว่ามาตรการทางภาษีต่าง ๆ ของประเทศไทยมีประสิทธิภาพน้อยกว่าสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยมาตรการของประเทศไทยนั้นมุ่งที่จะช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบในตอนนั้น ๆ มากกว่าการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะยาว ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าประเทศไทยควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรการการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในส่วนของการดำเนินธุรกิจในช่วงของการแพร่ระบาดโควิด-19 ดังนั้น รัฐบาล

ควรมีการเพิ่มมาตรการในการบรรเทาภาระภาษีจากผลกระทบที่เกิดขึ้น สำหรับในช่วงแรกที ผู้ประกอบการกำลังฟื้นตัว

แม้ว่ามาตรการทางภาษีของประเทศไทยที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีมากกว่าสาธารณรัฐสิงคโปร์ก็จริง แต่ถ้าวิจารณาการได้ประโยชน์ในสิทธิประโยชน์ทางภาษีนั้น จะพบว่ามาตรการทางภาษีของสิงคโปร์มีการออกกฎหมายยกเว้นภาษีสำหรับเงินได้ที่ได้รับจากเงินอุดหนุนของภาครัฐให้เลย⁷⁶ ไม่ได้เป็นการลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเหมือนประเทศไทย

ดังนั้นแล้ว รัฐบาลจึงควรคำนึงถึงมาตรการทางภาษีในลักษณะอื่น เพื่อให้สอดคล้องต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อให้วิสาหกิจ ฯ ได้รับผลประโยชน์จากมาตรการทางภาษีและสามารถบรรเทาภาระภาษีได้มากที่สุด ในเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้นยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลกเป็นวงกว้าง เปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนและผู้บริโภคเป็นอย่างมาก วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบมากที่สุดจึงจำเป็นต้องใช้อาศัยมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน และช่วยลดต้นทุนของภาระภาษีอีกด้วย

4.1.2 ปัญหาของมาตรการทางภาษีที่กำหนดให้สิทธิประโยชน์เฉพาะในบางพื้นที่

จากการศึกษามาตรการในบทที่ 2 ในส่วนของมาตรการโครงการเงินเยี่ยวนายจ้างและผู้ประกันตนตามมาตรา 33 (สำนักงานประกันสังคม) สำหรับพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด โดยนายจ้างจะได้รับเงินเยี่ยวยา 3,000 บาทต่อคน สูงสุดไม่เกิน 200 คน คิดเป็นจำนวนเงินสูงสุด 600,000 บาท ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 747 พ.ศ.2565 กำหนดให้เงินเยี่ยวยาดังกล่าว ไม่ต้องนำรายได้ที่ได้รับมารวมคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้หักออกจากการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่าเงินได้ที่ได้รับจากโครงการเยี่ยวนายจ้างและผู้ประกันตนตามมาตรา 33 นั้นได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

⁷⁶ Income Tax Act 1947, Part 4 Exemption from income tax, (13X Exemption of certain payment received in connection with COVID-19 events)

ตารางที่ 15 ตัวอย่างการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีได้รับเงินโครงการเยียวยานายจ้างและผู้ประกันตนมาตรา 33 (สำนักงานประกันสังคม)

บริษัท สุขมาก จำกัด		
การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล		
รายได้จากการประกอบกิจการ	8,000,000	บาท
รายได้ที่ได้รับจากโครงการเยียวยานายจ้างและผู้ประกันตนมาตรา 33	600,000	บาท
รวม รายได้	8,600,000	บาท
หัก รายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจการ	(5,500,000)	บาท
กำไรสุทธิทางบัญชี (ก่อนหักภาษี)	3,100,000	บาท
รายการปรับปรุงกำไรสุทธิเพื่อคำนวณภาษี		
บวกกลับ รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามประมวลรัษฎากร (เบี่ยงปรับ)	250,000	บาท
หัก รายได้ที่ไม่ถือเป็นรายได้ทางภาษีหรือรายจ่ายที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น		
1.1 รายได้โครงการเยียวยานายจ้างและผู้ประกันตนมาตรา 33	(600,000)	บาท
หัก ผลขาดทุนสุทธีย้อนหลัง ไม่เกิน 5 ปี	(500,000)	บาท
กำไรสุทธิทางภาษีอากร	2,250,000	บาท
อัตรากาซี	20	%
ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระ(ขอคืน)	450,000	บาท

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

อย่างไรก็ดี มาตรการดังกล่าวให้เฉพาะ 9 กิจการที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการของภาครัฐ ได้แก่ (1). ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ ร้านอาหาร แผงลอย บริการจัดเลี้ยง ร้านอาหาร เป็นต้น (2). การขนส่ง ได้แก่ รถโดยสาร รถรับจ้าง แท็กซี่ สามล้อ ขนส่งคอนเทนเนอร์ เป็นต้น (3). การขายส่ง-ขายปลีก ได้แก่ ร้านค้าขายปลีก-ขายส่งทั่วไป ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น (4). กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน ได้แก่ จัดอเวนิวต์ นำเที่ยว ไกด์ เป็นต้น (5). กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจกรรมทางวิชาการ ได้แก่ บริษัทโฆษณา ออกแบบตกแต่งภายใน ตรวจสอบบัญชี ที่ปรึกษาภาษี เป็นต้น (6). ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร ได้แก่ ผลิตรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ โรงหนัง เป็นต้น (7). ก่อสร้าง ได้แก่ สร้างบ้าน ถนน ระบบน้ำ-ไฟ เป็นต้น (8). กิจกรรมศิลปะ ความบันเทิง นันทนาการ ได้แก่ พิตเนส สโมสร แสดงโชว์ เป็นต้น (9). กิจกรรมบริการด้านอื่น ๆ ได้แก่ สปา แต่งผม แต่งเล็บ สถานดูแลความงาม กิจกรรมงานศพและที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

โดยมาตรการเยียวยานายจ้าง ฯ นี้รัฐบาลให้เฉพาะ 9 กิจกรรมตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น และเฉพาะกิจการที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด มีทั้งหมด 29 จังหวัดประกอบด้วย ภาคกลาง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง นครนายก สมุทรสงคราม สิงห์บุรี สระบุรี สุพรรณบุรี เพชรบูรณ์ ลพบุรี ภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา ภาคตะวันออก ได้แก่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง ปราจีนบุรี ภาคตะวันตก ได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ตาก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ นครราชสีมา

จะเห็นได้ว่ามาตรการดังกล่าวไม่ได้ครอบคลุมถึงกิจการที่ได้รับผลกระทบ ประเทศไทยมีทั้งหมด 77 จังหวัด เงินเยียวยานายจ้าง ฯ ที่ออกมาช่วยเหลือให้เพียง 29 จังหวัด จากการออกมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ เช่น มาตรการปิดประเทศ มาตรการล็อกดาวน์ การไม่ให้นั่งรับประทานอาหารในร้านอาหาร เป็นต้น รวมถึงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีแพร่กระจายออกไปทุกจังหวัดทั่วประเทศ ส่งผลกระทบต่อกิจการทั้ง 9 กิจการในทุกจังหวัดและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมผู้บริโภคทั่วประเทศ ไม่ใช่แค่เฉพาะ 29 จังหวัดตามที่กล่าวมาข้างต้น

แผนภาพที่ 5 ผลกระทบจำแนกตามพื้นที่ตั้งกิจการ⁷⁷

หน่วย : %

พื้นที่	ความรุนแรงของผลกระทบ ณ ก.ค. 63	ความรุนแรงของผลกระทบ ณ ก.พ. 64	ผลกระทบที่เพิ่มขึ้น/ลดลง
กรุงเทพและปริมณฑล	63.1	60.6	-2.5
ภาคกลาง	51.3	58.7	7.4
ภาคตะวันออก	53.9	64.0	10.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	56.4	58.1	1.7
ภาคใต้	58.4	50.3	-8.2
ภาคเหนือ	61.7	59.5	-2.2
รวมทุกพื้นที่	60.1	58.1	-2.0

ที่มา : ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ

จากผลการสำรวจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ ในแผนภาพที่ 5 พบว่า ความรุนแรงของผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้กระจายตัวไปอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ พื้นที่ที่วิสาหกิจ ฯ มีแนวโน้มได้รับผลกระทบเพิ่มขึ้นจากการผลสำรวจเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 จะเป็นพื้นที่ที่มีความรุนแรงของการแพร่ระบาดของโควิด-19

⁷⁷ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs), “ผลการสำรวจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19” [ออนไลน์], เข้าถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา:

https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20210427095331.pdf

ครั้งใหม่สูง ได้แก่ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่วิสาหกิจ ฯ มีแนวโน้มได้รับผลกระทบลดลงมากที่สุด ซึ่งส่วนหนึ่งอาจจะเกิดจากการเปลี่ยนจุดหมายในการเดินทาง โดยหลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังพื้นที่เสี่ยงสูงและหันไปท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำแทน

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนการเลิกประกอบกิจการในปี พ.ศ. 2563 – 2564 (แบ่งตามพื้นที่)⁷⁸

จำนวนเลิกกิจการแบ่งตามพื้นที่	ปี พ.ศ. 2563	ปี พ.ศ. 2564	รวมแต่ละพื้นที่
กรุงเทพมหานคร	8,077 ราย	7,989 ราย	16,066 ราย
ภาคกลาง	4,175 ราย	5,375 ราย	9,550 ราย
ภาคเหนือ	2,188 ราย	1,616 ราย	3,804 ราย
ภาคตะวันตก	621 ราย	433 ราย	1,054 ราย
ภาคใต้	1,779 ราย	1,218 ราย	2,997 ราย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,073 ราย	1,404 ราย	3,477 ราย
ภาคตะวันออก	2,007 ราย	1,291 ราย	3,298 ราย
รวม	20,920 ราย	19,326 ราย	40,246 ราย

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

จากการตารางที่ 17 แสดงจำนวนการเลิกประกอบกิจการในปีพ.ศ. 2563 – 2564 จะเห็นได้ว่าจังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีการปิดกิจการมากที่สุด รองลงมาคือภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคตะวันตก ตามลำดับ ซึ่งมาตรการโครงการเยียวยานายจ้างมาตรา 33 นั้นเน้นไปที่ภาคกลางซึ่งส่วนใหญ่ซึ่งตรงกับผลกระทบที่ธุรกิจได้รับอยู่แล้ว แต่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ได้รับผลกระทบไม่แพ้กันนั้น จาก 29 จังหวัดที่รัฐได้ออกมาตรการ ฯ มานั้นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเพียงจังหวัดเดียวนั้นก็คือ จังหวัดนครราชสีมา และจะเห็นได้ว่าใน 29 จังหวัดนั้นไม่มีจังหวัดในภาคเหนือเลย ซึ่งจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ เชียงราย น่าน ก็ได้รับผลกระทบจากมาตรการของภาครัฐเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น เชียงใหม่เป็นจังหวัดท่องเที่ยวทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ⁷⁹ และจังหวัดเชียงใหม่นั้นเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวจีนไปกัน

⁷⁸ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, “ข้อมูลจดทะเบียนนิติบุคคล 2563-2564” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2566, แหล่งที่มา: https://www.dbd.go.th/download/document_file/Statistic/2564/H26/H26_2021.pdf

⁷⁹ ไทยคู่ฟ้า, “เปิด 10 จังหวัด ทำรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุด” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2566, แหล่งที่มา: <https://www.thaigov.go.th/infographic/contents/details/6491>

เยอะมาก แต่ด้วยมาตรการปิดประเทศและมาตรการล็อกดาวน์ของภาครัฐ ทำให้นักท่องเที่ยวชาวจีนรวมทั้งคนไทยไม่สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ ดังนั้นมาตรการที่รัฐออกมายังไม่ครอบคลุมธุรกิจที่ได้รับผลกระทบ ฯ การออกมาตราการของรัฐบาลควรคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับธุรกิจมากยิ่งขึ้น

หากพิจารณามาตรการทางภาษีเพื่อช่วยสนับสนุนการจ้างงานของสาธารณรัฐสิงคโปร์ จะพบว่ามาตรการบรรเทาภาระภาษีของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นสามารถลดภาระภาษีให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้ตรงประเด็นมากกว่าประเทศไทย คือมาตรการ Job Support Scheme (JSS) มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาพนักงานท้องถิ่นไว้ในช่วงสภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อีกทั้งภาวะเศรษฐกิจที่ไม่มีความแน่นอน โดยรัฐบาลสนับสนุนเงินค่าจ้างให้แก่ นายจ้างสำหรับทุกบริษัทเป็นเงินช่วยเหลือระหว่าง 25% ถึง 75% ในแต่ละอุตสาหกรรมไม่เท่ากัน โดยพิจารณาจากผลกระทบที่แต่ละอุตสาหกรรมได้รับ โดยธุรกิจที่ได้รับ 75% (Tier1) ได้แก่ อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว การบิน ก่อสร้าง 50% (Tier2) ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร ขนส่ง ขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ค้าปลีก 25% (Tier3A, Tier3B) ได้แก่ อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบน้อย (วิทยาศาสตร์ การเงิน สื่อสารสนเทศ ห้าง ร้านค้า และอื่น ๆ) โดยรัฐบาลสิงคโปร์ดำเนินการมอบเงินสนับสนุนให้กับกลุ่มธุรกิจขนาดเล็ก กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมสิงคโปร์ระบุว่า พลเมืองสิงคโปร์และผู้พำนักถาวรที่เป็นพนักงานของธุรกิจขนาดเล็กนั้น จะได้รับเงิน 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อคน ไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อธุรกิจ ขณะที่กลุ่มธุรกิจรายย่อย เช่น ร้านกาแฟ ร้านค้าริมทาง ที่ขึ้นทะเบียนกับรัฐบาลจะได้รับเงินสนับสนุนเยียวยาธุรกิจละ 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ทันที แม้ว่าจะไม่ได้จ้างพนักงานแม้แต่คนเดียวก็ตาม ซึ่งเงินได้ที่ได้รับจากรัฐบาลสิงคโปร์นี้ถูกยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล⁸⁰

4.2 แนวทางการแก้ไขปัญหา

จากปัญหาของมาตรการทางภาษีที่มีลักษณะเป็นการตัดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นโดยส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับผลกระทบจากสภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับ และการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับเงินช่วยเหลือกิจการเฉพาะในบางพื้นที่นั้น ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการปรับปรุงมาตรการการบรรเทาภาระภาษีให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ พบว่ามาตรการการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินช่วยเหลือ และเงินอุดหนุนที่รัฐบาลสิงคโปร์

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 60

มอบให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้น รัฐบาลสิงคโปร์ได้มอบให้ทุกธุรกิจที่ได้รับผลกระทบทั่วประเทศ เหมาะที่จะนำมาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวในประเทศไทยได้ ดังนี้

1. การเพิ่มเติมมาตรการหักผลขาดทุนย้อนหลัง (Loss Carry Backward)

ปัญหาหลักของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เมื่อพิจารณาวิธีการให้ยกยอดผลขาดทุนสุทธิไปข้างหน้า (Loss Carry Forward) ที่ประเทศไทยมีนั้นไม่สามารถช่วยเหลือผู้ประกอบการที่กำลังประสบภาวะผลขาดทุนได้ทันทีสาเหตุ เพราะในรอบระยะเวลาบัญชีที่ขาดทุนนั้น แม้ว่ากิจการไม่มีภาวะภาษีเกิดขึ้นแต่กิจการก็ไม่มีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อดำเนินกิจการได้ต่อไป ถึงแม้ว่าจะสามารถนำผลขาดทุนสะสมคิดเป็นรายจ่ายหักออกจากรายได้ในปีที่ผู้ประกอบการมีกำไร ซึ่งจะช่วยบรรเทาภาระภาษีที่เกิดขึ้นในปีที่ผู้ประกอบการมีกำไร แต่การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีนี้ไม่สามารถเยียวยากิจการในปีที่ประสบกับสถานะผลขาดทุนได้ทันทีที่ผู้ประกอบการจึงอาจจะต้องหาแหล่งเงินทุนอื่น เช่นการกู้ยืมเงินเพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนใช้ในกิจการ

จากการศึกษามาตรการทางภาษีของประเทศไทยที่มีการให้หักรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับผลกระทบที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับนั้น ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่ามาตรการทางภาษีของประเทศไทยที่ออกมาถือเป็นมาตรการเพิ่มรายจ่ายให้สามารถลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งรายจ่ายนั้นนำมารวมคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล หากกิจการมีผลขาดทุนนั้นแปลว่ากิจการไม่ต้องเสียภาษี แต่การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีความเปราะบางอยู่แล้วเป็นทุนเดิมเมื่อเจอสถานการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ไว้ได้ล่วงหน้าและการแพร่ระบาดนี้มีมาอย่างยาวนานตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 – ปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันมีแนวโน้มการแพร่ระบาดที่ลดน้อยลง อัตราการเสียชีวิตที่น้อยลงก็จริง แต่ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาด ฯ ในช่วงแรกที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างรุนแรงนั้น ทำให้กิจการบางกิจการประสบผลขาดทุนอย่างรุนแรง และต้องใช้เวลาในการฟื้นตัวนาน

จากการศึกษาวิธีนำผลขาดทุนยกยอดย้อนหลัง (Loss Carry Backward) ของสาธารณรัฐสิงคโปร์อันเป็นประโยชน์กับกิจการที่มีผลกำไรปีก่อนหน้าและได้เสียภาษีไปแล้ว ให้สามารถเครดิตภาษีคืนได้จากการนำผลขาดทุนยกยอดย้อนกลับ ซึ่งเป็นการดีสำหรับผู้ประกอบการให้มีเงินทุนหมุนเวียนใช้ได้ทันทีในปีที่กิจการประสบภาวะผลขาดทุน ซึ่งมาตรการดังกล่าวถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศสมาชิกองค์กรเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ (OECD) เพื่อช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ขาดทุน

สามารถมีเงินทุนหมุนเวียนต่อไปได้เสมือนกับเป็นรางวัลสำหรับผู้ประกอบการที่ดีเข้าสู่ในระบบนิเวศบุคคล เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีแรงจูงใจในการทำธุรกิจและสามารถฟื้นตัวขึ้นมาได้ อีกทั้งยังช่วยสภาพคล่องทางการเงินให้วิสาหกิจสามารถนำเงินไปจ่ายชำระหนี้สิน พัฒนาธุรกิจ เพิ่มการจ้างงานต่อไปในอนาคตได้ ส่งผลในทางดีต่อเศรษฐกิจประเทศไทยและจะสามารถเติบโตได้เร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้อีกด้วย

2. การนำมาตรการของสาธารณรัฐสิงคโปร์มาใช้ในประเทศไทย

การเข้าถึงของเงินเยียวยาธุรกิจที่ได้รับผลกระทบ

จากการศึกษามาตรการภาษีของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ออกมาช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้น พบว่า รัฐบาลสิงคโปร์ได้ออกกฎหมายอนุญาตให้วิสาหกิจ ๆ ที่ได้รับเงินช่วยเหลือภายใต้โครงการ Specified Public Schemes⁸¹ ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเงินสนับสนุนที่รัฐบาลสิงคโปร์จ่ายให้แก่วิสาหกิจ ๆ ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยรัฐบาลสิงคโปร์มองว่า การให้เงินช่วยเหลือดังกล่าวเป็นการช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้ดำรงต่อไปได้ ทำให้กิจการที่ได้รับผลกระทบมีสภาพคล่องทางการเงินมากขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว และยังมีมาตรการภาษีที่ตามมาอีกด้วย เช่น Small Business Recovery Grant (SBRG) ให้การสนับสนุนเงินสดแบบจ่ายครั้งเดียวแก่ธุรกิจขนาดเล็กในภาคส่วนต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด และมาตรการ Job Support Scheme (JSS) รักษาพนักงานท้องถิ่น โดยการให้เงินสนับสนุนเยี่ยวนายจ้างสำหรับค่าจ้างระหว่าง 25-75% ของค่าแรงขั้นต้นต่อเดือน โดยอัตราในการได้เงินช่วยเหลือนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ โดยรัฐบาลสิงคโปร์ได้แบ่งประเภทธุรกิจออกเป็น 3 Tier ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทย มาตรการภาษีของประเทศไทยให้เงินช่วยเหลือเยี่ยวนายจ้างตามมาตรา 33 เฉพาะ 9 กิจการตามที่กล่าวมาในบทที่ 2 และเฉพาะพื้นที่ที่อยู่ในเขตควบคุมสูงสุดและเข้มงวด โดยจากการผลกระทบการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะเห็นได้ว่าทั้ง 9 กิจการนี้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการของรัฐทั้งสิ้น รัฐบาลควรให้เงินช่วยเหลือเยี่ยวยกกับทั้ง 9 กิจการในทุก ๆ จังหวัด และควรยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินช่วยเหลือเยี่ยวยางดังกล่าวเพื่อไม่ให้เป็นภาระซ้ำเติมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยอาจจะกำหนดเงื่อนไขเทียบเคียงกับมาตรการของสาธารณรัฐสิงคโปร์

⁸¹ Income Tax Act 1947, NINTH SCHEDULE, “Specified Public Scheme”

ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า รัฐบาลสิงคโปร์เล็งเห็นความอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในวิกฤตการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 เป็นสำคัญ เนื่องจากวิสาหกิจ ๆ นี้เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจระดับรากฐาน ทั้งการจ้างงาน และการใช้จ่ายใช้สอย หากธุรกิจขนาดเล็กอยู่ไม่รอด ก็ย่อมฉุดเศรษฐกิจในภาพรวมลงไปด้วย อีกทั้งการฟื้นฟูยั้งล่าช้าและยากลำบาก เพราะกว่าธุรกิจขนาดเล็กพวกนี้จะก่อตัวขึ้นใหม่ ย่อมต้องใช้เวลาในการหาแหล่งเงินทุน ตกแต่งร้านค้า จ้างพนักงาน อย่างไรก็ตาม การยกเว้นภาษีย่อมมีผลกระทบต่อรายได้ของรัฐบาล คือเป็นการลดรายได้เนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากกำไรสุทธิทางภาษีได้ และก็อาจส่งผลในเชิงลบต่อผู้เสียภาษีเช่นกัน เพราะเมื่อรัฐบาลขาดรายได้ย่อมทำให้ความพยายามในการหารายได้เพิ่มขึ้นโดยวิธีการอื่นและอาจนำไปสู่การปรับเพิ่มอัตราภาษีหรือฐานภาษีในอนาคตได้ แต่หากมองอีกแง่มุมหนึ่ง แม้การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจะเป็นการลดรายได้สาธารณะของรัฐบาล แต่ถ้าหากรัฐบาลไม่ต้องการให้เศรษฐกิจของประเทศตัวเองเจ็บหนัก ทางออกที่ดีที่สุดก็คือ ต้องพุ่งต่อไปให้รอดก่อน เมื่อวิกฤติที่เลวร้ายผ่านพ้นไปแล้ว ผู้ประกอบการก็พร้อมที่จะเดินหน้าแสวงหากำไรและมีความสามารถในการเสียภาษีให้แก่รัฐบาล หากนำมาปรับใช้กับประเทศไทย วิธีการที่เหมาะสมสำหรับช่วงเวลาการแพร่ระบาดดังกล่าว คือ หลักเกณฑ์และวิธีการของสิงคโปร์ ตัวอย่างเช่น การให้เงินช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักในช่วงของการแพร่ระบาด และค่อย ๆ ปรับลดเงินช่วยเหลือลง เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดหรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เริ่มมีความแข็งแกร่งเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาข้อมูลวิกฤตการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่คร่าชีวิตผู้คนเป็นจำนวนมากทั่วทุกมุมโลกอย่างโรคโควิด-19 ทำให้รัฐบาลหลาย ๆ ประเทศ รวมถึงประเทศไทยจำเป็นต้องระงับกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อที่เพิ่มขึ้น และการดำเนินนโยบายเช่นนี้ย่อมส่งผลที่ตามมาคือ การหยุดชะงักของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ สถานการณ์เศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศภายใต้การระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า ในช่วงที่ประเทศไทยดำเนินนโยบายปิดประเทศและระงับกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ นั้น ดัชนีการผลิตลดลงอย่างมาก แต่ก็สามารถฟื้นตัวได้หลังจากการผ่อนคลายมาตรการดังกล่าว แม้ว่าจะไม่ได้รวดเร็วมากนัก เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากมาตรการที่ใช้ในช่วงล็อกดาวน์ของประเทศไทยนั้นน้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด ทั้งมาตรการทางด้านภาษี การปล่อยสินเชื่อและการจ้างงาน จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้มีผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรงในระยะเฉียบพลันได้แก่ ผู้ประกอบการรายย่อยและรายกลางจากธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจร้านอาหารและร้านค้าปลีก พบเจอกับปัญหาในการแบกรับภาระต้นทุนในการประกอบกิจการในหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น ด้านการจ้างแรงงาน ด้านต้นทุนในการผลิต ด้านค่าเช่าสถานประกอบการ อีกทั้งยังมีค่าใช้จ่ายในการช่วยกันป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ภายในบริษัทเองอีกด้วย เช่น ค่าอุปกรณ์ทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรค ค่าชุดตรวจหาเชื้อโควิด-19 ให้พนักงานในบริษัท อุปกรณ์ตรวจวัดอุณหภูมิ เป็นต้น ดังนั้นผู้ประกอบการรายย่อยและรายกลางนี้มีความเสี่ยงต่อการเลิกจ้างแรงงานสูง ตลอดจนถึงการปิดกิจการ

ในช่วงระหว่างการแพร่ระบาดดังกล่าว รัฐบาลได้มีการใช้มาตรการการสั่งปิดประเทศ การล็อกดาวน์พื้นที่ต่าง ๆ การสั่งให้ปิดกิจการที่มีความเสี่ยงสูง ส่งผลให้ผู้ประกอบการขาดรายได้และประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน กรมสรรพากรจึงได้มีการออกมาตรการเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการดังกล่าว เช่น มาตรการลดภาระดอกเบี้ยจ่ายของผู้ประกอบการ SMEs โดยให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็น SMEs สามารถลดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษสำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ตามมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) ตามพระราชกฤษฎีกา ฯ ฉบับที่ 707 พ.ศ. 2563 มาตรการคงการจ้างงาน โดยอนุญาตให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถลดรายจ่ายได้เป็นพิเศษสำหรับค่าจ้างที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างที่ทำงานในช่วงเวลาตามที่กรมสรรพากรกำหนด ตามพระราชกฤษฎีกา ฯ ฉบับที่ 708 พ.ศ. 2563 และมาตรการ

ลงรายจ่ายค่าซื้อชุดตรวจโควิด-19 ด้วยตนเอง (ATK) สามารถลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ ตามพระราชกฤษฎีกา ฯ ฉบับที่ 733 พ.ศ. 2563 เป็นต้น อย่างไรก็ตามมาตรการทางภาษีที่กรมสรรพากรออกมามีลักษณะเป็นการลงรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลกระทบในช่วงระยะเวลาดังกล่าว กล่าวคือในช่วงของการแพร่ระบาด กิจการมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ทำให้กิจการมีผลขาดทุนจึงไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้นมาตรการทางภาษีของประเทศไทยเป็นการเพิ่มรายจ่ายให้แก่กิจการ นั้นหมายความว่า เป็นการเพิ่มผลขาดทุนให้แก่กิจการ ซึ่งกิจการสามารถยกผลขาดทุนนี้ไปได้ไม่เกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งในสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ กิจการไม่สามารถประมาณการได้เลยว่าจะสามารถใช้ประโยชน์จากผลขาดทุนนี้ก่อนที่จะหมดอายุหรือไม่ อีกทั้งมาตรการทางภาษีของประเทศไทยไม่ได้ครอบคลุมกับทุกภาคธุรกิจ รัฐบาลให้เงินช่วยเหลือแก่กิจการที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดเท่านั้น ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นนี้เกิดขึ้นในทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย หรือหากต้องการรับเงินช่วยเหลือสนับสนุนการจ้างงานในธุรกิจ SMEs จะต้องเข้าเว็บไซต์กรมการจัดหางานเพื่อสมัครเข้าร่วมโครงการ

โดยหลักแล้วเมื่อประเทศไทยตกอยู่ในสภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำและค่าครองชีพที่สูงขึ้น รัฐบาลจะออกมาตรการต่าง ๆ เพิ่มเติมในทางภาษีเพื่อเป็นการช่วยเหลือธุรกิจที่ได้รับผลกระทบ แต่จากการศึกษาพบว่า ควรมีการแก้ไขมาตรการในการบรรเทาภาระภาษีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สอดคล้องกับผลกระทบที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับ โดยมองว่าสิทธิประโยชน์ที่ได้นั้นไม่ได้ช่วยลดภาระและค่าใช้จ่ายได้มากพอ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศไทยในปัจจุบันยังคงชะงักงัน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs ยังต้องแบกรับภาระต้นทุน ค่าใช้จ่ายจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ผ่านมา และยังไม่ได้รับการบรรเทาภาระภาษีอย่างเหมาะสม ดังนั้นแล้ว จึงควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs โดยรัฐบาลจำเป็นต้องมีการนำมาตรการนโยบายระยะกลางและระยะยาวเข้ามาใช้มากยิ่งขึ้น

สำหรับรัฐบาลสิงคโปร์พยายามนำเงินเข้ามาอัดฉีดเข้าสู่สถานประกอบการเพื่อรักษาระดับการจ้างงานเอาไว้ และมีการออกกฎหมายยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินช่วยเหลือในช่วงการแพร่ระบาดดังกล่าว อีกทั้งเงินช่วยเหลือนั้นได้กระจายไปทุกภาคส่วน โดยพิจารณาจากผลกระทบของธุรกิจเป็นหลัก สาเหตุสำคัญที่รัฐบาลสิงคโปร์พยายามช่วยเหลือธุรกิจขนาดเล็กและผู้ประกอบการแบบไม่เสียด้ายงบประมาณ ก็เพราะธุรกิจเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจระดับรากฐาน ทั้งการจ้างงาน และการจับจ่ายใช้สอย หากธุรกิจขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ไม่รอด ก็ย่อมลดอุป

เศรษฐกิจในภาพรวมเข้าสู่ขาลง อีกทั้งการฟื้นฟูปัญญาช้าและยากลำบาก เพราะกว่าธุรกิจขนาดเล็กพวกนี้จะก่อตัวขึ้นมาใหม่ ย่อมต้องใช้เวลาในการหาแหล่งเงินทุน ตกแต่งร้านค้า จ้างพนักงาน ธุรกิจบางธุรกิจที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงต้องใช้เวลาในการฟื้นตัว การลดภาระภาษีให้แก่ธุรกิจ อาจช่วยให้ธุรกิจฟื้นตัวได้เร็วขึ้นและสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ทางเลือกที่ดีกว่าของรัฐบาลหากไม่ต้องการให้เศรษฐกิจเจ็บหนักคือ พยายามเอื้อให้รอดไปก่อน เมื่อวิกฤติช่วงที่เลวร้ายผ่านพ้นไป ผู้ประกอบการก็พร้อมที่จะเดินหน้าแสวงหาผลกำไร รัฐบาลก็สามารถปรับเปลี่ยนเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีให้กลับมาเก็บภาษีตามเดิมได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

ตั้งแต่การระบาดของโควิด-19 ระลอกแรกจนถึงระลอกปัจจุบัน ได้ทำลายธุรกิจดั้งเดิมที่ปรับตัวไม่ทันกับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และไม่มีใครคาดถึงแต่ในขณะเดียวกัน การสูญเสียของประเทศทางเศรษฐกิจ คือ ลานกว้างแห่งโอกาสให้ธุรกิจใหม่เติบโต รัฐบาลมีมาตรการควบคุมการระบาดหลากหลายระดับแล้วแต่สถานการณ์ แต่ล้วนส่งผลกระทบทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจถดถอยทั้งในวงกว้างหรือเฉพาะจุด มีผู้ตกงานทันทีหรือถูกลดชั่วโมงการทำงานจำนวนมาก ล้านคน เกิดผลกระทบทางสังคมตามมารุนแรงทั้งสำหรับคนทั่วไปและกลุ่มเปราะบาง แต่ก็มีประเด็นเรื่องความเพียงพอของความช่วยเหลือโดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเปราะบางที่สายป่านสั้น ไม่อาจรองรับผลกระทบหลายระลอกได้ และยังมีการตกหล่นผู้ได้รับผลกระทบอีกจำนวนหนึ่ง

แม้ว่าประเทศไทยได้มีการออกประกาศกฎกระทรวงสาธารณสุขยกเลิกโรคโควิด-19 จากการเป็นโรคติดต่ออันตราย และกำหนดเป็นโรคเฝ้าระวังโดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป แต่การระบาดของโรคโควิด-19 ยังคงมีอยู่ การติดเชื้อของผู้ติดเชื้อจะไม่ค่อยแสดงอาการมากนัก ทุก ๆ ครั้งที่มีการระบาดของโรคใหม่ ๆ ที่ประเทศไทยหรือประเทศทั่วโลกไม่เคยมีมาก่อนมักจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศเสมอ ทำให้เกิดการขาดสภาพคล่องทางธุรกิจไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้นประสบปัญหาโดยตรงในการประกอบกิจการ การช่วยเหลือจากภาครัฐจึงเป็นส่วนสำคัญ ประเทศต่าง ๆ ได้มีการใช้มาตรการทางภาษีในการเยียวยาและฟื้นฟูผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยประเทศไทยของเราก็ได้มีการออกมาตรการทางภาษีออกมาเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่ามาตรการทางภาษีต่าง ๆ ของประเทศไทยนั้นจะเป็นมาตรการทางภาษีในระยะสั้น คือ มุ่งที่จะช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบในตอนนั้นมากกว่าการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะยาว

ประเทศไทยไม่สามารถที่จะกลับไปแก้ไขมาตรการทางภาษีที่เคยประกาศใช้ในช่วงการแพร่ระบาดที่ผ่านมานั้นได้ แต่ผลขาดทุนที่เกิดขึ้นกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยังคงอยู่ในช่วงที่เศรษฐกิจกำลังฟื้นตัว รัฐบาลสามารถเพิ่มมาตรการทางภาษีเพื่อบรรเทาผลกระทบที่เคยเกิดขึ้นแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และให้วิสาหกิจ ๓ สามารถฟื้นตัวกลับมาได้เร็วขึ้น อีกทั้งยังสามารถทำให้เศรษฐกิจในประเทศไทยดีขึ้นอีกด้วย จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลควรมีการปรับปรุงมาตรการทางภาษีของประเทศไทยบางมาตรการและมีการนำมาตรการทางภาษีบางอย่างของประเทศสิงคโปร์มาใช้เป็นแนวทางในการออกมาตรการทางภาษีให้สามารถบรรเทาภาระภาษีจากผลกระทบที่เคยเกิดขึ้น ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะที่สมควรจะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มมาตรการการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังต่อไปนี้

1. ควรเพิ่มการเข้าถึงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สำหรับมาตรการทางภาษีที่สามารถหักรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น

ในส่วนของ การหักดอกเบี้ยจ่ายได้เพิ่มขึ้น 1.5 เท่าสำหรับดอกเบี้ยจ่ายของสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) รัฐบาลควรมีการช่วยเหลือในการค้าประกันให้กับสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถสนับสนุนการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ขยายเวลาการขอสินเชื่อ รวมทั้งขยายขอบเขตคุณสมบัติของวิสาหกิจ ๓ ขยายกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมถึงธุรกิจอื่น ๆ ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม และขยายระยะเวลาในการนำดอกเบี้ยจ่ายมาหักได้เพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับการเพิ่มมาตรการสนับสนุนการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจ ๓

2. ควรเพิ่มเติมมาตรการหักผลขาดทุนย้อนหลัง (Loss Carry Backward)

จากการศึกษามาตรการหักผลขาดทุนย้อนหลัง (Loss Carry Backward) ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ อันเป็นมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประสบภาวะผลขาดทุน โดยรัฐบาลสิงคโปร์มองว่าการอนุญาตให้นำผลขาดทุนในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบันยกย้อนกลับไปหักกับยอดภาษีที่ชำระแล้วในปีก่อนหน้า อาจส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถขอเครดิตเงินคืนจากภาษีที่ชำระไปแล้วและเพื่อเป็นการควบคุมงบประมาณของภาครัฐจึงจำกัดระยะเวลาให้ยกย้อนกลับได้ 1 ปีและจำกัดจำนวนเงินไม่เกิน 100,000 เหรียญสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่าในปีที่ผู้ประกอบการประสบภาวะผลขาดทุนจึงส่งผลให้ไม่มีเงินทุนหมุนเวียนที่จะดำเนินกิจการต่อ ดังนั้นการอนุญาตให้ได้รับเครดิตเงินคืนภาษีที่จ่ายไปก่อนหน้านี้จากปีที่มีกำไรก็เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนใช้ต่อไปได้ในกิจการ วิธีนี้ยังจะช่วยประคับประคองกิจการวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญของเศรษฐกิจ ทั้งนี้จากการศึกษาประมวล
 รัชฎาการของไทยมีเพียงมาตรการหักผลขาดทุนไปข้างหน้า (Loss Carry Forward) ซึ่งได้จำกัด
 ระยะเวลาให้สามารถยกยอดผลขาดทุนสุทธิไปข้างหน้า (Loss Carry Forward) ได้ไม่เกิน 5 ปีก่อน
 ระยะเวลาบัญชีปัจจุบันย้อนหลัง จะเห็นได้ว่าไม่สามารถช่วยผู้ประกอบการที่ประสบภาวะผลขาดทุน
 ได้ทันที

ดังนั้นกรมสรรพากร ประเทศไทยควรเพิ่มมาตรการหักผลขาดทุนย้อนหลัง (Loss Carry
 Backward) ไว้ในประมวลรัชฎาการใช้ควบคู่กับมาตรการหักผลขาดทุนไปข้างหน้า (Loss Carry
 Forward) ส่วนการคำนวณกำไรสุทธิตามประมวลรัชฎามาตรา 65 ทวิและมาตรา 65 ตรีกำหนด
 ให้ต้องเป็นผลขาดทุนสุทธิตามเงื่อนไขประมวลรัชฎามาตรา 65 ทวิและมาตรา 65 ตรีให้สามารถ
 นำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบันขอเครดิตภาษีให้สามารถยกยอดย้อนกลับ
 เพื่อขอเครดิตภาษีเงินคืนและผู้ประกอบการยังสามารถนำผลขาดทุนสุทธิที่ยังเหลืออยู่ไปหักจากกำไร
 ปีต่อไปได้อีกแต่ต้องไม่เกินห้ารอบระยะเวลาบัญชีตามเดิม

ผลพลอยได้จากมาตรการนี้ อาจจะทำให้ผู้ประกอบการเล็งเห็นถึงสิทธิประโยชน์ทางภาษี
 เงินได้ที่เกิดขึ้นจากการเข้าสู่ระบบอย่างถูกต้องและผลจากการชำระภาษีที่เกิดขึ้นได้ส่งผลให้ในปีที่
 ต้องการเงินทุนหมุนเวียนในกิจการสามารถของเครดิตเงินคืนที่เสียภาษีไปได้ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ.
 2563 ทั่วโลกต้องเจอกับเหตุการณ์โรคระบาด อันส่งผลกระทบต่อเป็นอย่างมากกับระบบเศรษฐกิจ ผู้
 ประกอบกิจการในประเทศไทยก็เช่นกัน จะเห็นว่าผลประกอบการทั่วประเทศไม่มีกำไร ดังนั้นหากใน
 รอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2562 ผู้ประกอบการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลและเสีย
 ภาษีอย่างถูกต้อง เมื่อปีต่อมาเกิดวิกฤตหรือเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้นก็สามารถนำผลขาดทุนยกยอด
 ย้อนกลับจากรายได้ในปีที่ผ่านมาส่งผลให้ภาษีที่เสียไปในปีที่มีผลกำไรน้อยลงและขอเครดิตเงินคืนได้
 อาจเป็นเพียงจำนวนไม่มากแต่ก็ทำให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้สักระยะ

ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการขอเครดิตขอเงินคืนจะเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อการดำเนินงานของรัฐ
 ต้องตรวจสอบย้อนหลังแบบแสดงรายการยื่นภาษีเงินได้และเพื่อป้องกันการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ตัวเลข
 ทำให้ผลประกอบการขาดทุนเพื่อขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นี้รัฐจึงจำเป็นต้องจำกัด
 ระยะเวลาการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้อนุญาตให้นำผลขาดทุนยกยอดย้อนกลับ (Loss Carry
 Backward) ได้เพียง 1 ปีเท่านั้นพร้อมทั้งจำกัดจำนวนสูงสุดที่สามารถนำไปหักกับรายได้ปีก่อนหน้า ก็
 เพื่อที่จะควบคุมงบประมาณของภาครัฐให้ไม่สูญเสียมามากเกินไป แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของ
 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จะได้รับจากการขอเครดิตภาษีเงินคืนด้วย สำหรับ

มาตรการนำผลขาดทุนหักไปข้างหน้าได้ 5 รอบระยะเวลาบัญชีที่มีอยู่ก่อนแล้วสามารถใช้ในกรณีที่
หลังจากหักผลขาดทุนยกยอดย้อนกลับแล้วยังมียอดผลขาดทุนค้างอยู่สามารถหักจนกว่าจะหมดได้
ภายใน 5 รอบระยะเวลาบัญชี

3. ควรมีการแก้ไขมาตรการโครงการส่งเสริมและรักษาระดับจ้างงานให้แก่วิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs)

โดยมีการให้เงินสนับสนุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทุกกิจการ โดย
ในการให้เงินช่วยเหลือจะให้แต่ละอุตสาหกรรมไม่เท่ากัน ให้พิจารณาจากผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละ
อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการบินและการท่องเที่ยว การเดินเรือ จะเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับเงิน
สนับสนุนมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นและเงินช่วยเหลือที่ได้รับจากรัฐบาลนั้นก็จะได้รับยกเว้นภาษี ไม่
ต้องนำมารวมคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

เอกตศึกษาฉบับนี้ ได้นำเสนอให้เห็นถึงมาตรการทางภาษีที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นนิติบุคคล โดยการสนับสนุนให้มีการแก้ไขกฎหมายโดยการ
เพิ่มมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล เพื่อให้สามารถบรรเทาภาระภาษีให้วิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นนิติบุคคลได้ อีกทั้งยังทำให้เกิดความสนใจในการเสียภาษีที่ดี
รวมทั้งจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นบุคคลธรรมดาเข้ามาจดทะเบียนเป็น
นิติบุคคล เป็นไปตามสัดส่วนการมีเงินได้และความสามารถในการเสียภาษีและขจัดปัญหาการ
หลีกเลี่ยงการเสียภาษีอีกด้วย ทั้งนี้ ในปัจจุบันมาตรการที่ช่วยบรรเทาภาระภาษีให้แก่วิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม SMEs ที่เป็นนิติบุคคลในประเทศไทยนั้นมีลักษณะเป็นการลดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น
เป็นส่วนใหญ่ จึงควรมีการปรับปรุงในบางกรณี เพื่อให้สอดคล้องกับผลกระทบที่วิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม (SMEs) ได้รับจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เอกตศึกษาฉบับนี้จึงได้
เสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่ม เพื่อให้เกิดการบรรเทาภาระภาษีแก่วิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม (SMEs) ครบถ้วนและสมบูรณ์ เพื่อประโยชน์อันจะเกิดแก่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ
ประเทศและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้เสียภาษีของประเทศ
ไทย

บรรณานุกรม

ตัวบทกฎหมาย

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543

กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2562

กฎกระทรวงอุตสาหกรรม กำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562

คำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป.1/2528 เรื่องการใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัท
หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 382

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของ
ทรัพย์สิน (ฉบับที่ 395) พ.ศ. 2545

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการ
ขนาดย่อมซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 432) พ.ศ. 2548

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร
(ฉบับที่ 471) พ.ศ. 2551

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร ฉบับที่ 530 พ.ศ. 2554

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร ฉบับที่ 583 พ.ศ. 2558

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร
(ฉบับที่ 595) พ.ศ. 2558

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร ฉบับที่ 603 พ.ศ. 2559

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร ฉบับที่ 707 พ.ศ.2563

พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการ
ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร ฉบับที่ 708 พ.ศ.2563

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร ฉบับที่ 733 พ.ศ.2564

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร ฉบับที่ 747 พ.ศ.2565

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นอากร ฉบับที่ 752 พ.ศ.2565

Income Tax Act 1947, Part 4 Exemption from income tax, (13X Exemption of certain
payment received in connection with COVID-19 events)

Income Tax Act 1947, NINTH SCHEDULE, “Specified Public Scheme”

บทความในวารสารภาษาไทย

ชนาใจ หมิ่นไธสง, “ภัยคุกคามด้านความมั่นคงแบบใหม่: การรับมือของสิงคโปร์ต่อ COVID-19”,
วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 1

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2563

วิไลวรรณ วะปะแก้ว และภัคดี โพธิ์สิงห์, “นโยบายภาครัฐกับการเยียวยาประชาชนในช่วงโควิด 19”,
วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อุบลปริทรรศน์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 2
(พฤษภาคม-สิงหาคม 2565)

Wongwanit, J. et al. (2020). Thailand's economic aid measures in the COVID-19 crisis compared to other countries in the region. Faculty of Economics, Thammasat University. [In Thai]

วิทยานิพนธ์

ชมพูนุช ขาวนวล, มาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ช่วยบรรเทาภาระภาษีให้กับแรงงานในระบบที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19), คณะศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563

ภานุศ อภิบาลเกียรติกุล, “มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมศึกษาเปรียบเทียบประเทศไทยกับออสเตรเลีย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554), หน้า 20

วริยา ล้ำเลิศ, ดวงทิพย์ บุญปลูก และ ไกลกังวล บุญปลูก, “การศึกษาวิจัยกฎหมายจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ”, วารสารนิติศาสตร์, เล่มที่ 9, หน้า 1

วรรณพร พละภิญโญ, “การเปรียบเทียบโครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลระหว่างประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), หน้า 75

สุภารัตน์ เอกจิตราอมร, มาตรการทางภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดให้พนักงานทำงานจากบ้าน (Work From Home) ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, คณะศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563

อุดมศรี สดางค์ทอง, “ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชินิติบุคคล,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2558), หน้า 107

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทย

กรมการจัดหางาน, “โครงการส่งเสริมและรักษาระดับการจ้างงานในธุรกิจ SMEs” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา:

https://www.doe.go.th/prd/main/custom/param/site/1/cat/40/sub/0/pull/detail/view/detail/object_id/2066

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, “ข้อมูลจดทะเบียนนิติบุคคล 2563-2564” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2566, แหล่งที่มา:

https://www.dbd.go.th/download/document_file/Statistic/2564/H26/H26_2021.pdf

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, “คู่มือการให้คำปรึกษาธุรกิจ SMEs” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา:

https://www.dbd.go.th/download/promotion_file/manual_sme600529.pdf

กรมสรรพากร, “เกี่ยวกับธุรกิจ SMEs” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา:

https://www.rd.go.th/fileadmin/user_upload/porkor/taxused/SMEs.pdf

กรมสรรพากร, “อัตราภาษี และการคำนวณภาษี” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/841.html>

กรมสรรพากร, “เงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/828.html>

กรมสรรพากร, “กฎกระทรวง ฉบับที่ 361 (พ.ศ.2563) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยภาษีเงินได้” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 08 ตุลาคม 2565, แหล่งที่มา :

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/A/026/T_0003.PDF

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, “ลิงค์โปรส่งเสริม SMEs ขยายธุรกิจ在不同ประเทศ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา :

https://www.ditp.go.th/contents_attach/163884/163884.pdf

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, “Enterprise Singapore” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม

2565, แหล่งที่มา: https://ditp.go.th/contents_attach/195744/195744.pdf.

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, “IE Singapore และ SPRING จะรวมตัวกันเป็น Enterprise Singapore” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: https://ditp.go.th/contents_attach/195744/195744.pdf.

กลุ่มพัฒนาวิชาการโรคติดต่อ, “สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาตรการสาธารณสุข” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2565, แหล่งที่มา:

<https://ddc.moph.go.th/uploads/files/2017420210820025238.pdf>

ข้อมูลเปิดเผยกระทรวงการคลัง, “ผลการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลไทย” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2565, แหล่งที่มา:

<https://dataservices.mof.go.th/menu36?id=2>

ไทยคู่ฟ้า, “เปิด 10 จังหวัด ทำรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุด” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2566, แหล่งที่มา:

<https://www.thaigov.go.th/infographic/contents/details/6491>

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน), “SMEs เสียภาษีแบบไหนดี” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://www.krungsri.com/th/plearn-plearn/tax-tips-for-sme>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). มาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19. เข้าถึงได้จาก

https://www.bot.or.th/Thai/AboutBOT/Activities/Pages/JointPress_COVID19.asp

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). มาตรการเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือ SMEs และดูแลเสถียรภาพตลาดตราสารหนี้เอกชนเพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจากโควิด-19. เข้าถึงได้จาก

<https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2020/Pages/n2063.aspx>

บีบีซี, “โควิด-19: ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ภัยคุกคามชาวโลกปี 2020” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/international-55217851>

ประกาศกระทรวงการคลัง, “มาตรการด้านภาษีและค่าธรรมเนียมเพื่อบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปี 2564” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา :

<https://www.mof.go.th/th/detail/2020-04-03-10-20-57/2021-01-28-09-05-50>

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2563, ข้อ 3 (14), ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2565, แหล่งที่มา:

https://hpc10old.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6344

ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยเศรษฐกิจ , “ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2565, แหล่งที่มา:

https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20210427095331.pdf

โพสต์ทูเดย์, “เบื้องความสำเร็จ SMEs สิงคโปร์”[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/economy/sme/585787>

ราชบัณฑิตยสภา, ราชบัณฑิตบัญญัติศัพท์คำว่า “New normal”, [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://royalsociety.go.th/บัญญัติศัพท์--new-normal/>

ราชกิจจานุเบกษา, “ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ลดหย่อนการออกเงินสมทบของนายจ้าง สถานการณ์โรคโควิด 19 ประกาศวันที่ 13 เมษายน 2563” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 09 ตุลาคม 2565, แหล่งที่มา : http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/084/T_0012.PDF

ราชกิจจานุเบกษา, “ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ลดหย่อนการออกเงินสมทบของนายจ้าง และผู้ประกันตน ประกาศวันที่ 14 กันยายน 2563” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 09 ตุลาคม 2565, แหล่งที่มา : http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/209/T_0013.PDF

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์ สถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์, “กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรของประเทศสิงคโปร์” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา : <https://thaibizsingapore.com/regulations/duties/tax/>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์ สถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์, “รูปแบบองค์กรธุรกิจและการจัดตั้งธุรกิจ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://thaibizsingapore.com/regulations/getting-started/structure/>

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, “สำนักนโยบายภาษี” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2565, แหล่งที่มา: <http://www.fpo.go.th/main/Department/Bureau-of-Tax-Policy.aspx>.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), “โครงสร้างธุรกิจ SME” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2565, แหล่งที่มา: <https://sme.go.th/th/page.php?modulekey=469>

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), “เรื่องการกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565, แหล่งที่มา: [http:// www. sme. go.th/th/](http://www.sme.go.th/th/).

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), “รายงานสถานการณ์ MSME ปี 2565” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565, แหล่งที่มา: https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20220930104334.pdf

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), “นิยามใหม่ SME ปี 63 ใช้ “รายได้” เป็นตัวกำหนด” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565, แหล่งที่มา: <https://www.mreport.co.th/news/government-news/058-sme-2563>

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), “การศึกษาสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจรายย่อย” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2565, แหล่งที่มา: https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20211026084731.pdf

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs), “ผลการสำรวจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19” [ออนไลน์], เข้าถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20210427095331.pdf

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ), “โครงการประเมินผลกระทบของโควิด-19 ต่อสังคมและเศรษฐกิจ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/2021/05/covid-132/>

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ), “สถานการณ์โควิด-19 และประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อ SMEs” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา:

<https://tdri.or.th/2021/01/covid-58/>

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ), “การแพร่ระบาดระลอก 3 สถานการณ์ผลกระทบและทางออกเชิงนโยบาย” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/2021/05/covid-119/>

สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย. (2560). SMEs หัวใจที่แท้จริงของเศรษฐกิจไทย. เข้าถึงจาก <https://www.tasme.or.th/article/822/>

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ภาษาต่างประเทศ

A Singapore Government Agency, “SME Criteria for Enterprise Singapore incentives” [Online], Accessed 24 December 2022, Available from:

<https://www.ssg.gov.sg/programmes-and-initiatives/training/enhanced-training-support-for-smes.html>.

ASEAN Information center, “สิงคโปร์” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2565, แหล่งที่มา: https://www.aseanhai.net/mobile_detail.php?cid=54&nid=5504.

Inland Revenue Authority of Singapore, “Covid-19-tax-guidance” [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from: <https://www.iras.gov.sg/news-events/singapore-budget/covid-19-support-measures-and-tax-guidance/support-measures/resilience-budget-solidarity-budget-and-fortitude-budget>

Inland Revenue Authority of Singapore, “Small-business-recovery-grant” [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from:
<https://www.iras.gov.sg/schemes/disbursement-schemes/small-business-recovery-grant>

Inland Revenue Authority of Singapore, “Jobs-support-scheme” [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from:
[https://www.iras.gov.sg/schemes/disbursement-schemes/jobs-support-scheme-\(jss\)](https://www.iras.gov.sg/schemes/disbursement-schemes/jobs-support-scheme-(jss))

Inland Revenue Authority of Singapore, “Covid-19-tax-guidance-for-individuals” [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from:
https://www.iras.gov.sg/docs/default-source/individual-income-tax/covid-19-tax-guidance-for-individuals/income-tax-treatment-of-covid-19-related-payouts-to-businesses-and-individuals_aug-2022.pdf?sfvrsn=6721428_5

Inland Revenue Authority of Singapore, “Covid-19-support-measures-and-tax-guidance” [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from:
<https://www.iras.gov.sg/news-events/singapore-budget/covid-19-support-measures-and-tax-guidance/support-measures/resilience-budget-solidarity-budget-and-fortitude-budget>

Inland Revenue Authority of Singapore, “Rental-support-scheme” [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from:
[https://www.iras.gov.sg/schemes/disbursement-schemes/government-cash-payout-\(2021-rental-support-scheme\)](https://www.iras.gov.sg/schemes/disbursement-schemes/government-cash-payout-(2021-rental-support-scheme))

Inland Revenue Authority of Singapore, “Taxable & Non-Taxable Income” [Online], Accessed: 24 December 2022, Available from:
<https://www.iras.gov.sg/taxes/corporate-income-tax/income-deductions-for-companies/taxable-non-taxable-income>

OECD, “Coronavirus-covid-19-sme-policy-responses” [Online], Accessed 24 December 2022, Available from: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/coronavirus-covid-19-sme-policy-responses-04440101/#section-d1e158>

OECD, “Singapore ASEAN SME Policy index 2018,” [Online], Accessed 24 December 2022, Available from: <https://read.oecd-ilibrary.org/development/sme-policy-index-asean-2018>, page 413.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

Income Tax Act 1947, Part 4 Exemption from income tax,
(13X Exemption of certain payment received in connection with
COVID-19 events)

THE STATUTES OF THE REPUBLIC OF SINGAPORE

INCOME TAX ACT 1947

2020 REVISED EDITION

This revised edition incorporates all amendments up to and including 1 December 2021 and comes into operation on 31 December 2021.

Prepared and Published by

THE LAW REVISION COMMISSION
UNDER THE AUTHORITY OF
THE REVISED EDITION OF THE LAWS ACT 1983

Informal Consolidation – version in force from 1/1/2023

Income Tax Act 1947

ARRANGEMENT OF SECTIONS

PART 1

PRELIMINARY

Section

1. Short title
2. Interpretation

PART 2

ADMINISTRATION

3. Appointment of Comptroller and other officers
- 3A. Assignment of function or power to public body
4. Powers of Comptroller
5. Approved pension or provident fund or society
6. Official secrecy
7. Rules
8. Service and signature of notices, etc.
- 8A. Electronic service
9. Free postage

PART 3

IMPOSITION OF INCOME TAX

10. Charge of income tax
- 10A. Profits of unit trusts
- 10B. Excess provident fund contributions, etc., deemed to be income
- 10C. Income from finance or operating lease
- 10D. Ascertainment of income from business of making investments
- 10E. Ascertainment of income from certain public-private partnership arrangements
- 10F. Ascertainment of income from business of hiring out motor cars or providing driving instruction or chauffeur services
- 10G. Withdrawals from Supplementary Retirement Scheme
- 10H. Securities lending or repurchase arrangement
- 10I. Additional Tier 1 capital instruments

Section

- 10J. Tax treatment for trading stock appropriated for non-trade or capital purpose
- 11. Ascertainment of income of clubs, trade associations, etc.
- 12. Sources of income

PART 4

EXEMPTION FROM INCOME TAX

- 13. Exempt income
- 13A. Exemption of shipping profits
- 13B. Assessment of income not entitled to exemption under section 43A, 43C, 43D or 43H
- 13C. Exemption of income of trustee of trust fund arising from funds managed by fund manager in Singapore
- 13D. Exemption of income of prescribed persons arising from funds managed by fund manager in Singapore
- 13E. Exemption of international shipping profits
- 13F. Exemption of income of foreign trust
- 13G. Exemption of income of venture company
- 13H. Exemption of tax on gains or profits from equity remuneration incentive scheme (SMEs)
- 13I. Exemption of tax on gains or profits from equity remuneration incentive scheme
- 13J. Exemption of tax on gains or profits from equity remuneration incentive scheme (start-ups)
- 13K. Exemption of tax on income derived by non-ordinarily resident individual
- 13L. Exemption of income of foreign account of philanthropic purpose trust
- 13M. Exemption of income derived from asset securitisation transaction
- 13N. Exemption of relevant income of prescribed locally-administered trust
- 13O. Exemption of income of company incorporated and resident in Singapore arising from funds managed by fund manager in Singapore
- 13P. Exemption of income of shipping investment enterprise
- 13Q. Exemption of trust income to which beneficiary is entitled
- 13R. Exemption of income of not-for-profit organisation
- 13S. Exemption of income derived by law practice from international arbitration held in Singapore

Section

- 13T. Exemption of relevant income of eligible family-owned investment holding company
- 13U. Exemption of income arising from funds managed by fund manager in Singapore
- 13V. Exemption of certain income of prescribed sovereign fund entity and approved foreign government-owned entity
- 13W. Exemption of gains or profits from disposal of ordinary shares
- 13X. Exemption of certain payments received in connection with COVID-19 events

PART 5

DEDUCTIONS AGAINST INCOME

- 14. Deductions allowed
 - 14A. Deduction for costs for protecting intellectual property
 - 14B. Further deduction for expenses relating to approved trade fairs, exhibitions or trade missions or to maintenance of overseas trade office
 - 14C. Expenditure on research and development
 - 14D. Enhanced deduction for qualifying expenditure on research and development
 - 14E. Further deduction for expenditure on research and development project
 - 14F. Expenditure on building modifications for benefit of disabled employees
 - 14G. Provisions by banks and qualifying finance companies for doubtful debts and diminution in value of investments
 - 14H. Further or double deduction for overseas investment development expenditure
 - 14I. Further or double deduction for salary expenditure for employees posted overseas
 - 14J. Deduction for upfront land premium
 - 14K. Deduction for special reserve of approved general insurer
 - 14L. Deduction for treasury shares transferred under employee equity-based remuneration scheme
 - 14M. Deduction for shares transferred by special purpose vehicle under employee equity-based remuneration scheme
 - 14N. Deduction for renovation or refurbishment expenditure
 - 14O. Deduction for qualifying training expenditure
 - 14P. Deduction for qualifying design expenditure

Section

- 14Q. Deduction for expenditure on leasing of PIC automation equipment under qualifying lease
- 14R. Deduction for expenses incurred before first dollar of income from trade, business, profession or vocation
- 14S. Deduction for amortisation of intangible asset created under public-private partnership arrangement
- 14T. Deduction for expenditure on licensing intellectual property rights
- 14U. Enhanced deduction for expenditure on licensing intellectual property rights
- 14V. Deduction for expenditure incurred to comply with statutory and regulatory requirements
- 14W. Deduction for expenditure incurred by individual in deriving passive rental income in Singapore
- 14X. Attribution of deductible expenses incurred before commencement of trade, etc.
- 14Y. Further or double deduction for qualifying expenditure on issue of debentures and making available debentures for secondary trading
- 14Z. Deduction for expenditure for services or secondment to institutions of a public character
- 14ZA. Deduction for expenditure incurred in deriving income from driving chauffeured private hire car or taxi
- 14ZB. Deduction for expenditure incurred by individual in deriving commission
- 14ZC. Deduction for payments made to drivers of chauffeured private hire cars and taxis
- 14ZD. Deduction for payments made to lessees or licensees to mitigate impact of COVID-19 event
- 14ZE. Deduction for expenditure incurred in obtaining or granting, etc., leases of immovable properties
- 14ZF. Deduction for expenditure incurred on immovable property while vacant
- 15. Deductions not allowed
- 15A. Limit on deduction allowed for leasing or licensing expenditure in 2020
- 15B. Limit on deduction allowed for leasing or licensing expenditure in 2021

PART 6

CAPITAL ALLOWANCES

Section

16. Initial and annual allowances for industrial buildings and structures
17. Balancing allowances and charges for industrial buildings and structures
18. Definitions for sections 16, 17 and 18B
- 18A. *[Repealed]*
- 18B. Transitional provisions for capital expenditure incurred on industrial buildings or structures on or after 23 February 2010
- 18C. Initial and annual allowances for certain buildings and structures
19. Initial and annual allowances for machinery or plant
- 19A. Allowances of 3 years or 2 years write-off for machinery and plant, and 100% write-off for computer, prescribed automation equipment and robot, etc.
- 19B. Writing-down allowances for intellectual property rights
- 19C. Writing-down allowances for approved cost-sharing agreement for research and development activities
- 19D. Writing-down allowance for IRU
- 19E. Use of open-market price for making allowances under sections 19, 19A and 19D
20. Balancing allowances and charges for machinery or plant
21. Replacement of machinery or plant
22. Expenditure on machinery or plant
- 22A. Order of set-off of allowances
23. Carry forward of allowances
24. Special provisions as to certain sales
25. Special provisions as to certain transfers

PART 7

ASCERTAINMENT OF CERTAIN INCOME

26. Profits of insurers
- 26A. Ascertainment of income of member of Lloyd's syndicate
27. Profits of non-resident shipowner or charterer
28. Profits of non-resident air transport and cable undertakings
29. *[Repealed]*
30. *[Repealed]*
31. Income arising from settlements

Section

- 32. Valuation of trading stock on discontinuance or transfer of trade or business
- 32A. Valuation of cost of trading stock converted from non-trade or capital asset
- 33. Comptroller to disregard certain transactions and dispositions
- 33A. Surcharge on adjustments under section 33
- 34. Decision of Comptroller no bar to appeal
- 34A. Adjustment on change of basis of computing profits of financial instruments resulting from FRS 39 or SFRS for Small Entities
- 34AA. Adjustment on change of basis of computing profits of financial instruments resulting from FRS 109 or SFRS(I) 9
- 34AAA. Change of basis for computing profits from financial instruments for insurers
- 34AB. Chargeability of profit or loss from foreign exchange differences
- 34B. Islamic financing arrangements
- 34C. Amalgamation of companies
- 34CA. Transfer of businesses by insurer
- 34D. Transactions not at arm's length
- 34E. Surcharge on transfer pricing adjustments
- 34F. Transfer pricing documentation
- 34G. Modification of provisions for companies redomiciled in Singapore
- 34H. Tax credits for approved redomiciled companies
- 34I. Adjustments arising from adoption of FRS 115 or SFRS(I) 15
- 34J. Tax treatment arising from adoption of FRS 116 or SFRS(I) 16

PART 8

ASCERTAINMENT OF STATUTORY INCOME

- 35. Basis for computing statutory income
- 35A. Cessation of source of income commenced before 1 January 1969
- 36. Partnership
- 36A. Limited liability partnership
- 36B. Registered business trusts
- 36C. Limited partnership

PART 9

ASCERTAINMENT OF ASSESSABLE INCOME

- 37. Assessable income

Section

- 37A. Adjustment of capital allowances, losses or donations between income subject to tax at different rates
- 37B. Group relief for Singapore companies
- 37C. Transfer of qualifying deduction between spouses
- 37D. Carry-back of capital allowances and losses
- 37E. Carry-back of capital allowances and losses between spouses
- 37F. Deduction for incremental expenditure on research and development
- 37G. Cash payout under Productivity and Innovation Credit Scheme
- 37H. Productivity and Innovation Credit bonus
- 37I. Modification of sections 37G and 37H in their application to partnership
- 37J. Enhanced deduction or allowance under Productivity and Innovation Credit Plus Scheme
- 37K. Abusive PIC arrangements
- 37L. Promoters of abusive PIC arrangements
- 37M. Penalties for false information, etc., resulting in payment under section 37G or 37H
- 37N. Deduction for qualifying investments in qualifying start-up companies
- 37O. Deduction for acquisition of shares of companies
- 37P. Treatment of unabsorbed donations attributable to exempt income
- 37Q. Exclusion of expenditure or payment subsidised by capital grant

PART 10

ASCERTAINMENT OF CHARGEABLE INCOME
AND PERSONAL RELIEFS

- 38. Chargeable income
- 39. Relief and deduction for resident individual
- 39A. Limit on total deduction under section 39
- 40. *[Repealed]*
- 40A. Relief for non-resident public entertainers
- 40B. Relief for non-resident employees
- 40C. Relief for non-resident SRS members
- 40D. Relief for non-resident deriving income from activity as public entertainer and employee, etc.
- 41. Proof of claims for deduction or relief

PART 11

RATES OF TAX

Section

- 42. Rates of tax upon individuals
- 42A. Rebate for children of family
- 43. Rate of tax upon companies and others
- 43A. Concessionary rate of tax for Asian Currency Unit, Fund Manager and securities company
- 43B. Special rate of tax for non-resident shipowner or charterer or air transport undertaking
- 43C. Exemption and concessionary rate of tax for insurance and reinsurance business
- 43D. Concessionary rate of tax for headquarters company
- 43E. Concessionary rate of tax for Finance and Treasury Centre
- 43F. Concessionary rate of tax for offshore leasing of machinery and plant
- 43G. Concessionary rate of tax for trustee company
- 43H. Concessionary rate of tax for income derived from debt securities
- 43I. Concessionary rate of tax for global trading company and qualifying company
- 43J. Concessionary rate of tax for financial sector incentive company
- 43K. Concessionary rate of tax for provision of processing services to financial institutions
- 43L. Concessionary rate of tax for shipping investment manager
- 43M. Concessionary rate of tax for trust income to which beneficiary is entitled
- 43N. Concessionary rate of tax for leasing of aircraft and aircraft engines
- 43O. Concessionary rate of tax for aircraft investment manager
- 43P. Concessionary rate of tax for container investment enterprise
- 43Q. Concessionary rate of tax for container investment manager
- 43R. Concessionary rate of tax for approved insurance brokers
- 43S. Concessionary rate of tax for income derived from managing qualifying registered business trust or company
- 43T. Concessionary rate of tax for ship broking and forward freight agreement trading
- 43U. Concessionary rate of tax for shipping-related support services
- 43V. Concessionary rate of tax for income derived from managing approved venture company
- 43W. Concessionary rate of tax for international growth company

Section

- 43X. Concessionary rate of tax for intellectual property income

PART 12

DEDUCTION OF TAX AT SOURCE

44. *[Repealed]*
44A. *[Repealed]*
45. Withholding of tax in respect of interest paid to non-resident persons
45A. Application of section 45 to royalties, management fees, etc.
45AA. Tax deemed withheld and recoverable from person in breach of condition imposed under section 13(4)
45B. Application of section 45 to non-resident director's remuneration
45C. Application of section 45 to distribution by unit trust
45D. Application of section 45 to gains from real property transaction
45E. Application of section 45 to withdrawals by non-citizen SRS members, etc.
45EA. Approval of deduction of investment from SRS account of non-citizen
45F. Application of section 45 to income from profession or vocation carried on by non-resident individual, etc.
45G. Application of section 45 to distribution from any real estate investment trust
45GA. Application of section 45 to income derived as public entertainer
45H. Application of section 45 to commission or other payment of licensed international market agent
45I. Sections 45 and 45A not applicable to certain payments
45J. Application of section 45, etc., to Government

PART 13

ALLOWANCES FOR TAX CHARGED

46. Tax deducted from interests, etc.
47. *[Repealed]*

PART 14

RELIEF AGAINST DOUBLE TAXATION

48. *[Repealed]*
49. Avoidance of double taxation arrangements

Section

- 50. Tax credits
- 50A. Unilateral tax credits
- 50B. Tax credits for trust income to which beneficiary is entitled
- 50C. Pooling of credits

PART 15

PERSONS CHARGEABLE

Husband and wife

- 51. Income of wife

Trustees, agents and curators

- 52. Chargeability of trustees, etc.
- 53. Chargeability of agent of person residing out of Singapore
- 54. Liability of person chargeable in respect of incapacitated person
- 55. Liability of managers of companies or bodies of persons
- 56. Indemnification of representative
- 57. Power to appoint agent, etc., for recovery of tax
- 58. Deceased persons
- 59. Duty of liquidator on winding up of company or limited liability partnership
- 60. Chargeability of joint trustees
- 61. [*Repealed*]

PART 16

RETURNS

- 62. Notice of chargeability and returns
- 62A. The basic rule: Singapore dollar to be used
- 62B. Currency other than Singapore dollar to be used in certain circumstances
- 63. Furnishing of estimate of chargeable income if no return is made under section 62
- 64. Comptroller may call for further returns
- 65. Power to call for returns
- 65A. Statement of bank accounts, assets, etc.
- 65B. Power of Comptroller to obtain information
- 65C. Failure to comply with section 64, 65, 65A or 65B
- 65D. Section 65B notice applies despite duty of secrecy under Banking Act 1970 or Trust Companies Act 2005

Section

- 65E. Section 65B notice may be subject to confidentiality duty
- 65F. Arrest of person
- 65G. No unnecessary restraint
- 65H. Arresting officer to be armed
- 65I. Search of place entered by person sought to be arrested
- 65J. Arrested person may be orally examined
- 65K. Disposal of item furnished or seized
- 66. Returns to be deemed to be furnished by due authority
- 67. Keeping of books of account and giving of receipts
- 68. Official information and secrecy, and returns by employer
- 69. Lists to be prepared by representative or agent
- 70. Occupiers to furnish return of rent payable
- 71. Return to be made by partnership
- 71A. [*Repealed*]

PART 17

ASSESSMENTS AND OBJECTIONS

- 72. Comptroller to make assessments
- 73. Advance assessments
- 74. Additional assessments
- 74A. Revised assessments as relief for late GST registration
- 75. Waiver of small assessments
- 76. Service of notices of assessment and revision of assessment
- 77. Errors and defects in assessment and notice

PART 18

APPEALS

- 78. Board of Review
- 79. Right of appeal
- 80. Hearing and disposal of appeals
- 80A. Hearing of appeal in absence of member of Board
- 81. Appeals to General Division of High Court
- 82. Cases stated for General Division of High Court
- 83. Proceedings before Board
- 84. Assessments to be final and conclusive

PART 19

COLLECTION, RECOVERY AND REPAYMENT OF TAX

Section

- 85. Time within which payment is to be made
- 86. Recovery of tax from persons leaving Singapore
- 87. Penalty for non-payment of tax and enforcement of payment
- 88. Change of address
- 89. Suit for tax by Comptroller
- 90. Statement of Comptroller sufficient
- 91. Deduction of tax from emoluments and pensions
- 92. Remission, reduction or refund of tax
- 92A. Remission of tax of companies for year of assessment 2011
- 92B. Cash grant for companies for year of assessment 2011
- 92C. Cash grant for companies for year of assessment 2012
- 92D. Remission of tax of companies for years of assessment 2013, 2014 and 2015
- 92E. Remission of tax of companies for year of assessment 2016
- 92F. Remission of tax of companies for year of assessment 2017
- 92G. Remission of tax of companies for year of assessment 2018
- 92H. Remission of tax of companies for year of assessment 2019
- 92I. Remission of tax of companies for year of assessment 2020
- 93. Repayment of tax
- 93A. Relief in respect of error or mistake

PART 20

OFFENCES AND PENALTIES

- 94. General penalties
- 94A. Penalty for failure to make return
- 95. Penalty for incorrect return, etc.
- 96. Tax evasion and wilful action to obtain PIC bonus
- 96A. Serious fraudulent tax evasion and action to obtain PIC bonus
- 97. Penalties for offences by authorised and unauthorised persons
- 98. Penalty for obstructing Comptroller or officers
- 99. Tax to be payable despite any proceedings for penalties
- 100. Provisions relating to penalty
- 101. Consent for prosecution
- 102. Service of summons
- 103. Saving for criminal proceedings
- 104. Admissibility of certain statements and documents as evidence

Section

- 104A. Protection of informers
- 105. Jurisdiction of court

PART 20A

EXCHANGE OF INFORMATION UNDER AVOIDANCE
OF DOUBLE TAXATION ARRANGEMENTS AND
EXCHANGE OF INFORMATION ARRANGEMENTS

- 105A. Interpretation of this Part
- 105B. Purpose of this Part
- 105BA. Exchange of information arrangement
- 105C. [*Repealed*]
- 105D. Request for information
- 105E. Comptroller to serve notice of request on certain persons
- 105F. Power of Comptroller to obtain information
- 105G. Power of Comptroller to obtain information from other authorities
- 105GA. Information may be used for administration of Act
- 105H. Rules for purposes of this Part
- 105HA. Confidentiality requirements for judicial review proceedings

PART 20B

INTERNATIONAL AGREEMENTS TO
IMPROVE TAX COMPLIANCE

- 105I. Interpretation of this Part
- 105J. Purpose of this Part
- 105K. International tax compliance agreements
- 105L. Provision of information to Comptroller
- 105M. Offences
- 105MA. Anti-avoidance
- 105N. Power of Comptroller to obtain information
- 105O. Information may be used for administration of Act
- 105P. Regulations to implement international tax compliance agreements, etc.
- 105PA. Duty to provide information under regulations prevails over duty of secrecy, etc.
- 105Q. Confidentiality requirements for judicial review proceedings

PART 21

MISCELLANEOUS

Section

- 105R. Revocation of approval
- 105S. Conditions for application of tax incentive treated as conditions of approval
106. Powers to amend Schedules
107. Variable capital companies or VCCs
108. Advance rulings
- First Schedule — Institution, authority, person or fund exempted
- Second Schedule — Rates of tax
- Third Schedule
- Fourth Schedule — Prescribed sections
- Fifth Schedule — Child relief
- Sixth Schedule — Number of years of working life of asset
- Seventh Schedule — Advance rulings
- Eighth Schedule — Information to be included in a request for information under Part 20A
- Ninth Schedule — Specified public schemes
- Tenth Schedule — Tenth Schedule entities
- Eleventh Schedule — Prescribed information
-

An Act to impose a tax upon incomes and to regulate the collection thereof.

[1 January 1948]

PART 1

PRELIMINARY

Short title

1. This Act is the Income Tax Act 1947.

Interpretation

- 2.—(1) In this Act, unless the subject or context otherwise requires —

“disposal”, in relation to shares, means the transfer of both the legal and beneficial interests in the shares to another;

“FRS 39” and “SFRS for Small Entities” have the meanings given by section 34A(10);

“FRS 109” and “SFRS(I) 9” have the meanings given by section 34AA(15);

“property development” means construction or causing the construction of any building or part of a building, and acquisition of land or building for such construction, and for this purpose “construction” means —

(a) any building operations, or demolition and rebuilding operations, in, on, over or under any land for the purpose of erecting a building or part of a building; and

(b) any alteration or addition to, or partial demolition and rebuilding of, any building or part of a building,

that requires the approval of the Commissioner of Building Control under the Building Control Act 1989 or (if carried out in a country outside of Singapore) would have required such approval if it had been carried out in Singapore.

[13Z

[39/2017; 32/2019; 41/2020]

Exemption of certain payments received in connection with COVID-19 events

13X.—(1) The following are exempt from tax:

(a) a cash payment made on behalf of the Government to a person under the public scheme known as the Self-Employed Person Income Relief Scheme (SIRS), that is part of the Budget Statements of the Government dated 26 March 2020 and 6 April 2020;

(b) a cash payment made on behalf of the Government to a person under the public scheme known as the Jobs Support Scheme (JSS);

- (c) a cash payment made by the Government to a person under any of the following public schemes:
 - (i) Quarantine Order Allowance (QOA) Scheme;
 - (ii) Leave-of-Absence (LOA) Programme;
 - (iii) the Stay-Home Notice (SHN) Support Programme;
- (d) a cash payment made on behalf of the Government to an individual under the public scheme known as the COVID-19 Support Grant (CSG), that is part of the Budget Statement of the Government dated 26 March 2020, and the ministerial statement of the Minister dated 17 August 2020;
- (e) a cash payment made by the Singapore Tourism Board between (and including) the months of April and July 2020 to the holder of a tourist guide licence as defined in section 20(1) of the Singapore Tourism Board Act 1963, to mitigate any loss of income from a COVID-19 event;
- (f) a cash payment made by the Maritime and Port Authority of Singapore under the public scheme known as the Seafarers Relief Package in the year 2020 to a seafarer as defined in section 2(1) of the Merchant Shipping (Maritime Labour Convention) Act 2014, that is funded by the Maritime and Port Authority of Singapore;
- (g) a benefit received by a self-employed individual who drives a chauffeured private hire car or taxi, from —
 - (i) the Land Transport Authority of Singapore (called in this paragraph and paragraph (ga) LTA); or
 - (ii) an entity in the Tenth Schedule,
that is given in connection with an amount received by LTA or the entity out of a payment made by the Government to the Special Relief Fund under the public scheme known as the Point-to-Point Support Package;
- (ga) a benefit received by an individual who drives a chauffeured private hire car or taxi, from —

- (i) the LTA; or
- (ii) an entity in the Tenth Schedule,

that is given on or after 1 January 2021 in connection with an amount received by the LTA or the entity out of a payment made by the Government from a fund established by the Government known as the COVID-19 Driver Relief Fund;

- (h) any other prescribed benefit given in connection with a prescribed public scheme, up to such amount or value as may be prescribed.

[41/2020; 27/2021]

(2) Where a public authority makes a payment under a public scheme on behalf of the Government to a person that is then paid to another person, the firstmentioned person does not, for the purposes of subsection (1), make the second-mentioned payment on behalf of the Government.

Example

The Inland Revenue Authority of Singapore makes a cash payment under the Jobs Support Scheme on behalf of the Government to a central hirer of a central hiring arrangement of a group of related parties, which the central hirer disburses to the related parties. The central hirer does not make the disbursement on behalf of the Government under subsection (1)(b).

[41/2020]

[Act 33 of 2022 wef 04/11/2022]

(3) The following are also exempt from tax, but only if the Comptroller is satisfied that conditions prescribed for the exemption are satisfied:

- (a) the rent or value of any place of residence in Singapore (including any furniture or fittings in that place), or an allowance for accommodation in Singapore, for the use by an individual in the year 2020, that is provided to the individual in the year 2020 by the individual's employer, up to the prescribed amount per day;
- (b) the value of any food, transport and other necessities (called in this paragraph basic necessities), or an allowance

for basic necessities, for consumption or use by an individual in Singapore in the year 2020, that is provided to the individual in the year 2020 by the individual's employer, up to the prescribed amount per day for all basic necessities.

[41/2020]

(4) An amount described in subsection (5) received or receivable in the year 2020 by a person who is a lessee or licensee of any immovable property in relation to which a remission of property tax is given by the Property Tax (Non-Residential Properties) (Remission) Order 2020, is exempt from tax.

[41/2020]

(5) The amount mentioned in subsection (4) is any of the following, as applicable:

- (a) the amount in the form of monetary payments of any benefit (as defined in the COVID-19 (Temporary Measures) (Transfer of Benefit of Property Tax Remission) Regulations 2020) of the reduction in property tax as a result of the remission that the owner of the immovable property is required under section 29(2) of the COVID-19 (Temporary Measures) Act 2020 to pass on to the person in the year 2020;
- (b) the amount in the form of monetary payments that the owner of the immovable property has passed on or has agreed to pass on to the person in the year 2020, and by reason of which the owner is exempt from section 29(2) of the COVID-19 (Temporary Measures) Act 2020 under regulation 13(2) of the COVID-19 (Temporary Measures) (Transfer of Benefit of Property Tax Remission) Regulations 2020;
- (c) the amount of any other monetary payments received or receivable by the person from the person's lessor or licensor in the year 2020, but only if the Comptroller is satisfied that the payments are intended by the lessor or licensor to provide relief to the person from any economic hardship arising from a COVID-19 event;

(d) the total of the amounts in paragraphs (a), (b) and (c).
[41/2020]

(5A) The amount of any monetary payment received or receivable by a person who is a lessee or licensee of any prescribed property from the person's lessor or licensor in the year 2021 is exempt from tax, if —

- (a) the payment is made pursuant to an undertaking given by the lessor or licensor to his, her or its lessor or licensor, to provide relief to the person from any economic hardship arising from a COVID-19 event; or
- (b) the Comptroller is satisfied that the monetary payment is intended by the lessor or licensor to provide relief to the person from any economic hardship arising from a COVID-19 event.

[27/2021]

(5B) Rules made for the purposes of subsection (5A) may be made to take effect from (and including) 16 November 2021.

[27/2021]

(6) In this section —

“chauffeured private hire car” has the meaning given to that term by section 14ZA(8);

“COVID-19” means the infectious disease known as Coronavirus Disease 2019;

“COVID-19 event” means —

- (a) the COVID-19 epidemic or pandemic; or
- (b) the operation of or compliance with any law of Singapore, or an order or direction of the Government or any statutory body, being any law, order or direction that is made by reason of or in connection with COVID-19;

“monetary payment” includes payment by e-money as defined in section 2(1) of the Payment Services Act 2019;

“owner”, in relation to immovable property, has the meaning given by section 2(1) of the Property Tax Act 1960 and

includes a person that is deemed to be an owner of the property under any provision of that Act;

“prescribed” means prescribed by rules made under section 7;

“prescribed property” means any non-residential property, or any property belonging to a class of non-residential properties, that is prescribed as a prescribed property for the purposes of subsection (5A), and includes any part of such property.

[13ZA

[41/2020; 27/2021]

PART 5

DEDUCTIONS AGAINST INCOME

Deductions allowed

14.—(1) For the purpose of ascertaining the income of any person for any period from any source chargeable with tax under this Act (called in this Part the income), there are to be deducted all outgoings and expenses wholly and exclusively incurred during that period by that person in the production of the income, including —

(a) except as provided in this section —

(i) any sum payable by way of interest; and

(ii) any sum payable in lieu of interest or for the reduction thereof, as may be prescribed by regulations (including the restriction of the deduction of the sum in respect of money borrowed before the basis period relating to the year of assessment 2008),

upon any money borrowed by that person where the Comptroller is satisfied that such sum is payable on capital employed in acquiring the income;

(b) rent payable by any person in respect of any land or building or part thereof occupied by the person for the purpose of acquiring the income;

ภาคผนวก ข

Income Tax Act 1947, NINTH SCHEDULE, “Specified Public Scheme”

EIGHTH SCHEDULE — *continued*

authority is authorised to obtain the information under the laws of that country or in the normal course of administrative practice.

8. A statement that the country has pursued all means available in its own territory to obtain the information except those that would give rise to disproportionate difficulties.
9. [*Deleted by S 595/2012*]
10. Any other information required to be included with the request under the prescribed arrangement.
11. Any other information that may assist in giving effect to the request.

NINTH SCHEDULE

Sections 6(11A) and 106(1) and (3)

SPECIFIED PUBLIC SCHEMES

1. Wage credit scheme
2. Jobs support scheme
3. SkillsFuture Enterprise Credit
4. Senior Employment Credit
5. Enabling Employment Credit
6. CPF Transition Offset
7. Foreign Worker Levy Rebate
8. Jobs Growth Incentive
9. Rental Support Scheme
10. Small Business Recovery Grant
[S 310/2022 wef 11/04/2022]
11. Progressive Wage Credit Scheme
[S 310/2022 wef 11/04/2022]
[41/2020; 27/2021]

TENTH SCHEDULE

Sections 13X(1), 14ZC(1), (2), (2A)
and (3) and 106(1) and (3)

TENTH SCHEDULE ENTITIES

1. SMRT TAXIS PTE. LTD.